

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

6/2018
Červen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Mgr. M. Benda B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Ing. Bc. D. Kný,
Mgr. J. Machonský, Bc. H. Nováková,
Mgr. M. Tichá, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 29. 6. 2018
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Mgr. M. Benda, B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková, Bc. I. Janoušková,
Ing. Bc. D. Kný, Bc. H. Nováková,
Mgr. M. Tichá, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám červnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům tentokrát najdete přehledový článek „Diskuse o stavu italské ekonomiky a eurozóny na pozadí jmenování vlády premiéra Giuseppe Conteho“. Text se věnuje názorům v odborném tisku, jež vyjadřují obavy o udržitelnost Evropské měnové unie v její stávající podobě v souvislosti se vznikem vlády koalice Hnutí pěti hvězd a strany Liga pod vedením nestraníka Giuseppe Conteho. Současná italská hospodářská a rozpočtová situace, je nastíněna prostřednictvím konečného znění koaliční a programové smlouvy mezi uvedenými stranami, přiblíženo je též jedno z prvních vyjádření nového ministra financí Giovannioho Triy a související mediální reflexe.

Druhý přehledový článek, který rubrika přináší, nese název „Záměr balkánských zemí vstoupit do eurozóny, nové konvergenční zprávy Evropské centrální banky a Evropské komise“. Věnuje se květnovým konvergenčním zprávám zmíněných institucí posuzujícím připravenost k přijetí eura a plnění Maastrichtských kritérií u sedmi zbývajících zemí, jež euro zatím nemají, a které si nevyjednaly výjimku. Zvláštní pozornost je věnována Chorvatsku, Rumunsku, a zejména Bulharsku, kde se úvahy o brzkém přechodu na euro objevují.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Vláda schválila materiál Ministerstva financí Příprava státního rozpočtu České republiky na rok 2019. Návrh státního rozpočtu počítá s celkovými příjmy 1 431,6 mld. Kč, výdaji 1 481,6 mld. Kč a saldem ve výši – 50 mld. Kč.

Rozpočet počítá s meziročním nárůstem daňových příjmů o 45,4 mld. Kč a nárůstem příjmů z pojistného na sociální zabezpečení o 39,6 mld. Kč. Odhady daňových příjmů jsou založeny na dubnové makroekonomické predikci, která počítá s nárůstem HDP ve stálých cenách o 3,3 % (v běžných cenách o 5,2% HDP). Daňové inkaso bude pozitivně ovlivněno také výraznějším růstem DPH v důsledku rostoucích investic státu a meziročním růstem u daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti o více než 11% v důsledku akcelerace růstu mezd a platů. Na výdajové straně dochází v důsledku rekordní valorizace k podstatnému zvýšení výdajů na důchody (+37,8 mld. Kč), výdajů na školství (+25,7 mld. Kč) a nárůstu kapitálových výdajů o 21 mld. Kč.

Z webu MF

Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2017

<https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/financni-stabilita-a-dohled/vyvoj-financniho-trhu/2017/zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-v-roce-2-32086>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring, tentokrát za období 26. 5. 2018 – 26. 6. 2018, se věnuje tématu:

Vývoj cen nemovitostí v ČR

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H**Podrobně k tématům..... 5**

Diskuse o stavu italské ekonomiky a eurozóny na pozadí jmenování vlády premiéra Giuseppe Conteho	5
Záměr balkánských zemí vstoupit do eurozóny, nové konvergenční zprávy Evropské centrální banky a Evropské komise	10

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....16

Daně.....	16
Ekonomické vědy. Ekonomie	24
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	26
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	32
Informatika. Počítače	34
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	35
Obchod. Cíla. Mezinárodní finance	35
Podnik a podnikání.....	39
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	39
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	40
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	41
Právo.....	43
Statistika. Demografie. Sociologie.....	46
Účetnictví	48
Veřejná správa.....	49
Veřejné finance. Rozpočet	51
Zdravotnictví	53
Zemědělství	54
Životní prostředí	54
Ostatní	54

Přehled nových knih..... 58

Diskuse o stavu italské ekonomiky a eurozóny na pozadí jmenování vlády premiéra Giuseppe Conteho

Mgr. Marek Benda, B. A.

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Na přelomu května a června 2018 byly oči mnohých upřeny k Itálii, kde po určitých vnitropolitických peripetiích vznikla a nakonec i byla jmenována a potvrzena parlamentem vláda koalice Hnutí 5 hvězd (Movimento Cinque Stelle, M5S) a strany Liga (Lega, někdejší Liga severu) pod vedením nestraníka nominovaného M5S Giuseppe Conteho. Některé pozorovatele vedly personální nominace a první mediální výstupy vznikající italské vlády k obavám o udržitelnost Evropské měnové unie (eurozóny) v její stávající podobě, přičemž byly vytvářeny paralely s turbulentní situací kolem Řecka v roce 2015 po nástupu prvního kabinetu premiéra Alexise Tsiprase. Cílem tohoto článku je poskytnout alespoň základní a předběžný přehled jak o vlastní příčině nastíněných obav, italské hospodářské a rozpočtové situaci, tak některých mediálních reflexí možných kroků italské vlády a dalšího vývoje v eurozóně. V neposlední řadě bude představeno konečné znění koaliční a programové smlouvy mezi M5S a Ligou a jedno z prvních vyjádření nového ministra financí Giovannioho Triy k italské fiskální, hospodářské a evropské politice.

Nejprve dejme prostor základním údajům o stavu italské ekonomiky a veřejných financí, které byly jednou z hlavních příčin vítězství stran nynější vládní koalice v březnových volbách a jež jsou v pozadí diskusí o přístupu Itálie k jejímu členství v eurozóně. Podle **čísels Statistického úřadu EU (Eurostat)**¹ vzrostl v roce 2017 hrubý domácí produkt Itálie o 1,5 procenta. To je sice nejvíce od roku 2010, avšak pouze o desetinu procentního bodu více než u krizového Řecka a především nejméně mezi největšími a s Itálií spíše srovnatelnými členskými státy eurozóny, jakými jsou Německo, Francie, ale i donedávna krizí zmítané Španělsko. Itálie ovšem za těmito státy nezaostávala jen v uplynulém roce, nižší hodnoty většinou vykazovala i v předcházejících letech včetně dynamického období před vypuknutím globální finanční krize v roce 2008. Od roku 2013 se rovněž v přepočtu HDP na hlavu dle parity kupní síly Itálie nachází pod průměrem EU, přičemž v absolutních číslech nebylo předkrizové úrovně ještě dosaženo. Také míru nezaměstnanosti se po opětovném hospodářském oživení v Evropě podařilo Italům snížit v letech 2014 až 2017 jen mírně o 1,5 procentního bodu na stále relativně vysokých 11,2 procent ekonomicky aktivní populace.² Zemi dlouhodobě provází i vysoké veřejné zadlužení, kvůli kterému ostatně málem nebyla přijata mezi zakládající členy Evropské měnové unie před dvaceti lety.³ Podle **měření Evropské centrální banky**⁴ dosáhl italský státní dluh koncem roku 2017 téměř 132 procent vůči HDP, což je po Řecku se 178,5 procenty druhá nejvyšší hodnota mezi státy eurozóny. V absolutních číslech je však veřejné zadlužení Itálie od roku 2015 vůbec nejvyšší mezi státy měnové unie: s konsolidovaným dluhem kolem 2,26 bilionů eur se Itálie v posledním čtvrtletí roku 2017 nacházela před silnějšími ekonomikami Francie (2,22 bil. eur) a Německa (2,09 bil. eur), přičemž řecký dluh je oproti tomu italskému více než sedmkrát nižší (317 mld. eur). Potenciální rizika pro finanční stabilitu Itálie i eurozóny ale netkví jen v tomto dluhu, nýbrž také ve vývoji salda TARGET2, jež uvádí vývoj závazků a pohledávek z přeshraničního platebního styku mezi centrálními bankami Eurosystemu (tj. centrálních bank zemí eurozóny a Evropské centrální banky). Zde podle čísel za duben 2018 vykazovala Banka Itálie ve srovnání s ostatními centrálními bankami rekordní závazky vůči svým evropským partnerům ve výši 426 miliard eur, zatímco na opačném konci se nacházela Německá spolková banka se setrvalým růstem svých pohledávek, které za

¹ EUROSTAT. Real GDP Growth Rate – volume. In: *EC.EUROPA.eu* [online]. Last update of data: 07/06/2018 [cit. 2018-06-08]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>.

² EUROSTAT. Employment und Unemployment (LFS). In: *EC.EUROPA.eu* [online]. [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/main-tables>.

³ HYKLOVÁ, Dáša. Euro odstartuje během ledna "jedenáctka". *Hospodářské noviny*. 26. 3. 1998, s. 10. ISSN: 0862-9587. Dostupné z Aktivních novin MFČR.

⁴ EUROPEAN CENTRAL BANK. Government Finance Statistics. In: *Statistical Data Warehouse* [online]. [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/browse.do?node=9691279>.

duben 2018 činily 902 miliard a ke konci května 2018 se jednalo již o 956 miliard eur.⁵ Italské závazky by nicméně představovaly reálnou zátěž pro eurozónu teprve tehdy, pokud by Itálie z měnové unie skutečně vystoupila.⁶ Vývoj salda TARGET2 však podtrhuje působení uvolněné měnové politiky ECB, jejímž jádrem je nákup státních dluhopisů na sekundárním trhu v rámci tzv. kvantitativního uvolňování a která je účetně v režii jednotlivých národních centrálních bank Eurosystemu. Pohled na nevyváženost salda TARGET2 tak může mnohým pozorovatelům sloužit nejenom jako důkaz o nedostatečném využití uvolněné měnové politiky Itálie k domácím reformám, ale rovněž jako varování před možností „vydírání“ mezi státy eurozóny.

K analytikům, kteří na poslední jmenovanou možnost v souvislosti s italským ekonomickým a politickým vývojem upozorňují, patří prezident mnichovského Ifo-institutu Clemens Fuest. Ten ve svém článku pro Handelsblatt *Römisches Illusionstheater*⁷ poznamenává, že ani ústup vládní koalice M5S a Ligy od referenda o setrvání Itálii v eurozóně ještě zcela nezažehnal riziko vydírání ostatních členů eurozóny saldem TARGET2. Pokud by totiž situace ve vztazích mezi Itálií a zbytkem EMU měla znovu eskalovat, došlo by sice k odlivu kapitálu z Itálie, zároveň by tím ale vzrostly pohledávky ostatních zemí v TARGET2 vůči Itálii. To by posílilo pozici italské vlády, které by mohla využít při jednáních o rozvolnění fiskálních pravidel či o částečném odpisu italských dluhů, aby mohla splnit své sliby na snížení daní a zvýšení výdajů. I kdyby se však Conteho kabinet nerozhodl pro takovou hru vabank, na níž by ostatně ECB mohla reagovat zavedením kapitálových kontrol jako v případě krize kolem Řecka v roce 2015, může transferová unie díky tvrdému kurzu Itálii vstoupit do eurozóny „zadním vchodem“. Prominentním příkladem takové tendence by byla nějaká forma společných dluhopisů. Je ovšem otázka, zda by eurozóně tato konfrontace snižující míru vzájemné důvěry nějak prospěla. Měnová unie by se nutně rozpadnout nemusela, o euru by se ale sotva dalo hovořit jako o úspěšném projektu.

Podobného názoru je i další německý ekonom a Fuestův předchůdce v čele Ifo-institutu Hans-Werner Sinn. V rozhovoru pro německý veřejnoprávní rozhlas Deutschlandfunk pod názvem *Italien raus aus dem Euro – was wäre wenn?*⁸ nicméně zdůrazňuje, že italské ministry čeká série obtížných rozvažování a sám by rozhodně nechtěl být na jejich místě. Pro řešení problémů slabého hospodářského výkonu a zadlužení Itálie se při setrvání země v eurozóně nabízejí pouze dvě reálné a jedna více méně hypotetická cesta. Buď dojde k definitivnímu vytvoření transferové unie, jež je ale zatím nepřijatelná pro Německo a nemálo dalších členů eurozóny, čímž by se ručení za italské dluhy stalo společnou věcí a Itálie by získala prostor pro výdaje na podporu svého hospodářského růstu. Nebo se Itálie rozhodne pro další desetiletí výdajové a platové zdrženlivosti, aby se v rámci měnové unie stala cenově více konkurenceschopnou, což by ovšem zřejmě nebyla ochotna akceptovat italská veřejnost. Třetí cestu – byť spíše teoretickou – by měla ve své režii ECB, která by se snažila podpořit vyšší růst inflace v Německu, aniž by se to dotklo Itálie. Ta by tím mohla zvýšit svou relativní konkurenceschopnost, Sinn ale pochybuje o realizovatelnosti takového opatření v kontextu měnové unie. Na druhé straně by však ani opuštění eura a zavedení vlastní národní měny nebylo pro Itálii jednoznačnou výhodou vzhledem k propojení finančních institucí ostatních států eurozóny v čele s Francií s italskými bankami a prostřednictvím nákupu dluhopisů i s italským státem. Muselo by zde dojít přinejmenším k nějaké kompromisní dohodě mezi Itálií a všemi jejími věřiteli. Po „italexitu“ zpět k líře by nicméně nebylo možné vyloučit další erozi eurozóny, spekulativní útoky na finančních trzích na jednotlivé státy

⁵ EUROPEAN CENTRAL BANK. Target balances. In: *Statistical Data Warehouse* [online]. Page last updated on 01-06-2018-161430 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004859>; DEUTSCHE BUNDESBANK. TARGET2-Saldo. In: *Deutsche Bundesbank* [online]. Stand: 31. Mai 2018 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z:

https://www.bundesbank.de/Redaktion/DE/Standardartikel/Aufgaben/Unbarer_Zahlungsverkehr/target2_saldo.html?startpageId=Startseite-DE&startpageAreaId=Teaserbereich&startpageLinkName=target2_saldo+656.

⁶ DEUTSCHE BUNDESBANK. Zum Anstieg der deutschen Target2-Forderungen. In: *Deutsche Bundesbank-Monatsbericht*. März 2017, Nr. 3, S. 34. ISSN: 0012-0006. Dostupné též z: https://www.bundesbank.de/Redaktion/DE/Downloads/Aufgaben/Unbarer_Zahlungsverkehr/Target2/2017_03_mb_target2.pdf?__blob=publicationFile.

⁷ FUEST, Clemens. Römisches Illusionstheater. *Handelsblatt*. 18. 5. 2018, Nr. 95, S. 80. ISSN: 0017-7296.

⁸ SINN, Hans-Werner; MAY Philipp. Italien raus aus dem Euro – was wäre wenn? [zvukový záznam]. In: *Deutschlandfunk* [online]. 05.06.2018 [cit. 2018-06-12]. Dostupné z: https://ondemand-mp3.dradio.de/file/dradio/2018/06/05/180605_italien_raus_aus_dem_euro_was_wuerde_passieren_dlf_20180605_1700_9f73d2dc.mp3.

a nárůst obecné hospodářské a politické nestability. Pravděpodobnost setrvání Itálie v eurozóně ale podle Sinna přesto rok od roku klesá. Sinn také připomíná pochybnosti ohledně přijetí Itálie mezi první členy eurozóny, k čemuž nakonec došlo i pod vlivem započtení nákladů za restrukturalizaci podniků v bývalé NDR do německého veřejného zadlužení, jež tak přesáhlo v Paktu stability a růstu zakotvenou hranici 60 procent vůči HDP. To mělo Německo rozhodujícím způsobem oslabit v případném vetování vstupu dvou nejzadluženějších států EU, Itálie a Belgie, do eurozóny.⁹

K Itálii a jejím požadavkům jsou naopak vstřícnější američtí ekonomové. Profesor ekonomie na Newyorské univerzitě a nositel Nobelovy ceny Michael Spence ve svém článku *The Italian Economy's Moment of Truth*¹⁰ pro server Project Syndicate je toho názoru, že současný italský hospodářský růst je příliš slabý na to, aby se země dokázala podstatně oddlužit. Přitom mnohými očekávaná normalizace měnové politiky a vyšší úrokové sazby v eurozóně by udržitelnost italských veřejných financí dále ohrožily a omezily prostor pro aktivní fiskální politiku. A třebaže tato situace není ve světě ojedinělá, potřebuje Itálie podle Spence více než jiné státy makroekonomickou stabilitu a dosažení inkluzivního růstu, jinak jí hrozí masivní odliv mozků. Conteho vládu proto povzbuzuje k nastartování modernizace země, podpoře podnikání a dlouhodobě orientovaným hospodářským politikám. Připouští rovněž správnost postupu těchto italských „populistů“, chtějí-li získat zpět část národní suverenity, aby mohli kontrolovat směřování globalizačních trendů a eliminovat tak jejich odstředivé politické, sociální a ekonomické síly.

Nad otázkou vhodnosti delegování hospodářských politik na nadnárodní a apolitická grémia se ve vztahu k Itálii zamýšlí také Dani Rodrik z Harvardské univerzity. V komentáři *How Democratic Is the Euro?*¹¹ upozorňuje na slabá místa Evropské centrální banky, která sice může zabraňovat excesům v měnové politice vzniklým vnitropolitickými tlaky, bankou stanovené cíle se ale mohou míjet se specifickými národními potřebami. Jako k Itálii relevantní příklad Rodrik uvádí inflační cíl ECB „blížíci se ke 2 procentům ve střednědobém horizontu“, jež se nezměnil od roku 2003. Přitom během krize eurozóny na počátku této dekády se revize tohoto cíle přímo nabízela, aby ECB více podpořila konkurenceschopnost jihoevropských zemí. Místo toho jen přiznala obecné podezření, že nadstátní grémia staví korporátní a finanční zájmy nad nápravu chyb demokraticky zvolených národních politiků a nad domácí společenskou smlouvu. Podle Rodrika není řešením tohoto demokratického deficitu zabraňování přenosu a sdílení národní suverenity za každou cenu, evropští političtí aktéři by ale měli podporovat jen takovou delegaci moci, jež by pozitivně přispěla k dlouhodobému zajištění jejich národních demokracií.

K reformě eurozóny vyzývá komentátor Financial Times a ředitel think-tanku Eurointelligence Wolfgang Münchau ve svém komentáři *Lack of European reform, not Italy, will break the eurozone*¹². Bez reformy totiž podle něj nemá eurozóna šanci na dlouhodobé přežití, přičemž italská vláda G. Conteho by neměla společný projekt destruovat hrozbou „italexitu“, ale bojovat uvnitř. Doba jí přitom může přát, neboť v následujících měsících se bude rozhodovat o obsazení vedení Evropské centrální banky, Evropské komise a Evropské rady. Zde by Itálie mohla vyjednat některé pro sebe výhodnější dohody, čímž by vykompenzovala pasivitu svých předchůdců, kteří podle Münchaua často bez většího odporu akceptovali společné projekty, jež Itálii více poškodily, než jí prospěly – ať už se jedná o připočtení italských příspěvků do Evropského stabilizačního mechanismu (ESM) k rozpočtovému deficitu,

⁹ Německým pochybnostem o italském členství v eurozóně v době vyjednávání o parametrech měnové unie se v r. 2012 na základě zveřejněných vládních dokumentů věnovali také redaktori týdeníku Der Spiegel, viz anglická verze tehdy publikovaného článku: BÖLL, Sven; REIERMANN, Christian; SAUGA, Michael; WIEGREFFE, Klaus. New Documents Shine Light on Euro Birth Defects. In: *SPIEGEL.de* [online]. May 08, 2012 04:22 PM [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <http://www.spiegel.de/international/europe/euro-struggles-can-be-traced-to-origins-of-common-currency-a-831842.html>

¹⁰ SPENCE, Michael. The Italian Economy's Moment of Truth. In: *PROJECT-SYNDICATE.org* [online]. Jun 7, 2018 [cit. 2018-06-12]. Dostupné z: <https://www.project-syndicate.org/commentary/italy-five-star-league-economic-policy-by-michael-spence-2018-06>

¹¹ RODRIK, Dani. How Democratic Is the Euro? In: *PROJECT-SYNDICATE.org* [online]. Jun 11, 2018 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <https://www.project-syndicate.org/commentary/how-democratic-is-the-euro-by-dani-rodrik-2018-06>

¹² MÜNCHAU, Wolfgang. Lack of European reform, not Italy, will break the eurozone. In: *FT.com* [online]. June 3, 2018 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/40f01aec-65af-11e8-a39d-4df188287fff>

podobu pravidel pro bankovní sanace znevýhodňující italské střadatele nebo Fiskální pakt omezující prostor pro expanzivnější rozpočtovou politiku. Nová italská vládní koalice by zcela jednoznačně měla přehodnotit své velkorysé výdajové plány a soustředit se na cílené strukturální reformy bankovníctví, soudnictví a státní správy. Zastánci společné měny v Evropě by se ovšem měli oprostít od ničím nepodmiňovaného postoje k euru jako k „článku víry“ a začít bojovat za jeho udržitelnost. Explicitně je přitom v článku kritizováno Německo nejen za dlouholeté robustní přebytky běžného účtu platební bilance, ale také za malou ochotu k užší integraci měnové unie prosazovanou francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem.¹³

Závěrem se nabízí otázka, co přesně chtějí samotní Italové, respektive Conteho vláda. V konečné verzi koaliční smlouvy *Contratto per governo del cambiamento*¹⁴ počítají strany M5S a Liga se snížením daní z příjmů, jež by byly na bázi rovné daně (flat tax) zredukovány do dvou fixních sazeb ve výši 15 a 20 procent. Pro rodiny s dětmi jsou navíc v plánu daňové slevy za 3000 eur na každého člena domácnosti¹⁵ a i pro ostatní poplatníky jsou přichystány úlevy (nižší spotřební daň na benzin, zastavení zvyšování DPH, daňová amnestie pro dlužníky aj.). Dále hodlá vláda mimo jiné navrhnout vytvoření státní investiční banky a postupnou změnu v penzijním systému, podle níž by nárok na plný starobní důchod vznikl již tehdy, pokud by se součet věku žadatele a doby jeho odvodů do průběžného systému rovnal číslu 100, případně činila-li by doba odvodů na sociální pojištění 41 let. Zadlužení chce vládní koalice řešit spíše podporou hospodářského růstu než rozpočtovými škrty, přičemž se dovolává dosud nerealizovaného záměru Evropské komise na vyjmutí produktivních investičních výdajů z kalkulace schodku státního rozpočtu. Rovněž chce usilovat o změny smluvních ujednání a praxe v EU týkajících se měnové politiky, Paktu stability a růstu, Fiskálního paktu, Evropského stabilizačního mechanismu, procedur k zajištění makroekonomických rovnováh a dalších politik tak, aby více reflektovaly „širší ekonomickou a sociální dimenzi“, než jak tomu má být doposud. V kapitole věnované Evropské unii italská vláda také deklaruje vůli rozšířit mandát ECB po vzoru ostatních globálně důležitých centrálních bank a posílit pravomoci Evropského parlamentu.

Vrátíme-li se ale k plánovaným výdajům Conteho vlády, bude zde jednání o určité flexibilizaci fiskálních pravidel zřejmě nezbytné. *Předběžný odhad rozpočtových dopadů koaličních záměrů*¹⁶ z institutu Osservatorio conti pubblici italiani při milánské Katolické univerzitě Nejsvětějšího Srdce (Università Cattolica del Sacro Cuore), v jejímž čele stojí „skoro-premiér“ úřednické vlády z přelomu května a června a bývalý ekonom MMF Carlo Cottarelli, totiž vyčíslil náklady všech ohlášených daňových a výdajových opatření v rozmezí mezi 109 až 125,7 miliardami eur. Plánované rozpočtové úspory, zahrnující například zrušení doživotní renty pro profesionální politiky (vitalizio), by se přitom měly pohybovat jen kolem půl miliardy eur.

K ekonomickému a evropskému programu vlády se ale v rozhovoru pro deník Corriere della Sera vyjádřil také nový ministr financí Giovanni Tria. Celé interview vyšlo zjevně za účelem jeho rozšíření do zahraničí na internetových stránkách deníku i v anglickém překladu pod názvem *Tria: “Government commitment to the euro. And the debt will fall”*¹⁷ dne 10. června 2018. V rozhovoru ministr Tria mírní obavy investorů z hospodářské a fiskální situace v Itálii poukazem na skutečnost, že jeho země posledních 25 let hospodařila s jedním s nejvyšších primárních přebytků v Evropě (tj. před započtením úroků z půjček). Itálie navíc vykazuje postupně se vyrovnávající

¹³ Analýza Macronových návrhů a německých výhrad viz: GRANT, Charles. Macron's plans for the euro. In: CER.eu [online]. 23 February 2018 [cit. 2018-06-14]. Dostupné z: <https://www.cer.eu/insights/macrons-plans-euro>.

¹⁴ MOVIMENTO 5 STELLE; LEGA. Contratto per il governo del cambiamento. Dostupné z: http://2.citynews-today.stgy.ovh/~media/31430555973456/contratto_governo-2.pdf.

¹⁵ K těmto daňovým slevám viz podrobněji: LOSITO, Alessandra. Flat tax famiglie: come funzione e a chi conviene da più. In: GUIDAFISCO.it [online]. 11 Giugno 2018, 08:42 [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: <https://www.guidafisco.it/flat-tax-famiglie-aliquote-calcolo-esempio-da-quando-a-chi-conviene-2087>.

¹⁶ OSSERVATORE CPI. Contratto di Governo Lega e Movimento 5 Stelle - Quantificazione delle proposte del contratto di Governo. In: OSSERVATORECPI.UNICATT.it [online]. [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <http://osservatoriocpi.unicatt.it/cpi-elezioni-2018-commenti-ai-programmi-di-finanza-pubblica>.

¹⁷ TRIA, Giovanni; FUBINI, Federico. Tria: „Government commitment to the euro. And the debt will fall“. In: CORRIERE.it [online]. Modifica il 10 giugno 18:38 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: https://www.corriere.it/economia/18_giugno_10/tria-government-commitment-to-the-euro-and-the-debt-will-fallitalian-version-db9a3544-6caf-11e8-8fe1-92e098249b61.shtml#.

investiční pozici a přebytek běžného účtu platební bilance, což podle Triy hovoří proti jejímu zařazení do kategorie krizových ekonomik. Ministr dementuje spekulace o italském opuštění eurozóny a zdůrazňuje, že spolu se svými kolegy hodlá zabránit i vytváření samotných podmínek, které by tyto spekulace měly v budoucnu podporovat. Nadcházející státní rozpočty by měly mít za cíl snížení poměru veřejného zadlužení k HDP, přičemž jako další cíle vládní politiky ministr vidí podporu veřejných investic a strukturální reformy, jimž dává prioritu před jednotlivými výdajovými plány. I kvůli tomu je příznivcem odpočtu investic od kalkulace veřejného dluhu (byť dodává, že toto opatření faktické zadlužení neodstraní) a chce se zaměřit na efektivnější využívání prostředků z unijních strukturálních fondů. Zároveň Tria souhlasí s francouzskými návrhy na reformu eurozóny a bankovní unie a nepodporuje německý návrh na přesun rozpočtového dohledu z Evropské komise do Evropského stabilizačního mechanismu, jenž by se měl transformovat na Evropský měnový fond. Obává se totiž rizika „nezamýšlených důsledků“ a „sebenaplňujících se proroctví“ ohledně udržitelnosti italského zadlužení.

V tomto článku představené údaje a názory lze shrnout následovně: Itálie se potýká s chronicky slabým hospodářským růstem, což vyvolává otázky o jejím dalším fungování v rámci měnové unie. Zde zmíněné názory ekonomů se ale spíše než italských problémů dotýkají vlastního nastavení eurozóny. Zatímco němečtí ekonomové varují v duchu ordoliberalismu před možností tlaku na erozi společných fiskálních pravidel, případně kritizují samotné přijetí Itálie do eurozóny, zde citovaní ekonomové z anglosaského prostředí by se přimlouvali za více pragmatismu při řešení italských hospodářských a fiskálních problémů. Samotná italská vláda sice na jedné straně předstoupila před veřejnost s robustními výdajovými plány a ambicí na vyjednání změn unijních fiskálních smluv a postupů, její ministr financí chce ovšem nejprve pokračovat v rozpočtové konsolidaci a zaměřit se především na prorůstové veřejné investice. Opuštění eura není v Itálii na pořadu dne. Francouzskému prezidentu Emmanuelu Macronovi se naopak v Conteově vládě rýsuje spojenec při prosazování návrhů na užší integraci eurozóny, přičemž Německo se tak může stále více dostávat do pozice „žáby na prameni“ dalších reforem. Toto hodnocení by nicméně mělo být doplněno o normativní postulát, že nejen italská, ale i německá veřejnost, jakož i občané jakéhokoli členského státu eurozóny by měli být ve své většině se způsobem fungování měnové unie srozuměni, jinak pocítovaný demokratický deficit nebude v Evropě odstraněn. Přesvědčit Němce o fiskální flexibilizaci a dalším sdílení rizik však bude obtížný úkol, čemuž nasvědčuje v květnu zveřejněný manifest podepsaný 154 německými profesory ekonomie proti Macronovým integračním návrhům a budování „ručitelské unie“.¹⁸

¹⁸ MEYER, Dirk; MAYER, Thomas; SCHNABL, Gunther; VAUBEL, Roland. Der Euro darf nicht in die Haftungsunion führen! In: *FAZ.net* [online]. Aktualisiert am 21.05.2018 – 17:37 [cit. 2018-06-14]. Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/eurokrise/oekonomen-aufruf-euro-darf-nicht-in-haftungsunion-fuehren-15600325.html>.

Záměr balkánských zemí vstoupit do eurozóny, nové konvergenční zprávy Evropské centrální banky a Evropské komise

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

V průběhu posledních měsíců se v tisku začaly častěji objevovat příspěvky o úvahách Chorvatska, Rumunska a zejména Bulharska přejít v blízké budoucnosti na euro. Ačkoli se k přijetí společné evropské měny zavázaly při vstupu do EU všechny členské státy kromě Velké Británie a Dánska (obě země si vyjednaly trvalou výjimku¹), poslední ze států, které zatím vstoupily do eurozóny, byla Litva v roce 2015². Evropská komise a Evropská centrální banka na konci května vydaly nové konvergenční zprávy, ve kterých posuzují připravenost na přechod na euro i plnění tzv. maastrichtských kritérií³ u sedmi zbývajících zemí, jež euro zatím nemají, a které si nevyjednaly výjimku. Konkrétně jsou těmito zeměmi Bulharsko, Česká republika, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Švédsko.

Konvergenční zprávy

Účelem konvergenčních zpráv je posoudit, zda členské státy splňují nezbytné podmínky pro přijetí společné měny. Evropská centrální banka a Evropská komise vydávají tyto zprávy nejméně jedenkrát za dva roky. Zprávy obou institucí jsou poté předkládány paralelně Radě EU. Nejnovější **Konvergenční zpráva Evropské komise**⁴ byla publikována 23. května 2018. Ze zprávy je zřejmé, že ani jeden ze sedmi států nyní nesplňuje podmínky přechodu na společnou měnu. U každé země byla posuzována tato kritéria: kompatibilita legislativy, cenová stabilita, veřejné finance, stabilita měnového kurzu, dlouhodobé úrokové sazby a další (dodatečné) faktory (vývoj platební bilance a integrace trhu). Hlavní zjištění shrnuje tisková zpráva Evropské komise s názvem **Konvergenční zpráva z roku 2018 obsahující přezkum pokroku členských států na cestě k přijetí eura**⁵ a tabulka č. 1 převzatá ze zmíněné tiskové zprávy a přeložená do češtiny.

Kompatibilita legislativy a plnění konvergenčních kritérií (k 23. dubnu 2018)					
	Kompatibilita legislativy	Kritérium cenové stability	Fiskální kritérium (bez EDP ⁶)	Kritérium směnného kurzu (ERM II)	Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb
Bulharsko	ne	ano	ano	ne	ano
Česká republika	ne	ne	ano	ne	ano
Chorvatsko	ano	ano	ano	ne	ano
Maďarsko	ne	ne	ano	ne	ano
Polsko	ne	ano	ano	ne	ne
Rumunsko	ne	ne	ano	ne	ne
Švédsko	ne	ano	ano	ne	ano

Tabulka č. 1 Kompatibilita legislativy a plnění konvergenčních kritérií (k 23. dubnu 2018)⁷

¹ EVROPSKÁ UNIE. Euro. *Europa* [online]. Poslední aktualizace: 30/05/2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_cs.

² EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA. Lithuania joins the euro area. *European Central Bank* [online]. 1 January 2015 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2015/html/pr150101.en.html>

³ Základní informace o těchto kritériích v češtině jsou např. na speciálním webu Ministerstva financí: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurozona/maastrichtska-kriteria>.

⁴ EVROPSKÁ KOMISE. Convergence Report 2018. *European Commission* [online]. 23 May 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/publications/economy-finance/convergence-report-2018_en.

⁵ EVROPSKÁ KOMISE. Konvergenční zpráva z roku 2018 obsahující přezkum pokroku členských států na cestě k přijetí eura. *European Commission* [online]. 23. května 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-3827_cs.htm.

⁶ Procedura nadměrného deficitu

⁷ Evropská komise, ref. č. 5

Jak již bylo zmíněno, konvergenční zprávu zveřejnila i Evropská centrální banka. Celá konvergenční zpráva (čítající přes 200 stran textu) je dostupná na webu Evropské centrální banky⁸, ve zkrácené a neoficiální verzi i v češtině. Nejdůležitější zjištění pak shrnuje tisková zpráva **ECB zveřejnila konvergenční zprávu 2018**⁹. Země, jež jsou adepty na členství v eurozóně, sice dosáhly pokroku, zatím ale podmínky pro členství nesplňují. Snížily se mezi nimi rozdíly v inflaci a došlo ke zlepšení v oblasti fiskálních kritérií a snížení fiskální nerovnováhy. Kritérium právní konvergence nesplňuje podle ECB plně žádná ze zemí. Evropská centrální banka dále přisuzuje vysokou hodnotu udržitelné konvergence, která podle ní vyžaduje zdravé instituce. Shrnutí posuzovaných kritérií podle zemí jsou dostupná přímo v textu samotné konvergenční zprávy v kapitole č. 4. ECB například upozorňuje na makroekonomickou nerovnováhu v Bulharsku, jejíž řešení vyžaduje výrazné strukturální reformy. Reformy by měly posílit strukturální odolnost, zlepšit podnikatelské prostředí, finanční stabilitu, kvalitu a řízení institucí. ECB dále připomíná, že Evropská komise vypracovává kvůli makroekonomické nerovnováze o Bulharsku (stejně tak jako o Chorvatsku) hloubkovou zprávu. České republiky doporučuje ECB provést reformy na trhu práce i zboží a zlepšit podnikatelské prostředí.

Na vydání konvergenčních zpráv zareagoval i tisk. Mehreen Khan a Claire Jones v příspěvku **Bulgaria's euro hopes dealt blow by the ECB**¹⁰ dávají závěry ECB do souvislosti se současnými snahami Bulharska stát se příštím členem eurozóny. Jak napovídá název článku, obě autorky se domnívají, že zejména zpráva Evropské centrální banky může záměr Bulharska, jež doufá, že se stane příštím členem eurozóny, poněkud zhatit.

Na tento článek Mehreen Khan navazuje i ve svém dalším příspěvku **The case for closing the doors on euro membership**¹¹. Bulharsko, Chorvatsko a Rumunsko začaly vzhledem k oživení eurozóny vážněji uvažovat o přijetí eura, stávající členové však z dalšího rozšiřování příliš nadšení nejsou. Evropská centrální banka nyní tlačí na Bulharsko, aby ještě před vstupem do ERM II vstoupilo do bankovní unie, s tím však Bulharsko nesouhlasí. Khan ale uznává, že je určitá opatrnost na místě (také vzhledem k předchozím zkušenostem např. v případě Řecka). Maastrichtská kritéria podle autorky při posuzování kandidátských zemí nestačí – stejně podstatná jako maastrichtská kritéria je i stabilita národních bankovních systémů nebo nezávislost soudů a centrálních bank. Uvnitř eurozóny se stále objevuje určitá nedůvěra mezi dlužníky a věřiteli (země na jihu vs. země na severu). Pro eurozónu tedy podle Khan bude možná nejlepší, pokud se prozatím rozšiřovat nebude.

K tématu případného rozšiřování eurozóny a výhod s tím spojených na straně členských států i kandidátských zemí se vyjádřil také Marek Dabrowski v článku **Euro-area enlargement: a new opening?**¹² v listopadu loňského roku. Autor nejprve připomíná, proč zatím země mimo eurozónu („outs“) váhají s přechodem na euro. Důvody jsou dvojího typu: politické (vlastní měna jako symbol národní suverenity, pochybnosti o udržitelnosti projektu eura) a ekonomické (ztráta výhod spojených s možností ovlivňovat měnový kurz, nezájem zachraňovat problémové země na okraji eurozóny). Také Dabrowski zmiňuje neochotu 19 států eurozóny přibírat další členy kvůli obavám, že nastane situace podobná jako v případě Řecka, a z důvodu vlastní zaneprázdněnosti jinými problémy. Následně však autor uvádí argumenty, proč by měly stávající země eurozóny uvažovat o dalším rozšiřování. Příchodem dalších členů by se snížila míra vícerychlostní integrace a Evropská unie by byla politicky i institucionálně homogennější. Dále by se eliminovalo riziko konkurenční devalvace i komplikace s převody měn, které mohou představovat překážku obchodování. Nepodstatné není ani riziko finančních krizí v zemích mimo eurozónu, které by se do eurozóny mohly přenést. Na druhou stranu

⁸ EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA. ECB Convergence Report. *European Central Bank* [online]. 23 May 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/index.en.html>

⁹ EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA. ECB zveřejnila konvergenční zprávu 2018. *European Central Bank* [online]. 23. května 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2018/html/ecb.pr180523.cs.html>

¹⁰ KHAN, Mehreen a JONES, Claire. Bulgaria's euro hopes dealt blow by the ECB. In: *FT.com* [online]. May 23, 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/7eda46e0-5e78-11e8-ad91-e01af256df68>

¹¹ KHAN, Mehreen. The case for closing the doors on euro membership. In: *FT.com* [online]. May 24, 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a3e4826c-5f08-11e8-ad91-e01af256df68>

¹² DABROWSKI, Marek. Euro-area enlargement: a new opening? In: *Bruegel* [online]. November 2, 2017 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <http://bruegel.org/2017/11/euro-area-enlargement-a-new-opening/>

by se však nemělo stát, že do eurozóny vstoupí země, která na to není ještě připravena. K tomu ale Dabrowski dodává, že fiskální situace v zemích mimo eurozónu je často lepší než v zemích eurozóny. Země mimo eurozónu by měly usilovat o členství z toho důvodu, aby měly možnost podílet se na rozhodování, a dále kvůli posílení makroekonomické a finanční stability. Výhody možnosti ovlivňovat měnový kurz se u malých otevřených ekonomik podle Dabrowského přeceňují, a v dlouhém období stejně změny kurzu nenahradí strukturální reformy. Na závěr nicméně Dabrowski dodává, že vzhledem k podmínkám pro vstup do eurozóny a časovým lhůtám s nimi spojeným stejně potrvá ještě několik let, než se eurozóna případně znovu rozšíří.

Následující text se bude věnovat tomu, do jaké míry každá ze zemí (Chorvatsko, Rumunsko, Bulharsko) o přijetí eura uvažuje a jaké ohlasy se případně k tomuto tématu objevují.

Chorvatsko

Ačkoli nejhlasitěji v posledních měsících o přijetí eura hovoří Bulharsko, v květnu přijala strategii přechodu na euro také chorvatská vláda (došlo k tomu ale ještě před vydáním obou konvergenčních zpráv). O přijetí strategie informuje tisková zpráva *The government adopted the Strategy for the introduction of the euro as the official currency in the Republic of Croatia*¹³. Chorvatsko nyní očekává přechod na euro v horizontu 5-7 let. Podle ministryně ekonomiky Martiny Dalić bude euro pro Chorvatsko převážně prospěšné (mj. kvůli eliminaci kurzového rizika), přičemž náklady (přechodné zvýšení cen o 0,2-0,4 %) budou pouze krátkodobé.

Překlad návrhu strategie do angličtiny *Strategy for the adoption of the euro in Croatia*¹⁴ je dostupný na speciálním webu, který se věnuje zavedení eura v Chorvatsku¹⁵ (samotný web je bohužel dostupný pouze v chorvatštině). Guvernér chorvatské centrální banky Boris Vujčić v úvodu konstatuje, že dokument by měl odborně shrnout přínosy i náklady přechodu na euro a vysvětlit celý proces přijetí eura, včetně nezbytné hospodářské politiky s přechodem na euro související. Vujčić připomíná, že nelze předvídat dynamiku přechodu na euro v Chorvatsku, ale že samotné hospodářské reformy budou pro ekonomiku prospěšné, bez ohledu na to, zda Chorvatsko na euro přejde. V dokumentu jsou analyzovány tyto přínosy a náklady: eliminace měnového rizika, snížení výpůjčních nákladů, snížení rizika vypuknutí měnové a bankovní krize, pokles transakčních nákladů, podpora mezinárodního obchodu a investic, získání práva podílet se na rozhodování o přerozdělování měnových příjmů, získání přístupu k mechanismu finanční asistence, ztráta nezávislé měnové politiky, potenciální zvýšení cenové hladiny, riziko nadměrných kapitálových přílivů, nutnost poskytovat finanční asistenci ostatním členským zemím, jednorázové náklady spojené se stažením chorvatské kuny z oběhu a s ražením a tisknutím eurových mincí i bankovek a jednorázové náklady, které plynou z toho, že se Chorvatská národní banka připojí k Eurosystemu (splacení podílu na upsaném kapitálu Evropské centrální banky). V závěru strategie je konstatováno, že je v nejlepším zájmu Chorvatska začít proces přechodu na euro co nejdříve a že výhody spojené s přijetím eura jsou výrazné a trvalé, přičemž největší výhodou je eliminace měnového rizika. Náklady jsou ve srovnání s přínosy převážně jednorázové a nízké. Prvním krokem přechodu na euro je podle zprávy vstup do ERM II, což vyžaduje podporu ostatních států eurozóny i evropských institucí¹⁶. Aby Chorvatsko získalo tuto podporu, bude země pokračovat v zodpovědné fiskální politice a provádět další strukturální reformy i snižovat zranitelnost v makroekonomické oblasti.

¹³ CHORVATSKO. Government of the Republic of Croatia. The government adopted the Strategy for the introduction of the euro as the official currency in the Republic of Croatia. In: *Cetral Government Portal* [online]. 10.05.2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/news/the-government-adopted-the-strategy-for-the-introduction-of-the-euro-as-the-official-currency-in-the-republic-of-croatia/23846>.

¹⁴ CHORVATSKO. Government of the Republic of Croatia a CROATIAN NATIONAL BANK. *Strategy for the adoption of the euro in Croatia: proposal* [online]. October 2017 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://euro.hnb.hr/documents/2070751/2104255/e-strategy-for-the-adoption-of-the-euroin-Cro.pdf>.

¹⁵ CHORVATSKO. Vlada Republike Hrvatske, HRVATSKA NARODNA BANKA a CHORVATSKO. Ministerstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta. *Euro u HR* [online]. © Hrvatska narodna banka, 2017 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://euro.hnb.hr/>.

¹⁶ Proces vstupu do ERM II je popsán např. na webu České národní banky: https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/zpravy_o_inflaci/2003/2003_cervenec/boxy_a_prilohy/mp_zpinflace_prilohy_c_03_cervenec_p1.html.

Bulharsko

Bulharsko v první polovině letošního předsedá Radě EU. V lednu 2018 oznámil bulharský ministr financí Vladislav Goranov, že země do konce června letošního roku požádá o členství v ERM II. O tomto záměru Bulharska informoval například příspěvek *Bulgaria expects to apply for eurozone waiting room by July*¹⁷ na webu Euractiv. Jak článek také připomíná, již od vzniku eura je měnový kurs mezi bulharskou měnou a eurem fixní (dříve byl kurs vázaný na německou marku).

Na lednové oznámení reagoval například článek Henrika Enderleina, Maxe Emanuela Mannweilera a Lucase Guttenberga s názvem *Should Bulgaria join the euro now?*¹⁸. Autoři se v článku z dubna letošního roku zabývají tím, zda je Bulharsko dostatečně připravené na vstup do ERM již v tomto roce. Docházejí k závěru, že tento krok nyní není v zájmu ani Bulharska, ani členských států eurozóny. Podle autorů vyplývá z krize v eurozóně poučení, že maastrichtská kritéria jsou nezbytnou, nikoli však postačující podmínkou toho, že bude určitý stát spolehlivým členem eurozóny. Předčasný vstup do eurozóny by nebyl prospěšný ani pro Bulharsko – země by byla příliš brzy svázaná podmínkami, které ze členství v eurozóně vyplývají. Hlavním problémem Bulharska je nyní institucionální nepřipravenost. Země se stále potýká s korupcí a stále nebyla splněna kritéria mechanismu pro spolupráci a ověřování (Cooperation and Verification Mechanism, CVM)¹⁹, což je mechanismus, který má Bulharsko a Rumunsko pomoci s reformami soudnictví a v boji proti korupci. Bulharsko by se nemělo nyní soustředit na udržování nízkého deficitu – místo toho by spíše mělo investovat a snažit se dohnat zbytek Evropské unie. Jako nečlenská země eurozóny má Bulharsko v případě potíží přístup k tzv. nástroji na podporu platební bilance (Balance of Payments facility)²⁰. Využití tohoto nástroje a přístup k němu je mnohem snazší, než pokud by bylo Bulharsko v eurozóně a potřebovalo prostředky z Evropského stabilizačního mechanismu. V závěru autoři navrhuji, že by Bulharsko mohlo po zlepšení svých institucí vstoupit do bankovní unie, aby ukázalo, že je připravené i na vstup do ERM II. Obecně by podle autorů bylo vhodné upravit konvergenční kritéria, aby zohledňovala poznatky z krize.

Tím, zda by se Evropská unie měla řídit striktně maastrichtskými kritérii a nechat Bulharsko vstoupit do eurozóny, se zabývá Simon Nixon v článku *Bulgaria Question Brings the EU's Identity Crisis into Focus*²¹. Nixon stejně jako jiní autoři připomíná, že Bulharsko teoreticky maastrichtská kritéria splňuje, a zmiňuje i reakci Bulharska na některé časté výtky. Např. názor, že by se mohla opakovat podobná situace jako v případě Řecka, Bulharsko považuje za nespravedlivý – na rozdíl od Řecka Bulharsko striktně dodržuje fiskální disciplínu, a to již více než 20 let. Bulharsko dále sice přiznává některé problémy (např. že se zatím nepodařilo provést reformu soudnictví), pokazuje ale také na to, že řada členských zemí má problémy také: pouze 27 % Bulharů uvádí, že bylo v běžném životě postiženo korupcí, oproti 58 % obyvatel ve Španělsku, 50 % na Kypru či 46 % v Řecku. Dále Nixon uvádí, že podle Smluv o Evropské unii je jasné dané posuzování způsobilosti podle objektivních kritérií, a ne na základě subjektivního hodnocení. Vpuštění Bulharska do eurozóny může sice v jejím jádru vyvolat obavy, odmítnutím se ale EU vystavuje riziku ztráty důvěry kvůli nekonzistentní aplikaci pravidel. Dále posílí názory zemí střední a východní Evropy, že jsou považovány v Evropské unii za druhořadé. Reakce Evropské unie na žádost Bulharska může mít větší význam pro její dlouhodobý vývoj než jakékoli teoretické debaty, které momentálně v Bruselu vládou.

¹⁷ RADOSAVLJEVIC, Zoran. Bulgaria expects to apply for eurozone waiting room by July. In: *Euractiv.com* [online]. 11. 1 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/bulgaria-expects-to-apply-for-eurozone-waiting-room-by-july/>.

¹⁸ ENDERLEIN, Henrik, MANNWEILER, Max Emanuel a GUTTENBERG, Lucas. Should Bulgaria join the euro now?. In: *Jacques Delors Institut Berlin* [online]. 13. April 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <http://www.delorsinstitut.de/en/all-publications/should-bulgaria-join-the-euro-now/>.

¹⁹ Více o tomto mechanismu viz web Evropské komise: https://ec.europa.eu/info/strategy/justice-and-fundamental-rights/effective-justice/rule-law/assistance-bulgaria-and-romania-under-cvm/cooperation-and-verification-mechanism-bulgaria-and-romania_cs#co-je-mechanismus-pro-spolupraci-a-ovovn.

²⁰ Více o tomto nástroji viz web Evropské komise: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-financial-assistance/loan-programmes/balance-payments-bop-assistance_en.

²¹ NIXON, Simon. Bulgaria Question Brings the EU's Identity Crisis into Focus. In: *Wall Street Journal* [online]. Feb. 25, 2018 3:09 p.m. ET [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.wsj.com/articles/bulgaria-question-brings-the-eus-identity-crisis-into-focus-1519589345>.

Reakce evropských představitelů na možný vstup Bulharska do eurozóny jsou zatím opatrné. Evropský komisař pro ekonomické záležitosti Pierre Moscovici například na konci dubna uvedl při své návštěvě Sofie, že by mělo Bulharsko dále pracovat na splnění přístupových podmínek. Podle Moscoviciho není pochyb, že dalším členem eurozóny bude právě Bulharsko, není ale nutné spěchat. Podle něj by se Bulharsko jako nejchudší země EU mělo více přiblížit bohatším zemím, aby euro nebylo šokem, ale přínosem. Dále také z různých stran zaznívají nejednoznačné názory na to, kdy by mělo Bulharsko vstoupit do bankovní unie. Podle bulharských představitelů jsou vstup do bankovní unie a vstup do eurozóny dva paralelní procesy, podle Evropské centrální banky by ale mělo Bulharsko nejprve vstoupit do bankovní unie. Zmíněné reakce shrnuje příspěvek *Bulgaria next to adopt euro, but should not rush, EU's Moscovici says*²².

Jak vnímá opatrný postoj ostatních států bulharská viceprezidentka Iliana Jotovová, je zřejmé z jejího rozhovoru *Potrebujeme vaše zkušenosti s eurom*²³ pro slovenské Hospodárske noviny. Podle Jotovové Bulharsko již kritéria pro vstup do eurozóny plní. Bulharsko se podle ní spolu s Rumunskem stalo součástí vnitropolitických bojů mezi členskými státy EU. Jotovová dokonce hovoří v souvislosti se vstupem do eurozóny o dvojích standardech. Problémem, kterého si je Bulharsko vědomé, jsou nižší příjmy lidí, to nicméně není podmínkou pro vstup do eurozóny.

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker ale již v závěru loňského roku snahy Bulharska o vstup do eurozóny přivítal a uvedl, že je Bulharsko na vstup již připravené.²⁴

Rumunsko

K Chorvatsku a Bulharsku se v polovině května přidalo také Rumunsko, jak informuje článek *Romania joins Bulgaria and Croatia in seeking euro adoption*²⁵. Bulharsko plánuje představit svoji strategii přijetí eura do konce letošního roku. Rumunsko mělo stanoveno různá cílová data přijetí eura už dříve, postupně je ale opouštělo či odkládalo²⁶. Další podrobnosti o aktuálních záměrech Rumunska zatím nejsou v době psaní článku známy.

Z výše uvedených citovaných zdrojů lze vyvodit, že téma rozšiřování eurozóny se v poslední době netýká jen plnění maastrichtských konvergenčních kritérií, ale také toho, zda jsou tato kritéria vůbec ještě postačující. Většina zbývajících členských zemí EU, které eurem zatím neplatí, je povinna euro někdy přijmout. Česká republika zatím s přijetím eura váhá²⁷, z článků je nicméně vidět, že i pokud určitý stát maastrichtská kritéria plní (popř. bude brzy plnit, pokud Bulharsko vstoupí do mechanismu směnných kurzů), nejsou názory na případný vstup tohoto státu do eurozóny jednoznačné, a to vedle problémů v institucionální oblasti také z důvodu nedostatečné reálné konvergence daného státu. Jak je ale uvedeno i na speciálním webu k zavedení eura v České republice, dosažení určitého stupně reálné konvergence není nutným předpokladem pro vstup do eurozóny²⁸. Zda Bulharsko skutečně ještě

²² TSOLOVA, Tsvetelia. Bulgaria next to adopt euro, but should not rush, EU's Moscovici says. In: *Reuters.com* [online]. April 27, 2018 8:57 AM [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-bulgaria-eurozone-moscovici/bulgaria-will-be-next-euro-zone-member-but-should-not-rush-eus-moscovici-idUSKBN1HY0PP>.

²³ NOVOTNÝ, Pavel a JOTOVOVÁ, Iliana. Potrebujeme vaše zkušenosti s eurom. In: *Hospodárske noviny*. 31. 5. 2018, 36, 7. 1335-470x. Dostupné také z resortu MF v Aktivních novinách z: <http://noviny.mfcr.cz/news/2018/05/31/j104a07a.htm>.

²⁴ KHAN, Mehreen. Bulgaria is chief candidate to join the euro but there's a hitch. In: *FT.com* [online]. November 9, 2017 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/36f4ceee-c4d7-11e7-a1d2-6786f39ef675>.

²⁵ Romania joins Bulgaria and Croatia in seeking euro adoption. In: *The Irish Times* [online]. Mon, May 14, 2018 06:44 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.irishtimes.com/business/economy/romania-joins-bulgaria-and-croatia-in-seeking-euro-adoption-1.3494420>.

²⁶ Romanian gov't postpones euro adoption target. In: *Global Times* [online]. 2017/4/11 6:34:31 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <http://www.globaltimes.cn/content/1041808.shtml>.

²⁷ ČESKO. Ministerstvo financí. Vláda přijala doporučení MF a ČNB zatím nestanovit cílové datum přijetí eura. In: *Ministerstvo financí ČR - Zavedení eura* [online]. 28. 12. 2017 [cit. 2018-05-31]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/narodni-koordinacni-skupina/tiskove-centrum/novinky/2017/vlada-prijala-doporučení-mf-a-cnb-zatím-2703>.

²⁸ ČESKO. Ministerstvo financí. Výkladový slovníček: R. In: *Ministerstvo financí ČR - Zavedení eura* [online]. © 2013 [cit. 2018-05-31]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/vykladovy-slovnickek/r-2345>.

v letošním roce požádá o vstup do mechanismu směnných kurzů, se pravděpodobně brzy ukáže. Evropská unie dále již projevila vůli poskytnout pomoc členským státům vážně usilujícím o vstup do eurozóny – 31. května byl v souvislosti s rozpočtem EU představen návrh programu na podporu reforem, jehož součástí je i tzv. konvergenční nástroj (convergence facility). Státům, které usilují o přijetí eura, by mohla být poskytnuta dodatečná finanční a technická pomoc na základě jejich žádosti. Na tento nástroj bylo v návrhu vyčleněno 2,16 miliard eur²⁹.

²⁹ EVROPSKÁ KOMISE. The Reform Support Programme and the European Investment Stabilisation Function explained. *European Commission* [online]. Brussels, 31 May 2018 [cit. 2018-05-31]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-3971_en.htm.

Daně

Martin Švarc, Michael Feldek

Aktuální sporné otázky zajištění daně prostřednictvím zajišťovacího příkazu

Daňový expert, Sv. 2018, č. 2 (duben)

Příspěvek upozorňuje na určité rozpory v aktuální judikatuře Nejvyššího správního soudu a na některé zásadní dosud neuzavřené otázky ve vztahu k výkladu právní úpravy zajišťovacích příkazů. Zvláště se zaměřuje na nejnovější rozsudek NSS ze dne 21.12.2017, č. j. 10 Afs 33/2017-44, ve věci Majority Petrol, jehož závěry by mohly do budoucna znamenat poměrně výrazné (další) zpřísnění podmínek pro vydání zajišťovacího příkazu. Rozebírá i další judikáty týkající se podmínek vydání zajišťovacího příkazu (silné a slabé důvody), možného likvidačního účinku zajišťovacího příkazu a následných úkonů správce daně i náhledu na povahu lhůty pro rozhodnutí o odvolání proti příkazu. Věnuje se také aplikačnímu využití rozsudku z října 2016 č.j. 2 Afs 239/2015-66 a jeho nedostatkům ve vztahu k výkladu daňového řádu. Autoři zdůrazňují, že popsany vývoj judikatury nelze považovat za bezrozporný. - Poznámky. -- K podmínkám vydání zajišťovacího příkazu viz judikát 4 Afs 140/2017-54, <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/04/25/A5ZA18020007.htm>. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/04/25/A5ZA18020003.htm>

Banking on tax cuts : Australia's budget

Společá na daňové škrty : australský rozpočet

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9091, p. 50-51

Australské zdanění podniků je ve srovnání s jinými vyspělými zeměmi poměrně vysoké: sazba daně činí 30 %. Daně z příjmů (fyzických i právnických osob) jsou největším zdrojem daňových příjmů Austrálie. Australská ekonomika již 27 let roste a po několika letech deficitu se očekává vyrovnaný rozpočet. Australský předseda vlády M. Turnbull se nyní snaží prosadit snížení sazeb korporátní daně, k tomuto kroku však chybí politická podpora i podpora ze strany veřejnosti.

Jan Ole Burchert, Fabian Böser

Bitcoin & Co: Ertragsteuern und Kryptowährung

Bitcoin a spol.: daně z příjmů a zisku a kryptoměna

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 15, S. 857-859

Příspěvek diskutuje v kontextu německé daňové legislativy možné daňové ošetření kryptoměn mimo bitcoinu z hlediska jejich držby a obchodování s nimi. Pozornost je zaměřena zejména na kryptoměny, jež jsou emitovány prostřednictvím primární emise mincí (Initial Coin Offering, ICO). Autoři svůj výklad demonstrují na praktických příkladech. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M14.

Day Manoli and Nicholas Turner

Cash-on-hand and college enrollment : evidence from population tax data and the Earned Income Tax Credit

Peníze v hotovosti na ruku a zápis na vysoké školy poznatky z daňových údajů a z daňového kreditu k příjmu

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10, (2018) No. 2, p. 242-271

Autoři v článku zjišťují, jak americké opatření EITC pomáhá studentům z rodin s nízkými příjmy při zápisu na vysokou školu. EITC (Earned Income Tax Credit) je formou daňového bonusu, přičemž nárok na EITC se posuzuje podle počtu dětí do věku 19 let, výše příjmu a podle kategorie, do které poplatník spadá (filing status). Východiskem je předpoklad, že se zápisem na vysokou školu jsou spojeny výdaje, které pro studenty z chudších rodin mohou při zápisu představovat bariéru. Výsledky naznačují, že peníze obdržené na jaře posledního roku studia střední školy mohou významně ovlivnit rozhodnutí o studiu na VŠ. - Poznámky.

Jana Skálová, Maria Argenskaya

Česká republika - daňový ráj pro výplatu podílů na zisku [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 13 (2018), č. 1, s. 47-59

Na základě evropské směrnice č. 2006/98/ES jsou vyplácené podíly na zisku mateřským společnostem osvobozeny od srážkové daně. ČR na rozdíl od jiných členských států EU při implementaci této směrnice nedoplnila svou právní úpravu pravidly, jejichž cílem je zabránit daňovým únikům. Naopak v ČR došlo ke zjednodušení pravidel pro výplatu vlastního kapitálu a k rozšíření možností osvobození výplaty podílu na zisku. Autorky v článku na základě empirických údajů dokazují, že daňově výhodné podmínky vedou k masivním výplatám podílů na zisku. Výplaty podílu na zisku byly v 99 % osvobozeny od srážkové daně a z valné většiny odešly do rukou zahraničních vlastníků firem. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_1_2018_str_47-59.pdf

Jiří Vychopeň

Daňové doklady v roce 2018. 2. část

Daně a právo v praxi, Sv. 23, (2018) č. 5, s. 10-14

Autor představuje právní úpravu daňových dokladů podle zákona o dani z přidané hodnoty. V této části se zaměřuje podrobněji na jednotlivé typy daňových dokladů (zjednodušený daňový doklad, splátkový kalendář, platební kalendář, souhrnný daňový doklad, doklady o použití, potvrzení při dražbě a při prodeji mimo dražbu). Poté se věnuje jejich náležitostem ve vztahu k uplatňování odpočtu daně a také ve vazbě na kontrolní hlášení. Následně rozebírá daňové doklady při dovozu a vývozu zboží, opravný daňový doklad a doklad při provedení opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení. Zmiňuje též pravidla pro uchovávání a zajištění věrohodnosti obsahu daňových dokladů.

Deborah Schanz, Michael Sixt

Die Steuerfunktion 4.0

Daňový provoz 4.0

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 19, S. 1097-1101

Příspěvek se věnuje současným trendům a možným dopadům technologických změn na daňové fungování podniků. Autoři očekávají, že kromě digitalizace bude plánování a přiznávání daní u firem stále více ovlivňovat rostoucí daňová nejistota a komplexnost celé matérie. Nejradikálnějšími změnami by přitom měla projít tvorba daňových bilancí a na důležitosti bude stále více nabývat také procesní zajišťování souladu podnikatelské činnosti s daňovými a jinými předpisy (compliance). Podnikatelé by se proto měli věnovat budování interních kontrolních systémů a dbát na interdisciplinarní kompetenci u svých daňových poradců a pracovníků v daňových a účetních odděleních. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Martin Kemper

Die Umsatzsteuer-Identifikationsnummer als "materielle Voraussetzung" der Steuerbefreiung innergemeinschaftlicher Lieferungen : ein Blick auf einen wichtigen Teilaspekt der von der Europäischen Kommission geplanten Reform der Mehrwertsteuer

Daňové identifikační číslo jako "hmotněprávní předpoklad" daňového osvobození u vnitrouniných dodávek : pohled na důležitý dílčí aspekt Evropskou komisí plánované reformy DPH

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 67, (2018) Nr. 9, S. 337-342

Ve svém návrhu na doplnění systémové směrnice k DPH (2006/112/ES) z 4.10.2017 chce Evropská komise mimo jiné stanovit pro odběratele přeshraničních dodávek zboží v EU a EHS povinnou registraci pro účely DPH v zemi určení, přičemž dodavatelé by museli odběratele výslovně uvést ve svých souhrnných hlášeních finančním úřadům. Nebudou-li tyto povinnosti splněny, nebude daňové osvobození pro přeshraniční dodávku vůbec přípustné. Autor článku nicméně poznamenává, že tento návrh je v protikladu s dosavadní judikaturou Soudního dvora EU a v praxi znamená výrazné posílení institutu daňového identifikačního čísla a potenciální překážku zejména pro méně zkušené podnikatele v přeshraničním obchodování. Článek kriticky hodnotí návrh Komise a srovnává jej s dosavadní německou právní úpravou o daňovém identifikačním čísle a uplatňování daňových osvobození při vnitrouniných přeshraničních plněních. - Poznámky.

Frank Breuer

Fiskus vs. Goliath : der Kampf der Steuerbehörden gegen den Vorsteuerbetrug

Finanční správa versus Goliáš : boj daňových úřadů proti podvodům s daní na vstupu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 67, (2018) Nr. 8, S. 306-313

Současný systém vybírání DPH v EU, založený na daňovém odpočtu prostřednictvím předložení daňových dokladů, dal podle autora vzniknout novému typu daňového podvodníka: falšovateli faktur. Tyto podvody nabyly masového rozšíření a finanční úřady je nezvládají efektivně stíhat. Článek pomocí praktických příkladů popisuje podvodné machinace s DPH, které se do zorného pole německých finančních kontrol zpravidla nedostávají či se jen velmi obtížně dokazují. Následně se zabývá možnostmi účinnějšího boje proti těmto daňovým únikům, ať už pomocí zavedení přenesené daňové povinnosti (reverse charge) nebo personálním posílením kontrolorů finanční správy. - Poznámky.

Allison Christians, Wolfgang Schön and Stephen E. Shay

Foreword: international tax policy in a disruptive environment

Předmluva: mezinárodní daňová politika v disruptivním prostředí

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 4-5, p. 191-195

Článek je úvodním příspěvkem ke speciálnímu číslu, které představuje příspěvky z mezioborové konference, jež proběhla 14.-15.12. 2017 v Mnichově. Konference se zabývala mezinárodní daňovou politikou v disruptivním prostředí. Mezi disruptivní síly ovlivňující zdanění patří globalizace, rozvoj informačních technologií a digitálního obchodování a mobilita práce. Příspěvky se týkaly dvou hlavních témat: jak bude vypadat zdanění ve světě po dokončení akčních zpráv (Action Reports) projektu OECD/G20 proti BEPS a po přijetí akčního plánu proti BEPS a jaké výzvy zatím zůstaly nevyřešeny či nedokončeny. Jednou z výzev je mj. přechod od zdanění v místě sídla ke zdanění v místě určení či zvýšení daňových příjmů v rozvojových zemích. - Poznámky. -- Monotematické číslo.

Mike Brewer and Jonathan Shaw

How taxes and welfare benefits affect work incentives : a life-cycle perspective

Jak daně a sociální dávky ovlivňují podněty k práci : z pohledu životního cyklu

Fiscal studies, Vol. 39, (2018) No. 1, p. 5-38

Zkoumání vlivu osobních daní a sociálních dávek na finanční podněty k práci z pohledu dynamického vývoje v rámci celoživotního cyklu. Autoři zjišťují, jak se z perspektivy celoživotního cyklu mění pohled na vliv britského systému daní a sociálních dávek na podněty k práci u žen. Po úvodním přehledu daňového a dávkového systému v Británii autoři vytvářejí dynamický strukturální model nabídky práce žen a lidského kapitálu, který zahrnuje zakládání rodiny a porodnost. Za parametry finančních podnětů k práci vybírají marginální efektivní daňovou sazbu a "participation tax rate" (obdobu průměrné čisté sazby daně z pracovních příjmů při zapojení se do práce). Výsledky ukazují značné rozdíly a kolísání ve finančních podnětech pracovat během životní dráhy žen, zejména s ohledem na jejich rodinné poměry. - Poznámky.

Julio López-Laborda, Jaime Vallés-Giménez and Anabel Zárate-Marco

Income shifting in the Spanish dual income tax

Posun příjmu ve španělském systému duální daně z příjmů

Fiscal studies, Vol. 39, (2018) No. 1, p. 95-120

Systém duální daně z příjmů, ve kterém jsou příjmy z úspor zdaněny nižší sazbou než ostatní příjmy, byl ve Španělsku zaveden reformou z r. 2007. Autoři analyzují, zda zavedení tohoto systému ovlivnilo chování daňových poplatníků ve smyslu přeměny části jejich obecných příjmů (z práce, nemovitostí a ekonomických činností) na příjmy z úspor (např. kapitálové zisky, příjmy z movitého kapitálu). Pro empirickou analýzu využívají data za období 1999-2009, která shromáždil Instituto de Estudios Fiscales (EIF). Zjišťují, že tuto strategii daňového plánování nejvíce využili vysokopříjmové osoby a podnikatelé, a rozebírají možné důsledky narušení progresivity daňového systému. - Poznámky.

Ivo Šulc

Koleduje si český stát o další lihovou aféru, tentokrát vyvolanou Celní správou?

Daňový expert, Sv. 2018, č. 1 (únor)

Autor se zaměřuje na lihové výrobky osvobozené od harmonizované spotřební daně a jejich nákup a prodej v nezměněném stavu s cílem poukázat na "harmonizaci" nakládání s osvobozeným lihem od spotřební daně tak, jak si ji představuje evropská směrnice č. 92/83/EHS, i jak ji pojímá harmonizovaný český národní předpis - zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních. Tento zákon umožňuje osvobozený lih pouze přijímat a používat, ale už ne dál prodávat. Autor poukazuje na dosavadní správní praxi, kdy se v návaznosti na harmonizaci spotřební daně v EU neoprávněný prodej osvobozených lihových výrobků nijak nepostihoval. Celní správa se dle jeho mínění aktuálním výkladem o zákazu prodeje snaží dosavadní praxi změnit. V příspěvku rozebírá aktuální postoj české celní správy, konfrontuje ho s judikaturou SDEU a dovozuje, že aktuální český výklad není v souladu s dosavadním výkladem evropské harmonizační směrnice. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/02/26/A5ZA18010004.htm>

Tomáš Hajdušek

Měly by finanční úřady respektovat rozhodnutí správních soudů?

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2018, č. 1, s. 46-48

Autor vychází z tvrzení, že nerespektování judikatury správních soudů ze strany orgánů finanční správy znamená porušování základního práva daňového subjektu na rovný přístup a zapříčiňuje i zbytečné soudní spory přinášející zvýšené náklady pro obě strany. Uvádí a rozebírá tři příklady z praxe, kdy orgány finanční správy nerespektují judikaturu Nejvyššího správního soudu a nutí tím daňové subjekty jít s nimi do soudních sporů. Konkrétně se jedná o problematiku způsobu podávání plné moci na odklad daňových přiznání, otázku úroků za dobu zadržování nadměrných odpočtů a možnost požádat o prodloužení lhůty pro vyjádření v rámci odvolacího řízení. Autor cituje tvrzení správních orgánů a dovozuje, že nerespektování soudních rozhodnutí bez vznesení oponentní argumentace není přijatelné.

Kiran Stacey

Modi shake-up brings millions into tax fold

Módiho reformy přivádí miliony do daňového stádece

Financial Times, Vol. 2018, No. 39775 (8.5.2018), p. 4

Demonetizační a daňové reformy premiéra Naréndry Módiho z konce r. 2016 přinesly podle indických úřadů miliony nově registrovaných daňových poplatníků. Počet odevzdaných daňových přiznání fyzických osob za období 2017-2018 v Indii meziročně vzrostl o 26 procent a i počet nově registrovaných živnostníků pro účely nové daně ze zboží a služeb (GST) se podle odhadů zvýšil o 1,8 milionu osob oproti průměrným hodnotám z předchozích let. Hlavní ekonomický poradce Módiho vlády A. Subramanian si od zvýšené daňové morálky během následujících tří let slibuje zvýšení poměru vybraných daní vůči indickému HDP o 1,5 procentního bodu ze stávajících 16 procent.

Petr Taranda

Několik málo zamyšlení k zajišťovacím příkazům správce daně

Daně a právo v praxi, Sv. 23, (2018) č. 5, s. 43-46

Autor představuje a rozebírá některé rozsudky Nejvyššího správního soudu k institutu zajišťovacích příkazů a jejich prostřednictvím upozorňuje na místa v rámci aplikační praxe, která budí určité rozpaky jak na straně daňových subjektů, tak i správce daně. Zaměřuje se na závažnost dopadu vydaného zajišťovacího příkazu; charakter lhůty pro odvolání proti zajišťovacímu příkazu; vliv metodického usměrnění na posuzování samotné zákonnosti; odlišení momentů stanovení daně a jejího vyměření. Zmiňuje také úvahy ministerstva financí o zavedení institutu nuceného správce, který by dohlížel na správné vedení správy daní v případě zajišťovacích příkazů.

Fabiola Annacondia

Overview of general turnover taxes and tax rates : January 2018

Přehled všeobecných daní z obratu a daňových sazeb : leden 2018

International VAT monitor, Vol. 29, (2018) No. 2, p. 81-91

Přehled všeobecných daní z obratu v různých zemích světa k 1.1.2018. V přehledné tabulce je u každé země uvedeno, o jaký typ daně se jedná (např. zda jde o DPH, o daň ze zboží a služeb - GST, či o jiné typy) a jaké sazby jsou u této daně stanoveny (standardní, snížené a zvýšené). V poznámkách je dále specifikováno, na jaké zboží a služby se v dané zemi snížená či zvýšená sazba vztahuje. - Poznámky.

Anne Kaleva and Tiina Ruohola

Postponed accounting for import VAT in Finland

Odložený výpočet u DPH při dovozu ve Finsku

International VAT monitor, Vol. 29, (2018) No. 2, p. 71-73

Ve Finsku platí od 1. ledna 2018 tzv. reverse charge u DPH z dovozu. Autorky v článku charakterizují nový systém přenesené daňové povinnosti - informují, kterých subjektů se změna týká, jak určit základ daně a vypočítat DPH při dovozu i jak se změna dotkne Ålandských ostrovů (autonomní oblasti Finska). - Poznámky.

Helena Machová

Příjmy fyzických osob z nájmu

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 10-16

Článek se zaměřuje na správné postupy zdanění příjmů fyzických osob z nájmu. Z pohledu daně z příjmů může nastat více variant, příjmy mohou být součástí nejen příjmů z nájmu (§ 9 ZDP), ale i příjmů ze samostatné výdělečné činnosti (§ 7 ZDP) nebo ostatních příjmů (§ 10 ZDP). Autorka charakterizuje a na příkladech dokumentuje jednotlivé varianty, dále se zaměřuje na problematiku nákladů, odpisů, rezerv, výdajů na opravy, udržování a další výdaje, výdaje na technické zhodnocení a možnost uplatnění paušálních výdajů. -- Viz také příspěvek v čas. Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 6/2018, s. 3-4.

Marie Lamensch

Rendering platforms liable to collect and pay VAT on B2C imports : a silver bullet?

Učinění platform odpovědnými za výběr a odvod DPH při dovozu u B2C transakcí : silná zbraň?

International VAT monitor, Vol. 29, (2018) No. 2, p. 48-49

V prosinci 2017 přijaly státy EU balíček týkající se DPH u elektronického obchodování (Směrnice Rady EU 2017/2455). Autorka v komentáři upozorňuje na nedostatky některých ustanovení, která nabydou účinnosti v následujících letech. Jednou z problematických pasáží je odpovědnost internetových platform usnadňujících obchodování za odvod části DPH (článek 14a) - podle autorky je znění zmíněného ustanovení příliš obecné, nebyla brána v úvahu otázka vrácení zboží, a dokonce mohou vyvstat i podvody v souvislosti se zřizováním jednotného inkasního místa (one-stop-shop). Dále autorka kritizuje novou povinnost členských států vykazovat statistiky o dovozu zboží (opět není řešeno vrácení zboží, porovnání může být zavádějící a není jasné, jak bude řešena kontrola správnosti dat). - Poznámky.

Ondřej Moravec

Ručení za neodvedenou DPH v aktuální judikatuře správních soudů

Daňový expert, Sv. 2018, č. 2 (duben)

Analýza platné právní úpravy institutu ručení příjemce zdanitelného plnění za neodvedenou daň obsažené v zákoně o DPH (§ 109 ZDPH) v ČR i způsobů, jak se ručení ve správní a soudní praxi reálně uplatňuje. Autor nejprve představuje teleologické pozadí ručení za neodvedenou DPH a zaměřuje se na limity právní úpravy plynoucí z práva EU. Identifikuje skutkové podstaty ručení a upozorňuje, že tento institut je uplatňován v celé řadě rozličných situací, přičemž míra participace potenciálního ručitele na protiprávním jednání jiného plátce se liší. Poté se zaměřuje na problematiku ručení a vědomostního testu a jejich odrazu v rozsudcích NSS. Rozebírá také vzájemný vztah zákonného ručení a oprávnění správce daně krátiť nárok na odpočet z titulu účasti na podvodu na DPH. V závěru se věnuje rozporům vnitrostátní úpravy ručení s právem EU, judikatuře SDEU a

zdůrazňuje striktní zákaz uplatňování ručení bez ohledu na zavinění ručitele. - Poznámky. -- Článek byl publikován také v čas. Daně a právo v praxi č. 6/2018, s. 22-29. -- Viz také DHK č. 7-8/2018, s. 23-27. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/04/25/A5ZA18020001.htm>

Naděžda Caldová

Směrnice CCTB a její možné dopady

Daňový expert, Sv. 2018, č. 1 (únor)

Článek popisuje hlavní rysy návrhu evropské směrnice o společném základu daně z příjmů právnických osob (CCTB) a nastiňuje některé problémy spojené s jeho eventuálním přijetím. Směrnice CCTB je zaměřena na harmonizaci stanovení základu korporáční daně a určuje základní pravidla pro jeho výpočet, která by měla platit pro vybrané společnosti v rámci celé EU. Autorka shrnuje cíle směrnice, její působnost a další základní rysy navrhovaného systému (východiskem pro stanovení základu daně jsou všechny příjmy, od kterých se odečítají osvobozené příjmy, odečitatelné výdaje a další odečitatelné položky). Dále se věnuje postupu pro daňové odpisy, speciálním pravidlům proti vyhýbání se daňové povinnosti a speciálním ustanovením zahrnujícím odpočet na vědu a výzkum, daňovou úlevu pro růst a investice (AGI) a úlevu za ztráty a opětovné vykázání. Zdůrazňuje, že CCTB se v některých oblastech odlišuje od současné právní úpravy v ČR, ale nejde o odlišnosti systémové, a upozorňuje, že mezi členskými státy přetrvávají rozpory a rozdílný přístup k jednotlivým ustanovením. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/02/26/A5ZA18010005.htm>

Robert C. Prätzler

Split payments in VAT systems - is this the future?

Oddělené platby v systémech DPH - je tohle budoucnost?

International VAT monitor, Vol. 29, (2018) No. 2, p. 66-70

V uplynulých letech zavedlo několik zemí EU i mimo ni tzv. model (mechanismus) oddělených plateb při výběru DPH. Mechanismus oddělených plateb může mít různou podobu s různou mírou zapojení poskytovatelů platebních služeb i z hlediska typů transakcí, na které se vztahuje (B2B, B2C či B2G). Na rozdíl od tradičního systému, kdy odběratel platí dodavateli celkovou cenu výrobku a u DPH na vstupu má možnost uplatnit odpočet, dochází u tohoto modelu při platbě k oddělení částky, která odpovídá DPH. Částka může být odeslána rovnou na účet správce daně (případ Itálie), popř. na speciální typ bankovního účtu (Polsko, Rumunsko). Smyslem je zabránit specifickým typům daňových úniků, které nelze vyřešit ani mechanismem "reverse charge" (situace, kdy se daňová povinnost u DPH přesouvá z prodávajícího na kupujícího). Autor stručně shrnuje současnou podobu systému výběru DPH v EU včetně nejčastějších podvodů, dále představuje model oddělených plateb v Itálii, Polsku, Rumunsku a Velké Británii, a následně uvádí dopady na zákazníky, dodavatele i poskytovatele platebních systémů (obecně i v oblasti cash flow). Mechanismus může pomoci u podvodů při B2C transakcích (přínosy u B2B transakcí jsou oproti reverse charge téměř mizivé), negativem jsou ale vysoké náklady pro veškeré zapojené subjekty (včetně daňové správy). - Poznámky.

Ivona Ďurinová

The positive and negative aspects of tax administration as part of the business environment in Slovakia

Kladné a záporné stránky správy daní jako součásti podnikového prostředí na Slovensku

Ekonomická revue = Central European review of economic issues, Vol. 20, (2017) No. 2, p. 61-72

Příspěvek upozorňuje na kladné a záporné stránky správy daní na Slovensku, identifikuje možné problémy a jejich příčiny a navrhuje vhodná řešení pro zlepšení zkoumané oblasti. Autorka prostřednictvím dotazníkového šetření zjišťovala postoje podnikatelské sféry k daňové správě a verifikovala dílčí hypotézu o výrazných odlišnostech mezi právnickými a fyzickými osobami v metodách přístupu k daňové problematice. Příspěvek představuje metodologii průzkumu a podrobněji rozebírá získané výsledky (oblast daňového přiznání, elektronicky vyplňovaná daňová přiznání eTax, spokojenost se službami daňových úřadů, rozvoj vztahů mezi daňovými orgány a poplatníky, program Unitas aj.).

Daniel W. Blum

The relationship between the OECD Multilateral Instrument and covered tax agreements : multilateralism and the interpretation of the MLI

Vztah mezi Mnohostranným nástrojem OECD a pokrytými daňovými smlouvami : multilateralismus a interpretace MLI

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 3, p. 131-140

Podepsáním Mnohostranné daňové úmluvy (OECD Multilateral Instrument, MLI) v červnu 2017 došlo vůbec poprvé k úpravě již existujících smluv o zamezení dvojího zdanění prostřednictvím mnohostranné konvence. Podle autora však není zcela zřejmý vztah mezi MLI a smlouvami, které MLI pokrývá ("covered tax agreements", CTA). V souvislosti s tím v článku zkoumá, do jaké míry může být tzv. mnohostranný nástroj považován za "pozdější dohodu" (subsequent agreement) podle článku 31 Vídeňské úmluvy o smluvním právu z r. 1969, a jak pokryté daňové smlouvy ovlivňují interpretaci pojmů nedefinovaných, ale používaných v MLI. Rozbor těchto problémů pomáhá vyjasňovat vztah mezi Mnohostrannou daňovou úmluvou a pokrytými daňovými smlouvami. - Poznámky.

Lenka Říhová

The tax competitiveness of tourism enterprises in an international context

Daňová konkurenceschopnost podniků cestovního ruchu v mezinárodním kontextu

Acta VŠFS, Vol. 12, (2018) No. 1, p. 74-95

Autorka v článku analyzuje konkurenceschopnost českých podniků působících v oblasti cestovního ruchu z hlediska výše zdanění. Zdanění zvyšuje náklady podniků a posléze se promítá i do cen. Při výzkumu byly zohledněny spotřební daně, DPH a mzdové náklady. Celkově bylo zjištěno, že konkurenceschopnost podniků cestovního ruchu v oblasti zdanění je v České republice v porovnání se Slovenskem a Rakouskem velmi dobrá - podniky jsou fiskálně konkurenceschopné. Podle autorky je však do budoucna vhodné podporovat spíše inovace, růst kvality zboží a služeb a růst platů v tomto sektoru - konkurenceschopnost v této oblasti povede k vyššímu tempu růstu HDP i k všeobecné spokojenosti obyvatelstva. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=1042>

Radim Boháč, Lukáš Hrdlička

Transpozice směrnice ATAD do právního řádu České republiky

Daňový expert, Sv. 2018, č. 1 (únor)

Článek obecně představuje jednotlivá opatření uvedená ve směrnici č. 2016/1164/EU, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem majícím přímý vliv na fungování vnitřního trhu (ATAD 1), která musí být v brzké době transponována do právního řádu ČR. Jedná se o omezení odpočitatelnosti úroků resp. nadměrných výpůjčních nákladů (čl. 4), zdanění při odchodu/exit tax (čl. 5), obecné pravidlo proti zneužívání daňového režimu (čl. 6), pravidlo pro ovládané zahraniční společnosti/CFC rule (čl. 7 a 8) a pravidla týkající se hybridních nesouladů - dvojí odpočet nebo odpočet bez zahrnutí (čl. 9). Autoři hodnotí možnosti této transpozice, upozorňují na škálu výjimek z pravidel i varianty rozsahu, které může při transpozici členský stát využít, a zdůrazňují, že transpoziční ustanovení musí nabýt účinnosti nejpozději dne 1.1.2019. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/02/26/A5ZA18010003.htm>

Lenka Heřmánková

Výběr cel a daní v prvním čtvrtletí

Clo-douane, Sv. 52, (2018) č. 5, s. 6-7

Přehled zůstatků na účtech celní správy k 31.3.2018. Celkové celní a daňové příjmy, příjmy z dovozu, vnitrostátní spotřební daně vybírané celní správou, dělená správa. Porovnání s předcházejícími roky.

Zdeněk Krůček

Základ daně z nabytí nemovitých věcí a daň z přidané hodnoty

Daňový expert, Sv. 2018, č. 2 (duben)

Příspěvek se zabývá otázkou, zda se do základu daně pro daň z nabytí nemovitých věcí zahrnuje případná daň z přidané hodnoty. Autor posuzuje tři různé situace, které se mohou vyskytnout - poplatníkem daně je převodce nemovité věci; poplatníkem daně je nabyvatel nemovitosti; základem

daně je cena zjištěná. Představuje judikaturu NSS a ÚS k dané problematice a uvádí, že pro určení základu daně podle ceny sjednané je rozhodující definice úplaty v § 4 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb. NSS konstatoval, že připadají v úvahu dva výklady dotčených ustanovení zákonného opatření, a přiklonil se k výkladu, který neumožňuje zahrnout DPH do základu daně z nabytí nemovitých věcí. Autor dále přibližuje správní praxi Finanční správy ČR na základě zkoumaných rozsudků. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2018/04/25/A5ZA18020004.htm>

Václav Benda

Zvláštní režim DPH pro cestovní službu

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 20-26

V článku jsou s využitím příkladů vysvětlena aktuálně platná pravidla pro uplatnění zvláštního režimu DPH pro cestovní službu, který spočívá ve zdanění přírážky poskytovatele cestovní služby za podmínek stanovených v § 89 zákona o DPH (ten vychází z čl. 306-310 směrnice o DPH č. 2006/112/ES). Nejdříve k základním pojmům při uplatnění zvláštního režimu pro cestovní službu a stanovení místa plnění. Dále k základním principům uplatnění zvláštního režimu DPH a k vysvětlení praktického postupu uplatnění daně ze strany poskytovatele cestovní služby v případě zájezdu do jiného členského státu i v případě uplatnění daně při provizním prodeji zájezdů.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 25, (2018) č. 4

Daňoví poradci v číslech (s. 7-9); Novela zákona o daních z příjmů: výběr z nejdůležitějších změn od 1. července 2017 - č. 254/2017 Sb. (s. 10-15); Změna metody oceňování cenných papírů - začátek nebo ukončení oceňování reálnou hodnotou (s. 16-19); Sdílená ekonomika (s. 19-21); Pořízení zboží z jiného členského státu v rámci podnikání, které bylo uvedené do volného daňového oběhu, z pohledu zákona o spotřebních daních (s. 23-27); Pro změnu je třeba impulsu a nasazení: rozhovor s Petrou Pospíšilovou, prezidentkou Komory daňových poradců ČR (s. 28-30).

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 23, (2018) č. 5

Posečkání a splátkování daně (s. 2-9); Daňové doklady v roce 2018 - 2. část - podle zákona o DPH (s. 10-14); Kdy a jak uplatnit solidární zvýšení daně u OSVČ a zaměstnance za rok 2018 (s. 15-20); Vybraná problematika k přenechání věci k užití jinému (s. 21-27); Srážky z mezd a příjmů u zaměstnanců a OSVČ - nemocenské pojištění - 2. část (s. 28-38); Několik málo zamyšlení k zajišťovacím příkazům správce daně (s. 43-46); Nad judikaturou správních soudů o nahlížení do spisu (s. 47-56).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 19, (2018) č. 6

Solidární zvýšení daně 2018 u podnikatele (s. 9-11); Odpis hmotného majetku ve spoluvlastnictví (s. 12-14); Zdanění příjmů fyzických osob z prodeje podílu v s.r.o. (s. 15-18); Nespolehlivý plátců - ručení příjemce zdanitelného plnění (s. 23-25); Oprava základu daně, oprava odpočtu daně - vazba na kontrolní hlášení (s. 26-29); Vedlejší výdaje a základ DPH (s. 30-32); Hazardní hry - osvobození od DPH (s. 33-36); Sankce v účetnictví (s. 41-45); Promlčecí doba přestupků (s. 50-52); Zaměstnanecké benefity - příspěvky zaměstnavatele na kulturu, sport a rekreaci (s. 57-61); Vyšší mzdové příplatky nad zákoník práce (s. 66-69).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 26, (2018) č. 6

Zákonná rezerva na opravy hmotného majetku (s. 3-10); Příjmy fyzických osob z nájmu (s. 10-16); Aktuální problémy zdaňování veřejně prospěšných poplatníků - daňové odpisy (s. 16-20); Zvláštní režim DPH pro cestovní službu (s. 20-26); Kdy se osoba povinná k dani stane identifikovanou osobou? - dle zákona o DPH (s. 26-31); Aktuální změny v Mezinárodních standardech účetního výkaznictví - IAS 40, IAS 28, IFRS 1 (s. 32-33); Stručně a přehledně k obecnému nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). 2. část - povinnosti správců a/nebo zpracovatelů osobních údajů (s. 34-37).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2018, č. 10**

Zdanění finančních poradců - stanovení výše procenta při uplatnění paušálních výdajů u zprostředkovatelské činnosti (s. 1-4); Pozdní podání přiznání k DPFO - dotazy a odpovědi (s. 4-5); Doklad nad 10 000 bez DIČ kupujícího - dotazy a odpovědi (s. 7); Vypořádání sdružení, ukončení podnikání a podání daňového přiznání - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2018, č. 11**

Aktuálně ke zdanění výdělečně činných důchodců - osvobození důchodu a penze od daně z příjmů, uplatnění slevy na invaliditu, daňové přiznání starobního důchodce, starobní důchodce s příjmy pouze ze zaměstnání a s příjmy ze samostatné činnosti (s. 1-5); Čech podnikající v rámci Evropské unie a vyslaná OSVČ - sociální zabezpečení migrujících osob (s. 6-7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2018, č. 10**

Aktuální informace z oblasti DPH - novela evropské směrnice o společném systému DPH a její další připravované změny (s. 1-2); Nemovité věci a zákon o DPH - výstavba a změny staveb - dokončení (s. 3-4); Faktura na členský příspěvek - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2018, č. 11**

Nemovité věci a zákon o DPH - nárok na odpočet daně při pořizování nemovitých věcí (s. 1-5); Prodej nemovitých věcí - DPH a technické zhodnocení - dotazy a odpovědi (s. 6); Sazba DPH - dotazy a odpovědi (s. 6-7).

Účetnictví**Sv. 2018, č. 5**

Dlouhodobá plnění u DPH po změnách v roce 2017 ve vztahu k účetnictví II. (s. 2-11); Koordinační výbor k DPH u nedoložených mank a škod (s. 12-19); Přeprava zboží při vývozu nebo dovozu zboží a služby přímo vázané na vývoz nebo dovoz zboží - uplatnění DPH od 1.3.2018 (s. 20-21); Ochrana osobních údajů (GDPR) z pohledu zaměstnavatele (s. 22-25); Rychlé přehledy. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) 2. část (s. 33-40); Vybraná judikatura SDEU vztahující se k problematice neuznání odpočtu DPH (s. 49-54).

Ekonomické vědy. Ekonomie**A little knowledge****Trocha znalostí**

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9089, p. 67

V pokračování série článků o nedostatech ekonomické vědy se autor věnuje nedostatkům ekonomických (zejména mikroekonomických) výzkumů. Výsledky výzkumů lze zkreslit výběrem statistických metod a postupů, často je obtížné výzkum replikovat, některé práce se potýkají s malými vzorky či nadhodnocenými výsledky, ke zkreslení může dojít i chybnou interpretací (často při nedostatečném zohlednění vnějšího prostředí, např. společenských norem). Někdy dokonce dva různé týmy dojdou k protichůdným závěrům. Ekonomické vědě by mohly pomoci nové techniky, jako např. strojové učení, i přesto ale zůstává na místě při seznamování se s výsledky výzkumů zdravá pochybnost. - Poznámka. -- Navazuje na články z č. 9087 a 9088.

By Camille Landais, Pascal Michailat, and Emmanuel Saez

A macroeconomic approach to optimal unemployment insurance : theory**Makroekonomický přístup k optimálnímu pojištění pro případ nezaměstnanosti : teorie**

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10, (2018) No. 2, p. 152-181

Autoři v článku zavádějí teorii optimálního pojištění v nezaměstnanosti do tzv. modelu párování na trhu práce (matching model). Navazují přitom na předchozí práce ekonomů M. N. Bailyho a R. Chettyho, které se zabývaly vlivem pojištění v nezaměstnanosti pouze částečně - neřešily poptávku po práci ze strany firem, zohledňovaly jen stranu nabídky. Ústředním prvkem teorie je tzv. těsnost na trhu práce

(labor market tightness), která vyjadřuje, do jaké míry je pro zaměstnavatele obtížné obsadit volná pracovní místa. Teoretická východiska jsou poté aplikována do praxe v dalším článku v čísle (prostředí Spojených států). - Poznámky. -- Viz i související článek autorů na s. 182-216.

Barriers to entry

Bariéry vstupu

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9091, p. 69

Pátý, poslední článek ze seriálu o nedostatcích ekonomie jako vědy se zabývá nedostatečnou diverzitou v ekonomické profesi. Problém se projevuje mj. při udělování definitiv (trvalých úvazků, tenure) a týká se nejen genderu, ale i původu a etnické příslušnosti. U ekonomie je tento problém větší než u jiných disciplín (např. sociologie). Nedostatečná diverzita ovlivňuje témata, kterými se ekonomie zabývá, a omezuje i spektrum názorů na řešení těchto témat. Americká ekonomická asociace (AEA) nedávno přijala kodex chování (code of conduct) pro odstranění překážek pro vstup nedostatečně reprezentovaných skupin osob do ekonomické disciplíny, ale bude třeba udělat daleko více. -- Předchozí články seriálu viz č. 9087-9090.

by Guillaume Rocheteau, Randal Wright, and Cathy Zhang

Corporate finance and monetary policy

Podnikové finance a měnová politika

The American Economic Review, Vol. 108, (2018) No. 4, p. 1147-1186

Autoři v článku vysvětlují, jakým mechanismem ovlivňují nominální úrokové sazby výši sazeb reálných. Nízké nominální sazby podněcují podniky, aby držely peníze v hotovosti, což snižuje potřebu externího financování podniků. Podniky následně mohou vyjednávat nízké reálné úrokové platby. Přístup, který autoři volí, je ovlivněn teorií finančního zprostředkování. - Poznámky.

Ladislav Andrášik

Ekonomía obrany v globalizovanom svete

Ekonomické rozhľady, Sv. 47, (2018) č. 1, s. 104-123

Bližší k politicko-ekonomické problematice obrany a vnější bezpečnosti. Autor zvažuje klíčové otázky týkající se ekonomiky obrany v globalizovaném světě a zvláště se zabývá etablováním vědního oboru ekonomie (a ekonomika) obrany. Nejprve charakterizuje předmět ekonomie obrany a ekonomiky obrany, jejich vzájemné interakce a vysvětluje základní pojmy oborů. Dále se věnuje ontologické problematice obrany a bezpečnosti, zejména postupům a metodám ekonomie obrany a/nebo ekonomiky obrany. Představuje matematické modely a virtuální laboratoře použitelné při výzkumu a při vzdělávání v oboru. V závěru krátce shrnuje pohled ekonomie obrany na dvě významná bezpečnostní rizika (mezinárodní terorismus, masová migrace do EU). - Poznámky.

Miles Johnson

Forecasters' failings highlight the flaws in our assumptions

Selhání prognostiků upozorňují na trhliny v našich premisách

Financial Times, Vol. 2018, No. 39766 (27.4.2018), p. 22

Podle autora komentáře je nápadné, jak často se prognózy o vývoji na finančních trzích mýlí a jak kritici předpokladů těchto prognóz jsou přesto vytrvale označováni za radikály. Příkladem takových chybných premis je spojování kurzů cenných papírů s daty o růstu reálné ekonomiky či očekávání, že mimořádně rostoucí akcie se vrátí ke svým dlouhodobějším průměrným hodnotám.

Michal Lehuta

Kyvadlo dějin směřuje k většímu zásahom státu do ekonomiky

Trend, Sv. 28, (2018) č. 17, s. 38-39

Příspěvek představuje stěžejní myšlenky knihy belgického profesora ekonomie Paula de Grauwe Limity trhu (The Limits of the Market), ve které popisuje měnící se vliv volného trhu a státní tržní regulace. Zastává tezi, že extrémní přístupy fundamentalistů hospodářské politiky (ať už zastánců volného trhu nebo razantních zásahů státu do ekonomiky) nefungují a hospodářství prospívá mix těchto protikladů. Rozebírá také limity vlád a politik, situaci v eurozóně a pohled na její hlubší integraci. Dovojuje, že růst příjmové nerovnosti a klimatické změny směřují pomyslné historické kyvadlo dějin k nutnosti větších státních zásahů do ekonomiky. Zdůrazňuje potřebu kompromisů a stálého postupného přizpůsobování současného ekonomického systému.

The worth of nations**Hodnota národů**

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9090, p. 66

Ekonomům se podle autora nedaří rozlišovat mezi cenou a hodnotou, i přes známé nedostatky HDP se tento indikátor stále používá a ekonomové upřednostňují hmotné náklady a přínosy před subjektivní hodnotou (viz oceňování jevů a skutečností, jako je migrace či genderová rovnost). - Pozn. -- Název článku je slovní hříčka (odkazuje na knihu A. Smithe Bohatství národů - The Wealth of Nations). -- Další ze série příspěvků o nedostatcích ekonomické vědy (předchozí viz č. 9087-9089).

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Vitas Vasiliauskas ; rozhovor vedli Jan Mallien a Helmut Steuer

"Wir brauchen ein klareres Bild"**"Potřebujeme jasnější obraz"**

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 89 (9.5.2018), S. 32-33

Rozhovor s guvernérem litevské centrální banky V. Vasiliauskasem o plánech na ukončení kvantitativního uvolňování v eurozóně, očekáváních trhů ohledně zvyšování úroků, obviněních jeho lotyšského protějšku I. Rimseviciše z korupce a důvodech vyšší inflace v Litvě, než jaká je ve zbytku měnové unie. Vasiliauskas se v interview rovněž vyjadřuje k vlivu možných protekcionistických opatření ze strany USA na měnovou politiku Evropské centrální banky a k potenciálu případného zavedení digitální měny centrální banky na bázi blockchainové technologie pro finanční trh baltských států i finanční trh jako takový.

Vladimír Tomšík

2017: úspěšný mix měnové a makrobezpečnostní politiky

Bankovníctví, Sv. 26, (2018) č. 5, s. 24-28

Seznámení s ekonomickým a finančním vývojem ČR v r. 2017, zejména pohledem měnové a makrobezpečnostní politiky centrální banky. Blíže k rychlému reálnému hospodářskému růstu, zrychlující se mzdové dynamice a k návratu celkové inflace k inflačnímu cíli. Dále vysvětlení a hodnocení ukončení kurzového závazku v dubnu 2017 a následného zvyšování úrokových sazeb. Poté o rizicích pro finanční stabilitu, o opatřeních makrobezpečnostní politiky i zvýšení sazby proticyklické kapitálové rezervy ze strany ČNB. V závěru k doporučením vedoucím ke zpomalení úvěrové dynamiky a omezení rizika vzniku spirály mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení i k pozitivnímu hodnocení odolnosti bankovního sektoru prostřednictvím zátěžových testů. - Poznámky.

Deutsche Bundesbank

Aktuelle regulatorische Entwicklungen im Zahlungsverkehr sowie in der Wertpapier- und Derivateabwicklung = Current regulatory developments in the field of payments and in the settlement of securities and derivatives**Aktuální regulatorní vývoj v platebním styku a uzavírání obchodů s cennými papíry a finančními deriváty**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 70, (2018) Nr. 4, S. 43-58

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 70, (2018) No. 4, p. 41-55

Článek poskytuje přehled jednotlivých částí infrastruktury finančního trhu ve smyslu principů schválených v r. 2012 na úrovni skupiny G20 a popisuje míru jejich implementace v rámci Evropské unie a Eurosystemu. Pozornost je soustředěna na vývoj regulace a dozorových mechanismů v systémech ústředních protistran (CCPs), centrálních depozitářů cenných papírů (CSDs), jakož i v oblasti platebního styku a platebních služeb (zde především v souvislosti se směrnicí o platebních službách č. 2015/2366/EU neboli PSD II). - Poznámky -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Emiko Terazono

Algo-trading percolates into coffee and cocoa

Obchodování pomocí algoritmů proniká na trh s kávou a kakaem

Financial Times, Vol. 2018, No. 39779 (12.5.2018), p. 11

Vysokofrekvenční a automatizovaný způsob obchodování se začíná prosazovat také na komoditních burzách se zemědělskými plodinami. To však podle v článku citovaných analytiků zvyšuje cenovou volatilitu u komodit, jako je káva, kakao či cukr, a často zcela neodráží tržní realitu. Někteří producenti a potravinářské společnosti tak mají stále větší potíže se zajistit proti pohybu cen komodit (hedging) a jiní zase váhají zaujmout pozice na trhu tváří v tvář neustálým a nezvyklým změnám.

All the people's money

Peníze všech

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9093, p. 70

Některé centrální banky (Švédsko, Švýcarsko) zvažují, zda a případně jak rozšířit využívání svých vlastních digitálních peněz. Pokud by mohli lidé přímo u centrálních bank zakládat účty, tak by se značně usnadnilo provádění měnové politiky, zejména v situaci, kdy se úrokové sazby blíží nule. Změna by mohla přinést mnohé další výhody, jsou s ní spojena ale i rizika a náklady: bylo by nutné výrazně investovat do fyzické i digitální infrastruktury, nový systém by mohl být problematický v zemích, kde jsou centrální banky méně nezávislé, mnozí lidé by byli proti, aby o nich stát díky informacím o transakcích věděl vše. Pokud by ale změna byla provedena dobře, mohla by výrazně zlepšit blaho spotřebitelů i makroekonomickou politiku, toto téma proto stojí za pozornost. -- Ke švýcarskému referendu o "Vollgeld" viz č. 9095/2018, s. 64-65.

Anna Gauto

Bezahlen per Augenaufschlag : Blockchain-Technologie

Zaplatit pohledem : blockchainová technologie

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 84 (2.5.2018), S. 32-33

Světový potravinový program OSN (WFP) experimentuje v jordánském uprchlickém táboře Azraq s blockchainovou technologií při maloobchodních platbách. Převážně syrští obyvatelé tábora disponují vlastními blockchainovými konty, na která jim WFP vyplácí podporu, a za zboží v táborovém obchodě platí prostřednictvím pohledu do zvláštní čtečky u pokladen. Čtečka skenuje oči každého zákazníka a přiřazuje je k jeho kontu, z něhož je pak odečtena útrata. WFP tímto systémem ušetří kolem 140 tisíc dolarů měsíčně na bankovních poplatcích a zároveň chrání své prostředky před externími riziky nestabilního blízkovýchodního trhu. WFP plánuje spolu s dalšími neziskovými organizacemi a podorganizacemi OSN tuto technologii dále testovat a rozšiřovat ji do dalších zemí. Podle autorky by tábor Azraq mohl časem platit za pionýra platebního styku budoucnosti.

Stéphane Alby

CFA franc : a new stress test [elektronický zdroj]

CFA frank : nový zátěžový test

Conjoncture, No. 4 (2018), p. 2-9

Zóna CFA franku zahrnuje 14 afrických zemí rozdělených do dvou měnových unií (Západoafrická hospodářská a měnová unie, WAEMU, s měnou XOF a Hospodářské a měnové společenství střední Afriky, CEMAC, s měnou XAF). Měny obou unií jsou vázány na euro v pevném a shodném kurzu. Oba regiony se vyvíjejí ekonomicky odlišně: WAEMU nyní zažívá výrazný růst, CEMAC naopak zasáhl pokles cen ropy. V článku je analyzována hospodářská situace obou unií spolu s výzvami, které jsou spojené s fixním kurzem vůči euru. -- Text je dostupný i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Conjoncture_4_2018.pdf

Cryptocurrency creeps into the mainstream : institutionalising bitcoin lowers risk - but sends an unsettling signal**Kryptoměna se vkrádá do mainstreamu : institucionalizace bitcoinu snižuje rizika - vysílá ale znepokojující signál**

Financial Times, Vol. 2018, No. 39776 (9.5.2018), p. 8

Největší z kryptoměn, bitcoin, měla za cíl marginalizovat stávající instituce finančního systému - komerční banky, centrální banky a další regulátory. Místo toho došlo k její inkorporaci právě tímto "starým systémem". Svědčí o tom alespoň rozhodnutí burz CME a Cboe Global Markets či investiční banky Goldman Sachs o zahájení obchodů s futures vedených právě v bitcoinech. Online platformu pro nákup a správu bitcoinů vytvářejí také burzy New York Stock Exchange (NYSE) a Intercontinental Exchange. Podle autora komentáře dochází touto institucionalizací ke zkrocení rizikovosti bitcoinu jako spekulativní virtuální komodity, která navíc od prosince 2017 ztrácí na atraktivitě mezi investory. Na druhé straně však ochota finančních institucí s tímto aktivem obchodovat může signalizovat, že ztrácejí zdravé uvažování a současný ekonomický cyklus se chýlí ke svému závěru. -- K tématu viz také Handelsblatt č. 92/2018 (15.5.2018), s. 26.

Simon Long

Exclusive access**Exkluzivní přístup**

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9090, centr. sect. (p. 3-4)

Téměř čtvrtina světové populace nemá přístup k bankovním službám. Díky rozšíření mobilních technologií se ale pokrytí bankovními službami výrazně zlepšuje, zejména v rozvojových zemích. Je však třeba brát v úvahu, že samotné zřízení účtu ještě neznamená jeho aktivní používání (případ Indie zmiňovaný v článku). Přístupu k bankovním službám dále pomáhají pokroky v biometrické identifikaci i v automatizaci. -- Příspěvek uvozuje speciální přílohu, která se věnuje finanční inkluzi. Další příspěvky se týkají např. mobilních plateb, finanční inkluze v Indii či v rozvinutých zemích.

Norbert Häring

Falsche Lehre aus dem Crash : Bankenaufsicht**Chybné poučení z havárie : bankovní dozor**

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 91 (14.5.2018), S. 13

Článek shrnuje kritické práce ekonomů k mezinárodnímu regulačnímu rámci pro bankovníctví Basilej III. Podle Y. Schülera z Německé spolkové banky, J. Hamiltona z Univerzity v San Diegu, M. Knibbeho z amsterodamské Van Hall Larensteinovy vysoké školy a dalších je u Basileje III zejména chybné navázání výše dodatečných bankovních kapitálových rezerv na poměr mezi objemem úvěrů a růstu HDP. A zavádějící je i metoda pro určování dlouhodobějších trendů v míře zadlužení, tzv. Hodrick-Prescottův filtr, neboť u Basileje III vychází až z třicetiletých cyklů, což může přispět k podcenění krizových symptomů na finančním trhu. Ekonomové Y. Schüler, P. Hiebert a T. Peltonen proto navrhuji, aby pro výpočet preventivních kapitálových rezerv sloužil vývoj poměru mezi úvěrováním a cenami majetku, protože nikoliv jen ukazatel hrubého domácího produktu, ale právě rostoucí ceny nemovitostí, akcií a dalších aktiv spíše vedou ke spekulativním nákupům na úvěr a k nárůstu rizik investičních bublin.

Chinese fintech's global future is arriving now : financial infrastructure is a strategic asset and regulatory challenge**Fintechová globální budoucnost v čínském podání hlásí příchod : finanční infrastruktura je strategickým aktivem a regulatorní výzvou**

Financial Times, Vol. 2018, No. 39787 (22.5.2018), p. 8

Tržní kapitalizace čínského fintechového konglomerátu Ant Financial dosahuje 150 miliard dolarů, což je podstatně více, než vykazují investiční banka Goldman Sachs, poskytovatel platebních služeb American Express nebo investiční fond BlackRock. K vlajkovým lodím Ant Financialu, jehož mateřskou společností je koncern Alibaba, patří mobilní platební služba Alipay s 500 miliony aktivních uživatelů a s plány na zahraniční expanzi zejména na africký kontinent. Ant Financial přitom není jediným příkladem, který svědčí o rostoucím vlivu čínského kapitálu ve světě. Podle komentáře je ale čínská přítomnost ve sféře finanční infrastruktury minimálně stejně důležitá jako v případě

infrastruktury fyzické, jejímž prominentním zástupcem je iniciativa Nové hedvábné stezky (One belt One road), což by měli vzít v potaz zejména regulátoři finančního trhu na Západě. Oblastí střetu o podobu koexistence s čínskými investory přitom zřejmě nebudou tolik otázky bankovních licencí a systémových rizik, ale nakládání s daty a ochrana soukromí.

By Fabrizio Perri and Vincenzo Quadrini

International recessions

Mezinárodní recese

The American Economic Review, Vol. 108 (2018), No. 4, p. 935-984

Makroekonomický vývoj, který předcházel krizi v r. 2008, se vyznačoval značnou mezinárodní synchronizací, kdy před vypuknutím krize došlo ve vyspělých zemích k nárůstu úvěrové aktivity, který byl následován výrazným poklesem reálné i finanční aktivity. Autoři v článku vyvíjejí jednoduchou teorii o finančních krizích v otevřené ekonomice, přičemž sledují dva cíle - ukázat, že krize vypukla v důsledku nedostatku likvidity, který byl vyvolán pesimistickými sebenaplňujícími prognózami; a zjistit, jak mezinárodní finanční integrace ovlivňuje pravděpodobnost výskytu krizí i jejich velikost. Využit byl model dvou zemí s výskytem finančních frikcí. S rostoucí finanční integrací se krize objevují méně často, jsou ale výraznější a synchronizovanější. - Poznámky.

Patrick Jenkins

Italian bank optimism cannot mask sector's continuing troubles

Optimismus v případě italských bank nemůže zastřít přetrvávající problémy celého sektoru

Financial Times, Vol. 2018, No. 39781 (15.5.2018), p. 12

Komentář ke kondici italského bankovního sektoru, který byl sice vzhledem ke svému retailovému zaměření ušetřen dopadů finanční krize v r. 2008, už ale neunikl důsledkům recese italské ekonomiky v r. 2011 způsobené dluhovou krizí v eurozóně. V posledních dvou letech se však bankám na Apeninském poloostrově podařilo snížit podíl špatných úvěrů ve svých bilancích a rovněž dochází k výrazné racionalizaci na trhu, kdy na 400 družstevních záložen se hodlá sloučit do dvou a počet komerčních bank klesl z ještě nedávných několika stovek na 115 subjektů. Autor nicméně varuje před přílišným optimismem, neboť drtivá většina bank zatím nedisponuje trvale udržitelným obchodním modelem, který by byl odolný vůči dlouhodobě nízké úrokové hladině. Pozici bankovního sektoru také může negativně ovlivnit nejistá vnitropolitická situace.

Je česká kryptoměna Cryptelo příležitostí k investici?

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 4, s. 43

Představení start-upu Cryptelo a jeho digitální měny CRL. Cryptelo spustilo v lednu 2018 veřejnou nabídku této měny (ICO), která je založena na kryptoměně ethereum. V příspěvku je zdůrazněno, že kryptoměna CRL bude určena také pro úhradu služeb bezpečného cloudového úložiště, kterou firma Cryptelo provozuje. Dále jsou zvažovány investiční možnosti tohoto projektu.

Angelos T. Vouldis

Measuring credit demand and supply : a Bayesian model with an application to Greece (2003-2011)

Měření úvěrové poptávky a nabídky : bayesovský model a jeho aplikace na Řecko v letech 2003 až 2011

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 238, (2018) No. 1, p. 33-76

Článek má za cíl přispět k výzkumu nástrojů pro analýzu úvěrování a jeho vývoje. Formuluje přitom ohraničenou a flexibilní verzi modelu, který od sebe odděluje úvěrovou nabídku a poptávku a umožňuje tak sledování finančních nerovnováh. Model je aplikován na vývoj úvěrování podle jednotlivých úvěrových typů v Řecku v letech 2003-2011, tedy v období zahrnujícím mimořádný hospodářský růst i nástup finanční a dluhové krize. Jako metodologii pro práci s daty a proměnnými autor zvolil bayesovský přístup, který by měl eliminovat deterministické nakládání s faktory nabídky a poptávky, jež podle něj není vhodné zejména pro analýzu trhu s vysokou mírou nejistoty. - Poznámky.

Olga Skalková

Nejtvrďší omezení hypoték se blíží

Hospodářské noviny, Sv. 62, (2018) č. 107 (5.6.2018), s. 1

Informace o zamýšlené regulaci poskytování hypotečních úvěrů v ČR ze strany České národní banky. Hodnocení očekávaných dopadů zpřísnění požadavků na výši příjmu a na poměr finančních závazků žadatele k celkovým čistým příjmům (DTI, DSTI) na hypoteční trh i žadatele o hypotéku. Krátce je také zmíněna příprava zákona na regulaci hypoték, jehož projednání se očekává v první polovině r. 2019. Graf ukazuje vývoj počtu nových hypoték a jejich průměrné výše od r. 2009 do r. 2017. -- Viz také související komentář na s. 7. -- K tématu růstu nároků na příjmy žadatelů viz Profi poradenství & finance č. 4/2018, s. 28. -- Dále k zpřísnění pravidel v HN č. 113/2018 (13.6.2018), s. 1, 4 a komentář na s. 7. -- Další komentář viz HN č. 115/2018 (15.6.2018), s. 9.

Policing the wild frontier : regulating virtual currencies

Hlídaní divoké hranice : regulace virtuálních měn

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9089, p. 65-66

Regulační instituce po celém světě stále častěji hovoří o tom, jak vhodně regulovat kryptoměny - zda a jak regulovat platformy, zda by měla být cílem ochrana spotřebitele, do jaké míry regulace omezí praní špinavých peněz a financování terorismu i jak pomocí zdanění kryptoměn přinést dodatečné příjmy do veřejných rozpočtů. Příčinou diskuzí je výrazně rostoucí zájem o tuto formu peněz v posledním roce i riziko, které s kryptoměnami souvisí (mj. vysoká volatilita). Autor některé snahy o regulaci přirovnává k raným dobám fungování internetu a tehdejším záměrům jej omezit. Podle něj by bylo chybou, kdyby byly kryptoměny i technologie blockchainu automaticky postaveny mimo zákon, aniž by bylo zjištěno, zda přínosy kryptoměn převáží jejich náklady, jako u internetu. - Poznámka. -- Další články ke kryptoměnám a jejich regulaci na s. 14 a 66.

Norbert Häring

Politische Milliarden : Währungsfonds und Hilfsprogramme

Politické miliardy : měnové fondy a programy pomoci

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 78 (23.4.2018), S. 14

Německá vláda si dlouho slibovala od zřízení Evropského měnového fondu účinnější vynucování společných fiskálních pravidel v eurozóně a méně politicky motivovaných rozhodnutí, jež by tato pravidla rozměľňovala. Jak ale ukazuje analýza ekonomů Valentina Langa z Heidelberské univerzity a Andrey Presbitera z Mezinárodního měnového fondu, nejsou ani prognózy a hodnocení z dílny MMF a Světové banky prosty politických vlivů. U případného Evropského měnového fondu lze tedy také předpokládat, že v případě krizových situací bude maximálně využíván prostor pro jednání zúčastněných aktérů nad rámec přijatých společných pravidel.

Milan Vodička

Reálně o virtuální měně

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2018, č. 1, s. 29-34

Příspěvek shrnuje problematiku bitcoinu (a dalších virtuálních měn), jejich používání a následně se zaměřuje na daňové aspekty nákupu a nabytí bitcoinů i jejich prodeje v ČR. Uvádí přehled relevantní legislativy, vymezení kryptoměn a na několika modelových situacích dokládá daňový režim různých transakcí s bitcoiny. Jedná se o přijetí nebo poskytnutí bitcoinů jako platidla (úhrada za zboží nebo služby v případě fyzické osoby-nepodnikatele a podnikatele); nákup a prodej bitcoinů vlastním jménem a na vlastní účet (investice nebo spekulace s nimi); poskytování služeb v oblasti virtuálních měn (provozování bitcoinové směnárny, burzy, bitcoinmatů); získávání bitcoinů těžením (dolováním). V závěru krátce zmiňuje daňové řešení transakcí s bitcoiny ve vybraných zemích (Německo, USA, Dánsko, Austrálie, Velká Británie). - Poznámky.

Tomi Kortela, Sami Oinonen, Lauri Vilmi

Reports of the Phillips curve's death are greatly exaggerated [elektronický zdroj]

Zprávy o smrti Phillipsovy křivky jsou vysoce přehnané

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 92 (2018), No. 1, p. 73-84

Inflace v eurozóně je v posledních letech nízká. Objevují se pochybnosti, zda je vlastně ještě platná tzv. Phillipsova křivka, podle které je inflace funkcí inflačních očekávání a produkčních nákladů. Podle analýzy ekonomů Finské národní banky je ale Phillipsova křivka stále relevantní. Nízkou inflaci autoři připisují vlivu cen ropy, mírným očekáváním a negativní mezeře výstupu (produkční mezeře). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.bofbulletin.fi/en/archive/>

Robin Wigglesworth, Joe Rennison

Tech disrupts the bond market

Technologie převrací trh s dluhopisy

Financial Times, Vol. 2018, No. 39777 (10.5.2018), p. 7

Obchodování s podnikovými dluhopisy s pevným výnosem bylo dlouhou dobu vedeno poměrně archaickým způsobem pomocí telefonátů mezi makléři a investory. To se však začíná zvolna měnit zejména kvůli přísnějším regulacím pro banky, jež se v uplynulých letech postaraly o jejich nižší účast na trhu, a tím i o prudký pokles likvidity. U bondů se tak podobně jako v případě akcií či státních dluhopisů významných států stále více prosazují elektronické a automatizované způsoby provádění jednotlivých transakcí. Podle článku však přechod na vysokofrekvenční obchodování s dluhopisy prostřednictvím algoritmů může přinést i množství nežádoucích vedlejších efektů ohrožujících finanční stabilitu. Regulátoři finančního trhu by proto měli vývoj v tomto segmentu bedlivě sledovat.

By Dana Foarta

The limits to partial banking unions : a political economy approach

Omezení částečných bankovních unií : přístup politické ekonomie

The American Economic Review, Vol. 108 (2018), No. 4, p. 1187-1213

Autorka předkládá model částečné bankovní unie, ve kterém dochází k dobývání renty politiky státu, jenž dostává prostředky ze záchranného fondu. Za zvolených předpokladů může členství v bankovní unii snížit blaho občanů v zemi, do které plynou transfery. Problém nemohou vyřešit ani nadnárodní fiskální pravidla. - Poznámky.

Zbyněk Kalabis

Z historie Suomen Pankki, centrální banky Finska

Bankovníctví, Sv. 26, (2018) č. 5, s. 48-49

Seznámení s historickým vývojem i současností centrálního bankovníctví ve Finsku. Nejdříve ke vzniku Úřadu pro směnký, úvěrování a depozita Finského velkoknížectví v r. 1811, který je považován za první finskou centrální banku a jehož hlavním úkolem bylo poskytovat úvěry a emitovat papírové peníze nízkých hodnot. Dále k rozvoji finského bankovního sektoru od 60. let 19. století, k emitování měny markka Finskou bankou a k novému statutu Finské banky platnému od ledna 1867. Poté k přijetí zlatého standardu a k jeho zhroucení v průběhu první světové války, k vyhlášení nezávislosti Finska na Rusku i k vývoji po 2. světové válce. Krátce také k přijetí eura a k členství Finské banky v mezinárodních finančních institucích.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 26, (2018) č. 5

Partnerství Barclays a PayPal jakožto reakce na možnou fintech hrozbu (s. 8); Správa devizových rezerv ČNB a změny v roce 2017 (s. 10-13); Když jdeme kupředu a ostatní běží, zaostáváme - rozhovor s Janem Švejnarem (s. 14-17); FOMO aneb evropský akční plán pro fintech (s. 20-21); Platební karty jako základ smart city (s. 22-23); Mlčenlivost podle AML zákona (s. 32-33); Monitoring centrálních bank aneb nízké sazby jako motor ekonomiky - úrokové sazby a inflace ve vybraných zemích (s. 42-43); Ceny nemovitostí zřejmě porostou pomaleji - český trh rezidenčních nemovitostí (s. 44-45).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Rüdiger Schmidt, Thomas Schmotz

Aktuelle EU-Aktivitäten: Änderungen der Vorgaben zur Unternehmensberichterstattung (in Sicht)

Aktuální aktivity na úrovni EU: změna pravidel pro tvorbu podnikových zpráv (výhledově)

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 18, S. 1033-1039

K vývoji při tvorbě strategií udržitelného rozvoje na úrovni Evropské komise. Článek představuje doporučení expertní skupiny pro udržitelný finanční systém (High-Level Expert Group on Sustainable Finance, HLEG), opatření z akčního plánu EK k "financování udržitelného růstu" (COM(2018) 97 final) a to ve vztahu k informačním povinnostem a účetním zprávám podniků, jakož i 8.2.2018 ohlášená kontrolní opatření Komise k vhodnosti stávajícího právního rámce EU pro tvorbu podnikových zpráv. V závěru autoři podrobují tyto aktivity Komise kritické analýze. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Christian Rickens

Das Dataistische Manifest : die nächste Revolution

"Dataistický" manifest : příští revoluce

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 86 (4.5.2018), S. 56-61

Nástup procesu digitalizace, nehmotného kapitálu a velkých dat podle článku neodvratně změní stávající kapitalistický ekonomický systém. V kalifornském Silicon Valley se již nyní finanční kapitál změnil z mocenského faktoru v prosebníka o využití a pouhou komoditu, důležité jsou nápady a kontakty. I ve zbytku světa je volných finančních prostředků přebytek, investičních možností pro banky a kapitálové společnosti však poskrovnu. Dvě stě let od narození Karla Marxe a 151 let od vydání jeho "Kapitálu" se sice svět neblíží k jím předpovídané socialistické revoluci, klasický kapitál jako produkční faktor však zjevně čeká na vystřídání jiným dominujícím činitelem. -- K tématu viz také články a rozhovory na s. 58-59, 62-73 a 88; k plánu Silicon Valley Bank otevřít svou pobočku v Německu na podporu tamní start-upové scény viz články na s. 1 a 6-7; k diskusím o vývoji kapitalismu v reakci na marxismus viz HB č. 87/2018 (7.5.2018), s. 12.

Bank of Finland

Expansionary economic policy boosts growth [elektronický zdroj]

Expanzivní hospodářská politika podporuje růst

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 92 (2018), No 1, p. 6-34

Finská centrální banka v příspěvku hodnotí situaci světové ekonomiky k lednu 2018 a predikuje její vývoj do budoucna. Světová ekonomika roste, finanční trhy jsou ale volatilní. Evropská centrální banka stále provádí nákupy aktiv (kvantitativní uvolňování), úrokové sazby se pohybují okolo nuly. Evropský bankovní sektor se pomalu zotavuje. Velké ekonomiky eurozóny rostou, objevují se ale velké rozdíly v nezaměstnanosti mezi regiony. Inflace v eurozóně se mírně zvyšuje. USA provádějí expanzivní fiskální politiku. Japonsko se potýká s veřejnými dluhy a stárnutím populace. Velká Británie se stále připravuje na brexit, růst ruské ekonomiky zpomalil. Prognózy vývoje světové ekonomiky by mohly být ovlivněny rostoucím protekcionismem především ze strany USA, politickou nejistotou v některých regionech (Severní Korea, Rusko, USA) i dalšími faktory (brexit, absence strukturálních reforem v Číně, aj.). - Poznámky. -- K některým tématům podrobněji v dalších článcích (např. kvantitativní uvolňování, rozdílné tempo růstu ekonomik eurozóny, trh s bydlením ve Švédsku, bankovní unie). Plný text dostupný z: <https://www.bofbulletin.fi/en/archive/>

Jürgen Flauger

Geschacher um Atomstrom

Šachy kolem atomového proudu

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 96 (22.5.2018), S. 18-19

Německé energetické podniky, jako jsou RWE, E.ON a další, nespěchají s vypínáním svých zbývajících atomových elektráren. Vzhledem k růstu burzovních cen energií, relativně nízkým provozním nákladům i množství doposud nespotřebovaných gigawatthodin elektrického proudu se provoz jaderných bloků jeví až do jejich úplného vypnutí v r. 2022 jako lukrativní záležitost. Firmy si rovněž přebytečné gigawatthodiny z jádra prodávají mezi sebou. Podle článku může z tohoto vývoje profitovat i německý daňový poplatník, neboť tím poklesne nárok provozovatelů jaderných elektráren

na odškodnění za nespotřebované kontingenty elektrického proudu. K využívání výrobních kapacit až do konce jaderné energetiky v Německu by měla podniky motivovat také zvláštní novela tzv. atomového zákona (Atomgesetz).

Johanna Melka

Indonesia : still growth opportunities to be tapped [elektronický zdroj]

Indonésie : stále ještě mohou být využity příležitosti k růstu

Conjoncture, No. 4 (2018), p. 10-16

Autorka hodnotí situaci indonéské ekonomiky, včetně faktorů, které brzdí hospodářský růst. V krátkém období by mohlo pro Indonésii představovat riziko posílení dolaru, větším problémem ve střednědobém časovém horizontu je ale neschopnost vymanit se z kategorie nízkopříjmových (popř. středněpříjmových) zemí. Indonésie se potýká s nedostatečně kvalifikovanou pracovní silou a se špatnou infrastrukturou. Po nastoupení prezidenta Joka Widody v r. 2014 došlo k určitým reformám - pokud bude Widoda v r. 2019 znovu zvolen, lze v tomto směru očekávat další pozitivní vývoj. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Conjoncture_4_2018.pdf

Norbert Häring, Donata Riedel

Ist der Boom beendet? : deutsche Konjunktur

Je boom u konce? : německá konjunktura

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 93 (16.5.2018), S. 4-5

Růst německého HDP v prvním kvartálu r. 2018 činil pouze 0,3 procenta, někteří analytici proto již varují, že vládní prognóza hospodářského růstu pro r. 2018 (předpokládající nárůst HDP 2,3 procenta) může být nadnesená. Jiní ekonomové však ještě nepovažují německou hospodářskou konjunkturu za ohroženou a poukazují na stále razantní růst zaměstnanosti a kupní síly obyvatelstva. I optimisté však poukazují na rostoucí vnější rizika v podobě hrozby obchodních válek, stoupajících cen ropy či slabších hospodářských výsledků přicházející ze zemí eurozóny. -- Téma shrnuje také článek na s. 1.

Levelling off : the world economy

Ustaluje se : světová ekonomika

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9092, p. 56-57

V r. 2017 rostla světová ekonomika překvapivým tempem růstu 3,8 %. V letošním roce je tempo mnohem slabší, zatím však není důvod k obavám. Poptávka je nicméně nevyrovnaná a mimo USA inflace nedosahuje požadovaných cílů. Řešením by mohlo být posílení dolaru, to s sebou ale přináší další problémy. Další otázkou je, co způsobí rostoucí ceny ropy. Největším rizikem pro světovou ekonomiku ale zůstává možná obchodní válka.

Jiří Rusnok

The Czech economy is on an even keel following the crisis

Vývoj české ekonomiky v pokrizovém období je stabilní

Acta VŠFS, Vol. 12, (2018) No. 1, p. 7-9

Guvernér ČNB Jiří Rusnok se ve svém příspěvku krátce vyjadřuje k hospodářské situaci v Evropské unii i v ČR a k vlivům hospodářské situace na měnovou politiku. Důsledkem uplynulé krize je stále ještě pozorovatelná divergence klíčových ekonomik eurozóny, jinak je ale hospodářská situace EU relativně dobrá. Hospodářský růst v EU překračuje čtvrtletní odhady, snižují se míry nezaměstnanosti v členských zemích, klesá zadlužení (i když je celkově stále vysoké, což podle Rusnoka omezuje schopnost flexibilnější měnové politiky v eurozóně). V ČR je situace pozitivní, země se nyní nachází ve vrcholné fázi růstu hospodářského cyklu a zlepšují se veřejné finance, výzvou do budoucna je ale nízká nezaměstnanost. V dubnu 2017 ukončila ČNB kurzový závazek. Podle Rusnoka lze v průběhu 2-3 let očekávat míru inflace okolo 3 procent a přirozenou úrokovou sazbu na úrovni 1 procenta. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=1042>

The great transformation : corbynomics

Velká transformace : corbynomika

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9092, p. 23-25

Článek popisuje ekonomické smýšlení Jeremyho Corbyna, předsedy Labouristické strany ve Velké Británii a lídra opozice. Představitelé Konzervativní strany varují před příliš radikální měnovou a

fiskální politikou, pokud by se dostala k moci Labouristická strana. Daleko radikálnější jsou však Corbynovy názory na strukturální reformy. Corbyn prosazuje znárodnění a tzv. "demokratizaci ekonomiky", podporoval by vznik družstev a větší vliv zaměstnanců na řízení institucí. Plány Jeremyho Corbyna mají ale řadu "háček" - od problémů se stanovením ceny při odkupu znárodněných společností, přes chybějící důkazy o tom, že si znárodněné podniky vedou lépe, až po riziko vyplývající z toho, že lidé investují do stejných firem, ve kterých pracují a na kterých závisí jejich platy. Byl by stát v případě problémů ochoten takové firmy nechat zkrachovat? -- Název článku odkazuje na knihu Karla Polanyiho, ze které Jeremy Corbyn čerpá.

Martin Hodula, Lukáš Pfeifer

The impact of credit booms and economic policy on labour productivity : a sectoral analysis

Dopad úvěrového boomu a hospodářských politik na produktivitu práce : odvětvová analýza

Acta VŠFS, Vol. 12, (2018) No. 1, p. 10-42

Autoři se v článku zabývají dopady úvěrového boomu a měnové a fiskální expanze na produktivitu práce v České republice. Vycházejí ze závěrů nedávných studií, podle kterých dochází v průběhu konjunktury k přesunu práce do méně produktivních ekonomických odvětví. S využitím modelu FAVAR a rozsáhlého souboru dat došli autoři k několika závěrům: úvěrový boom vede k přerozdělování práce k méně produktivním odvětvím, což je dále prohloubeno během krizového období. Úvěrovou aktivitu může podpořit i měnová expanze. Mezi nejvíce procyklická odvětví z hlediska produktivity práce patří v ČR stavebnictví, těžební a zpracovatelský průmysl. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=1042>

Informatika. Počítače

Astrid Dörner, Felix Holtermann, Kevin Knitterscheidt, Katharina Slodczyk, Frank Wiebe

Im Internet der Werte : Blockchain-Revolution

V internetu hodnot : blockchainová revoluce

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 95 (21.5.2018), S. 54-61

Technologie blockchainu není pouze hračkou pro spekulanty s kryptoměnami, ale má potenciál zcela proměnit způsob, jakým se uzavírají obchody na internetu. Řada bank, obchodních řetězců, start-upů i státních úřadů po celém světě již proto pracuje na svých řešeních pro využití decentralizované databanky ve svých obchodních modelech, interních procesech a transakcích. Hovoří se dokonce i o vydání zvláštní mezinárodní normy ISO pro oblast blockchainových technologií. Hlavními výzvami nicméně zůstává vytvoření takového blockchainového mechanismu, který by byl odolný vůči manipulacím u aplikací pro neomezený okruh uživatelů a jenž by zároveň byl schopen zaúčtovat větší počet transakcí za vteřinu, než jaký nabízejí poskytovatelé centralizovaných bankovních služeb. -- K příkladům stávajícího využívání blockchainu viz články na s. 56-57 a 60-61; rozhovor se spoluzakladatelem kryptoměny ethereum J. Lubinem na s. 62-63 a dále v časopisu WiWo č. 13/2018 na s. 54-57.

Louise Lucas, Richard Waters

The fierce battle to lead in big data

Divoká bitva o vedení ve sféře velkých dat

Financial Times, Vol. 2018, No. 39770 (2.5.2018), p. 7

USA sice stále zauímají pozici na světové špičce v rozvoji technologií umělé inteligence, Čína však alespoň co do počtu patentů začíná Spojené státy dohánět. Podle článku je expanze Číny v této oblasti možná především díky značnému rezervoáru velkých dat (big data), který je dán jak samotnou velikostí čínského trhu a vysokou ochotou Číňanů využívat ve svém běžném životě informační technologie, tak i stále velmi nízkou mírou ochrany osobních údajů. -- K rostoucí konkurenci mezi USA a Čínou v technologickém sektoru viz také komentář ve FT č. 39774/2018 (7.5.2018), s. 9.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Rüdiger Kruse, Franck Riester

Anschub für Europa : Rüdiger Kruse und Franck Riester sind für ein europäisches Wirtschaftsgesetzbuch

Roztlačit Evropu : Rüdiger Kruse a Franck Riester jsou pro evropský hospodářský zákoník

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 92 (15.5.2018), S. 15

Komentář poslanců Německého spolkového sněmu a francouzského Národního shromáždění na podporu projektu "Evropského hospodářského zákoníku", na němž pracuje skupina německých a francouzských právníků pod hlavičkou francouzského Sdružení Henriho Capitanta (Association Henri Capitant) a s podporou řady dalších evropských think-tanků. Autoři se také vyslovují pro užší spolupráci mezi Francií a Německem při harmonizaci svých národních hospodářských legislativ. Spolupráce zemí EU by se neměla omezovat jen na finanční politiku a debatu o finančních transferech, ale také na dobudování společného trhu, jenž stál u počátku celého integračního procesu.

Jan Mallien

EZB dämpft Bulgariens Hoffnung : Euro

ECB tlumí bulharské naděje : euro

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 98 (24.5.2018), S. 31

Bulharsko usiluje o brzké přijetí eura, čemuž ale musí předcházet jeho alespoň dvouletá účast v Evropském mechanismu směnných kurzů II (ERM II). Podle Konvergenční zprávy Evropské centrální banky z května 2018 však Bulharsko ještě nesplňuje všechny podmínky pro členství v eurozóně. Především ECB Sofii vytká nedostatky v právní oblasti, jež se týkají zajištění nezávislosti tamní centrální banky, zákazu monetárního financování státního rozpočtu a dalších legislativních opatření nutných pro integraci Bulharska do Eurosystému. Podle guvernéra Německé spolkové banky J. Weidmanna i evropského komisaře pro měnovou unii P. Moscoviciho by všichni uchazeči o vstup do eurozóny měli také vykazovat dlouhodobější a reálnou hospodářskou konvergenci se zeměmi měnové unie.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hospodářské noviny

Sv. 62, (2018) č. 90 (11.5.2018)

Francie je pro Macrona malá (s. 6-7); Zastánci EU vylézají: debatu v Česku ovládají lidé, kteří chtějí pryč z Evropské unie. Její zastánci se s lidmi nebavili a výsledkem je, že hrozí czexit. Čím dál víc lidí to teď chce změnit (s. 8-9); Andrej Babiš: v EU musíme být, odchod by byla katastrofa, říká premiér A. Babiš v rozhovoru zaměřeném na budoucnost Evropy a roli Česka v ní (s. 10-11); Evropa lidí a mostů - komentář T. Sedláčka (s. 16); Má Česko patřit do tvrdého jádra Evropské unie? - dva názory (s. 17); Úder na giganty: Evropská komise přišla s návrhem nového nařízení, které má nastavit férové obchodní podmínky mezi technologickými giganty, jako je Facebook či Google, a jejich klienty (s. 23).

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Kevin Hassett ; rozhovor vedli Moritz Koch, Torsten Riecke

"Berlin ist am Zug"

"Berlín je na tahu"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 95 (21.5.2018), S. 12-13

Rozhovor s předsedou Rady ekonomických poradců prezidenta USA (Council of Economic Advisers) K. Hassettem o kritice Bílého domu směřované vůči "neférovým" zahraničněobchodním praktikám jiných zemí, přínosu americké daňové reformy a argumentech jejich oponentů. Hassett zdůrazňuje, že plánovaná dovozní cla jsou součástí vyjednávací strategie amerického prezidenta D. Trumpa, jak docílit rovnějších podmínek v zahraničním obchodě. Zároveň je deficit obchodní bilance USA z celé poloviny tvořen systémem převodních cen nadnárodních amerických korporací, což stimuluje stávající obchodní podmínky, ale také daňová politika předchozích prezidentských administrativ. Právě Trumpova daňová reforma by mohla přinést zisky amerických firem zpět do USA a podnítit podniky k vyšší míře

investic a zvyšování své produktivity. V otázce zdanění podniků Hassett trvá na platnosti Lafferovy křivky, podle níž nižší zdanění za určitých okolností vede k vyšším daňovým příjmům. Německo Hassett kritizuje kvůli jeho přebytkům obchodní bilance a srovnává jej ve vztahu k investorům s USA před daňovou reformou. -- K vývoji vztahů mezi USA a EU viz také článek na s. 13.

Martijn Schippers

A series of sales : determining the customs value under the Union Customs Code

Řetězec prodejů : určování celní hodnoty podle Celního kodexu Unie

Global trade and customs journal, Vol. 13, (2018) No. 2, p. 36-48

Přijetím nového Celního kodexu EU došlo ke změně pravidel pro výpočet celní hodnoty (při vývozu dochází ke změně okamžiku, kdy se celní hodnota počítá). Změna kopíruje světový trend přechodu od určování celní hodnoty na základě "prvního prodeje" (first sale for export) k určování hodnoty na základě "posledního prodeje" (last sale for export). Úprava pravidel nicméně přináší některé nejasnosti při interpretaci, na které autor poukazuje v článku. - Poznámky.

Dicke Fische im Blick [elektronický zdroj]

Přehled o "velkých rybách"

Zoll aktuell, Jg. 2018, Nr. 2, S. 7

Článek informuje o informačním systému MAR-INFO, který funguje již několik desetiletí a který pomáhá více než 30 celním správám z různých zemí (i mimo EU) v boji proti pašování na moři. Plný text dostupný z: http://www.zoll.de/DE/Service/Publikationen/Zoll-aktuell/zoll-aktuell_node.html

Berndt Schüttenkopf, Dennis Detzmeier

Erfahrung, Praxis, Weitblick [elektronický zdroj]

Zkušenosti, praxe, obezřetnost

Zoll aktuell, Jg. 2018, Nr. 3, s. 4-6

Vedoucí dvou útvarů německé celní správy, které se zabývají sledováním (Observationseinheiten Zoll), v rozhovoru popisují, jak vypadá každodenní práce jejich jednotek. Útvary provádějí sledování v případech střední, těžké a organizované kriminality v celní oblasti. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Zoll_Aktuell_3_2018.pdf

Ansgar Belke, Jan Wagemester

Export hysteresis, capacity constraints, and uncertainty : a smooth transition analysis for euro area member countries

Exportní hystereze, omezení kapacity a nejistota : analýza hladkého přechodu pro členské země eurozóny

CESifo Economic studies, Vol. 63, (2017) No. 3, p. 270-294

Autoři argumentují, že za jistých podmínek popsaných modelem hystereze utopených nákladů, firmy zvažují exporty jako náhradu za domácí poptávku. S využitím ekonometrického modelu pro šest zemí eurozóny zjišťují, že vývoj domácí poptávky a nejistota jsou relevantní faktory pro krátkodobou dynamiku exportů, zvláště v průběhu extrémnějších částí hospodářského cyklu. Výsledky analýzy podle autorů poskytují jedno z vysvětlení rostoucích exportů zemí (Francie, Řecko, Španělsko, Portugalsko, Irsko, Itálie), jež před evropskou dluhovou krizí čelily velkým vnějším nerovnováhám, aniž by toto vysvětlení bylo založeno na standardních argumentech (cenové) konkurenceschopnosti. Nízká domácí poptávka totiž neovlivnila pouze importy, ale také exporty, a silně tak přispěla k vnějšímu přizpůsobení. V závěru autoři diskutují, do jaké míry reorientace na export zůstává pouze krátkodobým (cyklickým) fenoménem, nebo se mění na dlouhodobý (strukturální) jev. - Poznámky.

Andreas Macho

Exportschlager Diesel : Autohandel

Ojeté dieslové automobily jsou exportním hitem : obchod s automobily

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 13, S. 38-43

Ojeté dieslové vozy se v Německu díky plánovanému zákazu těžko prodávají, vývoj souvisí především s následky manipulace při měření emisí a s obavami z možných zákazů jízdy. Pro rumunské překupníky aut jsou však tyto vozy obchodem jejich života. Nahlédnutí do pololegálních obchodů s ojetými automobily v zemích východní Evropy.

Führend [elektronický zdroj]**Na špici**

Zoll aktuell, Jg. 2018, Nr. 3, S. 10-11

Nový německý ministr financí Olaf Scholz představil v polovině dubna 2018 na každoroční tiskové konferenci bilanci celní správy. Celkové vybrané příjmy činily 130,3 miliard eur. Podle studie Světové banky a podle vyjádření ministra patří německá celní správa nyní ke světové špičce. Celní správě neustále narůstají úkoly, dochází proto k náboru dalších zaměstnanců. - Součástí článku je i informace o novém vedení spolkového ministerstva financí (o ministroví a státních tajemnících). Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Zoll_Aktuell_3_2018.pdf

Sha Hua, Thomas Jahn, Ulf Sommer

In der China-Falle : die China-Droge**V čínské pasti : čínská droga**

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 82 (27.4.2018), S. 52-57

Čína se stává bezmála pro všechna německá průmyslová odvětví významným odbytištěm a místem budoucí expanze a růstu. Obchodní výměna s Čínou tvořila v uplynulém obchodním roce již 15 procent obrátu u 30 koncernů německého burzovního indexu Dax, což odpovídá bezmála 200 miliardám eur. Tento trend podle autorů článku staví německé hospodářství do stále vyšší závislosti na situaci v Říši středu a mohl by mít neblahé důsledky, pokud by došlo k čínsko-americké obchodní válce. -- K investičním aktivitám německých podniků v Číně viz s. 54 a s. 56-58; k tématu závislosti německých podniků na Číně viz také rozhovor s ekonomem D. Snowerem na s. 58-59.

Zuzana Valoušková

Kauza Achmea: přijde konec mezinárodních investičních arbitráží v EU?

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 4, s. 26-34

Podrobný rozbor a komentář nedávného rozsudku SDEU ve věci Achmea BV versus Slovensko (C-284/16). Autorka upozorňuje na problematiku otázek plynoucí z absence definování vztahu a nejasné hierarchie mezi dvoustrannými mezinárodními smlouvami o ochraně investic mezi členskými státy ("intra EU BITs") a právem EU, které se odvíjí z mnohostranných mezinárodních smluv, a uvádí, že zkoumaný rozsudek představuje první rozhodnutí k otázce slučitelnosti rozhodčího řízení podle těchto dvoustranných smluv s unijním právem. Analyzuje také implikace rozsudku pro rozhodčí řízení a jeho dopad na uzavřené smlouvy o ochraně investic. - Poznámky.

Mit Herzblut dabei [elektronický zdroj]**Tělem i duší u toho**

Zoll aktuell, Jg. 2018, Nr. 1, S. 4-6

Článek popisuje náplň práce německých celníků v Bad Hersfeldu (Hesensko), kteří mají na starosti oblast exekucí. Celníci vymáhají např. i nedoplatky na sociálním pojištění a při vymáhání dluhů někdy spolupracují i s ministerstvem zahraničí a dalšími institucemi. Někdy je nutné po dlužnících i pátrat (v případě, že nelze nalézt jejich aktuální bydliště). Plný text dostupný z: http://www.zoll.de/DE/Service/Publikationen/Zoll-aktuell/zoll-aktuell_node.html

Tomáš Melichar

Tarifujeme... (9. díl)

Clo-douane, Sv. 52 (2018), č. 5, s. 15

Další díl seriálu o tarifním zařazování zboží se zabývá problematikou fotovoltaiky. Fotovoltaické výrobky se obecně zařazují pod polovodičová zařízení (číslo 8541). V určitých případech (kombinovaná zařízení, solární nabíječky, články sloužící k nabíjení přístroje, do kterého jsou zabudované) se však používají čísla jiná. Při posuzování se pak zjišťuje, co dává výrobku podstatné rysy (např. kalkulačka se solárním článkem bude zařazována ke kalkulačkám).

Martina Džubáková, Pavel Melich

The Slovak Republic as part of the Silk road project

Slovenská republika jako součást projektu Hedvábná stezka

Ekonomické rozhledy, Vol. 47, (2018) No. 1, p. 70-81

Projekt Hedvábné stezky je součástí investičního plánu čínské vlády One Belt, One road (OBOR), který představuje logisticko-dopravní síť mezi Asií, Evropou, středním Východem a Afrikou (zahrnuje 64 států). Příspěvek blíže představuje iniciativu OBOR, jednotlivé připravované hospodářské koridory a rozebírá příležitosti zapojení Slovenska do tohoto projektu. Autoři zdůrazňují, že účast SR je závislá na připravenosti infrastruktury a politik v oblasti dopravy a obchodu. - Poznámky.

Gabriel Felbermayr, Jens Südekum

Transatlantische Machtprobe : Europa muss sich seiner Stärke bewusst werden

Transatlantická zkouška síly : Evropa si musí být vědoma své síly

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 99 (25.5.2018), S. 72

Podle autorů komentáře se v zahraničněobchodní konfrontaci s USA nemá Evropská unie dělat menší, než ve skutečnosti je. Upozorňují přitom na fakt potvrzený i statistickou agenturou při americkém ministerstvu obchodu (Bureau of Economic Analysis), že obchodní bilance USA s EU je sice záporná, kompenzuje ji však vyrovnaná platební bilance (tj. přebytky USA ve výkonové bilanci a bilanci výnosů). Tuto okolnost by proto země EU měly vést v patrnosti, neboť v případě zvýšeného rizika obchodní války by pohrůzka restrikcí vůči americkým podnikům v Evropě (např. zavedením digitální daně) mohla přivést administrativu amerického prezidenta k přehodnocení jejího přístupu vůči Starému kontinentu. Současně by však Evropa a její podniky neměly zaostávat v technologickém vývoji.

Torsten Riecke, Moritz Koch, Jens Münchrath, Mathias Brüggmann

Transatlantischer Riss : der Iran-Konflikt

Transatlantická trhлина : konflikt okolo Íránu

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 90 (11.5.2018), S. 6-7

Roztržka mezi USA a zeměmi EU kvůli jednostrannému americkému vypovězení dohody s Íránem o ukončení sankcí a odzbrojení představuje největší zatěžkávací zkoušku americko-evropských vztahů od druhé války v Iráku v r. 2003. Hrozí přitom, že se evropské hospodářství dostane do vleku geopolitiky, což mu vzhledem k hrozbě amerických sankcí za pokračování obchodních aktivit evropských firem v Íránu rozhodně nijak neprospěje. -- Téma shrnuje také článek na s. 3; k možným dopadům ukončení dohody s Íránem na světovou ekonomiku, politiku a ceny ropy viz také články a rozhovory na s. 7-11 a 34-35; k pozici EU ve sporu viz komentář na s. 18. Více viz HB č. 94/2018 (17.5.2018), s. 1, 4-5 a 48.

Arvind Subramanian

Verheerende Schäden : an der Zähmung des globalen Finanzsektors führt kein Weg vorbei

Katastrofální škody : zkrocení globálního finančního sektoru je nevyhnutelné

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 81 (26.4.2018), S. 56

Komentář hlavního ekonomického poradce indické vlády A. Subramaniana k rizikům a šancím plynoucím z procesu globalizace. Autor si všímá, že v centru pozornosti kritiků globalizace je především sektor reálné ekonomiky, unikají jim však daleko vážnější rizika a národohospodářské škody spojené s finančním sektorem. Důvodem tohoto jednostranného zaměření podle něj je absence narativu s jasně identifikovatelnými viníky a oběťmi, který by mohl širší veřejnost na rizika neregulovaného globálního finančnictví účinněji upozornit.

Zoll im Wandel [elektronický zdroj]

Celní agenda v proměnách času

Zoll aktuell, Jg. 2018, Nr. 2, S. 8-10

V r. 2018 slaví Evropa 50. výročí celní unie a 25. výročí od vzniku jednotného vnitřního trhu. Článek informuje o obou historických milnících i o jejich dopadech na každodenní práci zaměstnanců celních správ. Součástí článku jsou také vzpomínky čtyř německých celníků. Plný text dostupný z: http://www.zoll.de/DE/Service/Publikationen/Zoll-aktuell/zoll-aktuell_node.html

Podnik a podnikání

Steven Hill

Die digitalen Zügel anlegen! : eine Renationalisierung des Internets scheint unumgänglich

Nasadit digitální otěže! : renacionalizace internetu se zdá nevyhnutelná

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 90 (11.5.2018), S. 72

Komentář k diskusím o možné regulaci nadnárodních technologických korporací. Autor se přimlouvá za zavedení tzv. digitálních licencí na národní a evropské úrovni, které by zavázaly internetové platformy zpřístupnit vládám národních států uživatelská data a danit zisky v zemích své působnosti. Na evropské úrovni by se tak jednalo o rozšířenou obdobu GDPR nad rámec ochrany osobních údajů. V případě nedodržení licenčních ustanovení by tyto poskytovatelé internetových služeb měli být vyloučeni z daného trhu, podobně jako se to děje nyní v oblasti regulace telekomunikací. Důvodem k tomuto kroku přitom nejsou jen rostoucí potíže liberálně demokratických zemí vynucovat si na těchto firmách dodržování zákonů a neovlivňování voleb, ale regulace je podle autora potřebná i s ohledem na téměř monopolní postavení některých z těchto korporací (kdy např. Google a Facebook inkasují na 73 procent světových příjmů z reklamy a starají se o 25 procent prodeje veškeré tištěné a internetové inzerce). -- Článek problematizující národní regulace datových toků viz Financial Times č. 39780/2018 (14.5.2018), s. 7.

Eric Ohrn

The effect of corporate taxation on investment and financial policy : evidence from the DPAD

Vliv korporátního zdanění na investiční a finanční politiku : poznatky z DPAD

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10, (2018) No. 2, p. 272-301

Autor se zabývá vlivem změny efektivní sazby u daně z příjmů na investiční chování firem, na jejich přístup k dluhovému financování a na rozhodování o výplatě dividend. Ke zkoumané změně efektivní sazby daně došlo v r. 2005 v USA zavedením nové odčitatelné položky, tzv. DPAD (Domestic Production Activities Deduction). Snížení daňové sazby vyvolává růst investic a výplat dividend a naopak pokles dluhového financování. Dále autor srovnává vliv snížení efektivní sazby daně na investiční chování s jinými opatřeními, jejichž cílem je podpora investic. - Poznámky.

Veronika Kajurová, Dagmar Linnertová

The impact of loose monetary policy on the competitiveness of Czech firms

Dopad uvolněné monetární politiky na konkurenceschopnost českých firem

Acta VSFS, Vol. 12, (2018) No. 1, p. 43-73

Autorky s využitím dat z databáze Amadeus za období 2006-2015 zkoumají vliv nízkých úrokových sazeb a devizových intervencí České národní banky na konkurenceschopnost českých firem ve vybraných odvětvích (zemědělství, stavebnictví, zpracovatelský průmysl). Bylo potvrzeno, že devizové intervence ovlivnily konkurenceschopnost českých podniků. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=1042>

Pojišťovnictví. Sociální péče

Declining years : life insurance

Na sklonku života : životní pojištění

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9092, p. 59-60

Životní pojištění patří mezi vůbec nejstarší finanční produkty, v poslední době se ale toto odvětví potýká s řadou nepříznivých faktorů, kvůli kterým řada pojišťoven postupně ukončila činnost. Jde o nízké úrokové sazby, zpříšňující se regulaci, ale zejména o nepříznivý demografický vývoj ve vyspělých zemích. Pojišťovny nabízející životní pojištění mají různé možnosti, jak situaci čelit, od úpravy produktů nebo vstupu na nové trhy až po hledání nových zákazníků. Hlavní, na co by ale neměly zapomenout, je smysl jejich existence - zajistit klientům důstojný život ve stáří, aniž by byl nadměrně zatěžován stát.

David Marek

Dlouhodobé ošetřovné

Národní pojištění, Sv. 49, (2018) č. 5, s. 10-13

Od 1. června 2018 nabývá účinnosti novela zákona o nemocenském pojištění, kterou se zavádí nová dávka ze systému nemocenského pojištění - dlouhodobé ošetřovné. Autor charakterizuje dlouhodobou péči pro účely nové dávky, rozebírá okruh ošetřujících osob, které budou moci uplatnit nárok na dlouhodobé ošetřovné (DO), a podmínky tohoto nároku. Zdůrazňuje nutnost udělení souhlasu ošetřované osoby s poskytováním dlouhodobé péče. Poté seznamuje s výpočtem podpůrčí doby a výše dávky a s jednotlivými tiskopisy k dlouhodobému ošetřovnému. - Poznámky. -- Viz také příspěvek na s. 20-24 shrnující změny zákoníku práce v souvislosti s DO.

Monika Nedelková, Lukáš Vacek

Finanční arbitr je pro klienty

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 4, s. 22-23

Rozhovor s finančním arbitrem ČR M. Nedelkovou a jejím zástupcem L. Vackem se zaměřuje na nedávná rozhodnutí finančního arbitra o investičních životních pojistkách, možném zneužívání řízení před arbitrem i na vhodnost řízení u finančního arbitra pro klienty pojišťoven. -- K tématu také viz Profi poradenství & finance č. 3/2018, s. 35.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Sam Fleming

Young left out of revival in US housing revival

Opětovný růst nemovitého vlastnictví v USA vynechal mladé

Financial Times, Vol. 2018, No. 39784 (18.5.2018), p. 3

Míra osobního vlastnictví nemovitostí v USA se již zcela zotavila z následků finanční krize z r. 2008, podle newyorské pobočky americké centrální banky Fedu ale došlo k výraznému poklesu počtu vlastníků nemovitostí u věkové kohorty do 45 let. Zatímco v r. 2006 bylo v této kategorii 24 procent majitelů domů, bytů a pozemků, o více než deset let později je to pouze 14 procent. Naopak ze shodných 24 procent v r. 2006 na více než 40 procent vzrostlo zastoupení věkové kohorty nad 60 let. Stejným směrem se v obou skupinách vyvíjí i jejich podíl na čerpání půjček zajištěných nemovitostí. Podle analytiků Fedu tyto trendy v sobě skýtají potenciální riziko pro průběh příštích krizí, neboť indukují nižší míru zabezpečení u nízko- a středněpříjmových skupin obyvatelstva. -- Komentář k diskusím o majetkové nerovnosti mezi mladšími a staršími populačními ročníky ve Velké Británii na s. 9.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 20

3 stateční: na přípravě rozpočtu na příští rok se pozná, co vlastně znamená nová Národní rozpočtová rada. Zda to bude silný partner pro vládu, nebo jen poslušný příkyvovač - komentář (s. 4); Přiškrcený a předražený trh s byty - téma čísla (s. 12-13) a Tucet největších developerů (s. 14-22) i související rozhovor s D. Kunovským z Central Group na s. 26-31; Program vznikající vlády je jako dort od pejska a kočičky (s. 36-37); Stát chce zlepšit reputaci realitních makléřů. Budou muset mít diplom a pojistku (s. 46-47).

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Thomas Klein

Die geplante Neuregelung des Befristungsrechts : Vorschlag zur Umsetzung der im Koalitionsvertrag vereinbarten Änderungen zur Vermeidung von Missbrauch von Befristungen

Plánovaná nová úprava legislativy o zaměstnávání na dobu určitou : návrh na implementaci změn vyplývajících z koaliční dohody, které se týkají zamezení zneužívání pracovních smluv na dobu určitou

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 17, S. 1018-1028

Článek nejprve poskytuje stručné shrnutí stávající německé právní úpravy o zaměstnávání na dobu určitou a následně analyzuje záměr vládní koalice stran CDU/CSU a SPD z jara 2018 na regulaci neodůvodněných i odůvodněných časově omezených pracovních smluv. Nově by směla neodůvodněná pracovní smlouva na dobu určitou trvat nanejvýše 18 měsíců a mohla by být prodloužena pouze jednou. Rovněž v podniku nad 75 zaměstnanců by došlo ke stanovení maximální kvóty ve výši 2,5 procent pro počet pracovníků s tímto typem pracovníprávního smluvního vztahu. Odůvodněné smlouvy na dobu určitou mají být nepřipustné pro zaměstnance, kteří u stejného zaměstnavatele pracovali dle smlouvy na dobu určitou či neurčitou déle než pět let. Autor nicméně zejména kvůli odlišnému zacházení se zaměstnavateli podle počtu jejich zaměstnanců pochybuje o souladu tohoto návrhu s ústavou a předkládá vlastní náměty pro regulaci časově omezeného zaměstnávání. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M15.

Richard W. Fetter

Kratší pracovní úvazky

Národní pojištění, Sv. 49, (2018) č. 5, s. 25-30

Článek zpracovává téma kratších pracovních úvazků v ČR, tedy zaměstnávání na kratší pracovní dobu, a otázky s ním spojené. Shrnuje důvody zájmu o kratší pracovní úvazek na straně zaměstnanců, postoje zaměstnavatelů ke zkrácení pracovní doby i její výhody a nevýhody. Autor zdůrazňuje závěry judikatury, že při posuzování žádosti zaměstnance o úpravu pracovní doby je potřeba dodržet zásadu rovného zacházení a zákaz diskriminace a že zaměstnavatel je povinen vyjít vstříc všem bez rozdílu. Dále rozebírá nárok zaměstnance na dovolenou, mzdu podle skutečně odpracované pracovní doby, práci přesčas a její odměňování i možné ukončení zkrácení pracovního úvazku. V závěru zmiňuje nevýhody dohody o pracovní činnosti oproti pracovnímu poměru.

Ondřej Valenta, Dušan Drbohlav

Míra (ne)využití vzdělanostního potenciálu zahraničních pracovníků v Česku

Fórum sociální politiky, Sv. 12, (2018) č. 2, s. 2-10

Článek se zaměřuje na problematiku využívání vzdělanostního a kvalifikačního potenciálu (a v rámci ní zejména na "převzdělanost") vysokoškolsky vzdělaných zahraničních migrantů na českém trhu práce. Analýza byla provedena na úrovni zahraničních pracovníků čtyř vybraných občanství (Ukrajinců, Poláků, Indů a Němců) za období 2009-2016 s cílem zachytit vývoj migrace ve specifickém ekonomickém kontextu. Výsledky analýzy ukazují, že míra využití vzdělanostního potenciálu těchto pracovníků se na nejobecnější úrovni pohybuje okolo 70-80 %, přičemž podíl i počet "převzdělaných" pracovníků od r. 2009 stoupá. Rozdíly v míře "převzdělanosti" se zásadně liší na úrovni jednotlivých občanství. - Poznámky.

Ladislav Jouza

Osobní a další příplatky ve veřejné správě

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 13, (2018) č. 6, s. 67-71

Osobní příplatek patří mezi nejvýznamnější a také nejčastější příplatky ve veřejné správě, jeho právní úprava je obsažena v § 131 zákoníku práce. Autor charakterizuje, čím je podmíněno přiznání osobního příplatku a co rozhoduje o jeho snížení nebo odejmutí. Poté představuje příplatek za vedení, příplatek za noční práci, plat za práci přesčas, příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí a zvláštní příplatek. Problematiku ilustruje několika příklady.

Gaëtan Stéphan

The shift in US wage share [elektronický zdroj]

Změna u mzdového podílu v USA

Trésor-economics, No. 216 (2018), p. 1-8

Přidaná hodnota určité ekonomiky odpovídá ročnímu výstupu, který byl vyprodukován kapitálem a prací. Příjem z tohoto výstupu je poté rozdělen mezi oba výrobní faktory. V USA a dalších rozvinutých zemích (kromě Francie) po r. 2000 klesl podíl mzdové složky na přidané hodnotě. Předtím byl v USA desítky let tento podíl stabilní. Změnu lze ve výrobním sektoru vysvětlit působením globalizace (přesun činností s vyšší intenzitou práce do zahraničí) a technologického pokroku. V dalších odvětvích mohlo dojít ke zvýšení zisků a tím i návratnosti kapitálu v důsledku oslabení konkurenčních tlaků. - Poznámka. -- Text je dostupný na webu DG Trésor i ve francouzském jazyce. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Tresor_Economics_216_2018.pdf

Franziska Hampf, Ludger Woessmann

Vocational vs. general education and employment over the life cycle : new evidence from PIAAC

Odborné vs. všeobecné vzdělání a zaměstnanost v průběhu životního cyklu : nové důkazy z Mezinárodního výzkumu dospělých (PIAAC)

CESifo Economic studies, Vol. 63, (2017) No. 3, p. 255-269

S využitím dat z Mezinárodního výzkumu dospělých (PIAAC) autoři dokládají tvrzení, že odborné vzdělání (v porovnání se všeobecným vzděláním) usnadňuje přechod ze vzdělávací soustavy do zaměstnání, ale snižuje pozdější adaptabilitu na měnící se prostředí. Data jsou analyzována prostřednictvím modelu rozdílů v rozdílech, jenž porovnává míry zaměstnanosti napříč věkem a různými typy vzdělání. Zjištěné výsledky jsou nejsilnější pro země s učitelskými obory, které poskytují největší intenzitu průmyslově založeného odborného vzdělávání. - Poznámky.

Martin Štefko

Zaměstnanec veřejné správy dobrovolníkem : náměty de lege ferenda

Jurisprudence, Sv. 27, (2018) č. 2, s. 38-44

Cílem článku je dílčí analýza postavení dobrovolníka jako zaměstnance veřejné správy v ČR v kontextu nově navrhovaného věcného záměru zákona o dobrovolnictví. Autor nejprve představuje dobrovolnickou službu dle zákona o dobrovolnické službě č. 198/2002 Sb. i neúspěch nedávné komplexní reformy právní úpravy dobrovolnictví. Dále rozebírá kolizi dobrovolnické služby s povinnostmi zaměstnance a nutnost konat dobrovolnickou službu v době odpočinku, tzn. ne v pracovní době. Autor zdůrazňuje, že tím právní úprava od počátku vytváří překážku pro společensky významné altruistické aktivity, které by byly podporovány také ze strany zaměstnavatele či služebního orgánu. Zvažuje, zda platná právní úprava kvalifikuje dobrovolnictví jako překážku v práci, a hledá řešení postupu u plánovaného krátkodobého i dlouhodobějšího výkonu dobrovolnické služby s ohledem na pracovní dobu. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 66, (2018) č. 5

Osobní údaje v pracovněprávních vztazích: změny se něco podle GDPR? (s. 6-15); Osobní údaje v elektronické podobě a GDPR - údaje, které zpracovává zaměstnavatel o svých zaměstnancích (s. 16-20); Dlouhodobé ošetřovné - nová dávka nemocenského pojištění (s. 21-24); Dlouhodobé ošetřovné z pohledu pracovního práva (s. 25-28); Vysílání cizinců v rámci poskytování služeb (s. 35-40); Řízení projektů a projektových týmů (s. 46-52).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 13, (2018) č. 6

Nemocenské pojištění - novela č. 310/2017 Sb. (s. 3-5); Pomoc při insolvenční změny (s. 6-9); Práce z domova - homeoffice (1.) (s. 16-18); Praktická řešení k pracovnímu právu (s. 19-20); Právní ochrana elektronické pošty zaměstnanců (s. 24-27); Zaměstnanec s příjmy z nájmu nemovité věci (s. 37-40); Zaměstnanci a bezúplatné příjmy (s. 41-42); Zajištění zaměstnance v době pracovní neschopnosti

(s. 48-51); Doplnková činnost příspěvkových organizací (s. 60-62); Osobní a další příplatky ve veřejné správě (s. 67-71).

Právo

Markéta Adámková

Dopady GDPR na proces zadávání veřejných zakázek

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 3 (květen), s. 4-8

Autorka rozebírá problematiku zpracování osobních údajů dle obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) ve vztahu k procesu zadávání veřejných zakázek. Konkretizuje, kdy nejčastěji dochází v rámci veřejných zakázek ke zpracování osobních údajů, a dále se zaměřuje na oprávnění zadavatele ke zpracování, na zpracování osobních údajů v případě veřejných zakázek malého rozsahu a na souhlas se zpracováním v nabídce dodavatele. Představuje také právo na výmaz osobních údajů (právo být zapomenut) ve vztahu k archivační povinnosti zadavatele veřejných zakázek a postavení externího subjektu, který realizuje zadávací řízení pro zadavatele.

Heiner Hugger, Alexander Cappel

Geldwäsche-Compliance in Industrieunternehmen

Dodržování souladu s legislativou proti praní peněz v průmyslových podnicích

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 18, S. 1066-1072

Příspěvek poskytuje přehled výzev, které by měly ve svých interních procesech zohlednit německé průmyslové podniky a obchodníci se zbožím, aby dodrželi znění zákona z 26.6.2017 implementujícího čtvrtou směrnici Evropské unie proti praní peněz (č. 2015/849/EU). Dodržování preventivních opatření, rizikového managementu, ohlašovacích povinností a kontrolních opatření ve vztahu ke klientům nabývá o to většího významu po schválení páté směrnice EU proti praní peněz v Evropském parlamentu dne 19.4.2018, jež by měla regulační rámec pro prevenci praní peněz ještě o něco rozšiřovat. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M14.

Alžběta Rosinová, Pavel Černý

Incidenční přezkum opatření obecné povahy v aktuální rozhodovací praxi správních soudů

Právní rozhledy, Sv. 26, (2018) č. 9, s. 327-332

Usnesení NSS ze září 2016 otevřelo cestu incidenčnímu přezkumu opatření obecné povahy, tedy možnosti napadnout opatření obecné povahy spolu se žalobou proti individuálnímu správnímu aktu, který byl na základě tohoto opatření vydán, a to bez ohledu na lhůtu pro podání návrhu k abstraktnímu přezkumu. Autoři krátce rozebírají charakter opatření obecné povahy a obecná východiska incidenčního přezkumu v judikatuře NSS. Poté se zaměřují na podání návrhu a jeho náležitosti i na postup správního soudu při incidenčním přezkumu opatření obecné povahy. Rozebírají případy týkající se oblasti stavebního práva a předpokládají, že v souvislosti s novelou stavebního zákona účinnou od 1.1.2018 nabyde incidenční přezkum na významu. - Poznámky.

Laura de la Motte

Kein Bankgeheimnis für Produktpiraten : Paypal und Co.

Žádné bankovní tajemství pro produktové piráty : Paypal a spol.

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 94 (17.5.2018), S. 32-33

K rozsudku odvolacího Vrchního zemského soudu v Hamburku ve sporu mezi hudebním vydavatelstvím Sony a platební službou Paypal ve věci ochrany bankovního tajemství. Podle soudu se americký poskytovatel bezhotovostních internetových transakcí se svým evropským sídlem v Lucembursku nesmí odvolávat na institut tamního bankovního tajemství při žádosti o informace ze strany majitelů autorských a patentových práv na obchodované zboží, u něž je podezření na produktovou piraterii. Soud se přitom ve svém odůvodnění odvolával na unijní směrnici č. 2004/48/ES o vymahatelnosti práv duševního vlastnictví. Judikát tak může mít precedenční účinek ve výkladu informačních povinností poskytovatelů bankovních služeb v celé EU.

Michal Petr

Konsorcia ve výběrových řízeních z hlediska soutěžního práva

Antitrust, Sv. 2017, č. 4, s. 112-115

V příspěvku autor nahlíží na konsorcia účastníci se výběrových řízení z pohledu soutěžního práva a práva veřejných zakázek a uvádí, že tyto obory nejsou mnohdy dostatečně provázány, což může vést ke sledování vzájemně protichůdných cílů. Zaměřuje se na dopady konsorcií na hospodářskou soutěž, přístup ke konsorciím v soutěžní aplikační praxi zejména v ČR i na podmínky, za kterých lze konsorcia považovat za souladná se soutěžním i zakázkovým právem. - Poznámky.

Roman Tomek

Nejvyšší soud k pojištění schopnosti splácet hypotéku

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 4, s. 50-52

Autor představuje rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 4513/2016, který se vyjádřil k právním úskalím pojištění schopnosti splácet hypotéku. Rozebírá skutkový stav řízení před NS a právní posouzení Nejvyššího soudu. Následně kriticky hodnotí závěry soudu a analyzuje je pohledem ústavního práva a několika nálezů ÚS. V závěru autor uvádí, že produkt pojištění schopnosti splácet hypotéku je dle současné judikatury značně problematický, když fakticky nedává pojištěnému žádnou jistotu, že v případě jeho nepříznivé situace bude finanční výpadek nahrazen pojistným plněním.

Martina Černá

Plošné uchovávání lokalizačních údajů v EU

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 4, s. 48-49

Plošným uchováváním provozních a lokalizačních údajů se rozumí povinnost poskytovatele telekomunikačních služeb po určitou dobu uchovávat údaje, které shromáždil a zpracovává v souvislosti s poskytováním služeb, aby tyto údaje mohly být v případě potřeby zpřístupněny orgánům veřejné moci. Tato povinnost ale přináší určitá rizika v oblasti ochrany soukromí a osobnostních práv jednotlivce. Autorka shrnuje vývoj právní úpravy plošného uchovávání lokalizačních údajů na úrovni EU a rozebírá dopad rozsudku SDEU, který zrušil implementovanou evropskou směrnicí 2006/24/EC. Upozorňuje také na nesoulad nařízení ePrivacy s požadavky kladenými rozsudkem SDEU na národní právní předpisy. Zdůrazňuje, že rozsah a podmínky přípustnosti uchovávání těchto údajů zůstávají na úrovni EU částečně nedořešeny, a nejednotný výklad vede k dalším soudním sporům. - Poznámky.

Pavel Šámal

Postavení Nejvyššího soudu v právním státě a jeho role při sjednocování judikatury

Právník, Sv. 156, (2018) č. 4, s. 283-302

Příspěvek hodnotí postavení Nejvyššího soudu ČR (NS) v českém soudním systému pohledem jeho role při sjednocování rozhodovací praxe. Postupně se zaměřuje na vztah NS a Soudního dvora EU a Evropského soudu pro lidská práva; vztah NS a Ústavního soudu; NS a soudů nižšího stupně. V rámci pojednání o vztahu s evropskými soudy autor poukazuje na postavení Nejvyššího soudu při zprostředkování správné aplikace judikatury těchto soudů na vnitrostátní úrovni a na vybrané aspekty vedení tzv. soudního dialogu. Při analýze vztahu k ÚS je kladen důraz na problematiku pnutí mezi deklarovaným a faktickým rozsahem přezkumu soudních rozhodnutí ze strany ÚS. V případě soudů nižších stupňů je pozornost věnována jednotlivým institutům sjednocování soudní judikatury. - Poznámky. -- Speciální číslo je věnované významu soudů a judikatury v právním státě při příležitosti výročí narození Františka Vážného.

Sarah Gordon, Aliya Ram

Rebooting privacy

Restart soukromí

Financial Times, Vol. 2018, No. 39786 (21.5.2018), p. 7

Nařízení Evropské unie o ochraně dat (č. 2016/679/EU neboli GDPR) bylo často vysmíváno a manažeři z kalifornského Silicon Valley jej označovali jako příliš restriktivní a nepřátelské vůči hospodářské soutěži. V důsledku skandálu kolem nakládání s osobními údaji společnostmi Facebook a Cambridge Analytica však řada zástupců nadnárodních korporací připouští, že evropská regulace by mohla být inspirací pro další země už jen kvůli atraktivitě EU jako obchodního partnera. Implementace pravidel

bude však pro firmy ještě nákladná. Analytici poradenské společnosti Ernst & Young kupříkladu odhadují, že celkové náklady největších amerických nadnárodních společností sdružených v žebříčku Fortune 500 na dodržení GDPR se budou pohybovat kolem 7,8 miliard dolarů. Potíže s implementací se však očekávají zejména u menších evropských i neevropských firem. Jak ale autoři článku připomínají, odpovědné regulační úřady jednotlivých států EU se potýkají s nadále relativně nízkými rozpočty a nedostatkem pracovníků. Ohroženo tak není jen plnění všech pravidel ze strany podniků po vstupu GDPR v účinnost dne 25.5.2018, ale také jeho účinné vynucování státními orgány. -- K tématu viz také komentář ve FT č. 39790/2018 (25.5.2018), s. 10; k potenciálu a momentálním limitům GDPR viz také komentář německého exministra hospodářství W. Clementa v Handelsblatt č. 97/2018 (23.5.2018), s. 48.

Zuzana Kollárová

Skutoční vlastníci firem už vystupují z tieňa : register partnerov verejného sektora

Trend, Sv. 28, (2018) č. 16, s. 42-44

Autorka popisuje fungování protischránkového zákona (za dobu účinnosti od února 2017) na Slovensku a dokládá dopad tohoto zákona na podnikatelské prostředí. Definiuje, kdo je v pojetí zákona partnerem veřejného sektoru, a dále se zaměřuje na Registr partnerů veřejného sektoru, zápisy konečných uživatelů výhod a připomíná přísné sankce za nesplnění povinností. Účelem registru je přispívat ke zvyšování transparentnosti při nakládání s veřejnými prostředky a k veřejné kontrole rozdělení těchto prostředků. Zmiňuje také soudní zjišťování, kdo je skutečným konečným uživatelem výhod, a možnost podání kvalifikovaného podnětu k prošetření.

Petr Lavický

Soudcovské dotváření pravidel dělení důkazního břemene

Právník, Sv. 156, (2018) č. 4, s. 303-319

Předmětem článku je úvaha, zda je soudce oprávněn odchýlit se od základního pravidla nebo od zvláštních pravidel dělení důkazního břemene, a pokud ano, jaké předpoklady musejí být splněny. Autor nejprve aplikuje obecné poznatky o soudcovském dotváření práva na oblast dělení důkazního břemene a konkretizuje předpoklady soudcovského dotváření pravidel tohoto dělení. Poté kriticky posuzuje některé typické situace, v nichž se v rozhodovací praxi civilních soudů soudcovská pravidla dělení důkazního břemene uplatňují. Autor dovozuje, že k odchýlení od pravidel může dojít, pokud jsou splněny metodologické předpoklady soudcovského dotváření práva, taková situace se pak označuje jako tzv. obrácení důkazního břemene (jeho předpokladem je existence mezery v zákoně). - Poznámky. -- Speciální číslo je věnované významu soudů a judikatury v právním státě při příležitosti výročí narození Františka Vážného.

Lukáš Králík

Tvorba a publikace judikatury

Právník, Sv. 156, (2018) č. 4, s. 320-332

Funkce judikatury v dnešním právním státě je nezbytně spjata s problematikou její praktické aplikace. Autor shrnuje konkrétní zkušenosti z různých publikačních pracovišť a popisuje proces tvorby a publikace judikatury v českém právním prostředí. Na základě údajů shromážděných kvantitativním výzkumem konkrétních písemných sbírek a elektronických databází se snaží dospět k zobecněným závěrům charakterizujícím aktuální stav a navrhuje případná řešení problematiky praxe. Rozebírá pojem judikátu a judikatury, upozorňuje na odlišnosti procesu pouhého zveřejňování textů rozhodnutí oproti speciálnímu procesu editace výběrových textů v rámci systému publikace i na aktuálnost judikatury. Konstatuje také absenci jednotné a standardní formy publikace judikátů. - Poznámky. -- Speciální číslo je věnované významu soudů a judikatury v právním státě při příležitosti výročí narození Františka Vážného.

Vláda schválila návrh věcného záměru zákona o hromadných žalobách

Právní rozhledy, Sv. 26, (2018) č. 9, příl. Legislativa s. I-II

Bližší informace k návrhu věcného záměru zákona o hromadných žalobách, jehož cílem je zavést procesní prostředek, který by umožnil efektivně konat soudní řízení o vyšším počtu nároků zakládajících se na stejném nebo obdobném skutkovém a právním základě, čímž by se usnadnilo

vymáhání vybraných nároků. Věcný záměr předpokládá přijetí samostatného právního předpisu, který by do právního řádu ČR zavedl institut hromadné žaloby uceleně, mimo obecnou procesní úpravu. Předkladatel se inspiroval americkou úpravou class action, přiklání se k řešení založenému na principu opt-out (výjimečně opt-in), kdy věcná působnost zákona nebude v zásadě omezena na předem stanovenou oblast.

Vláda schválila návrh zákona o zpracování osobních údajů

Právní rozhledy, Sv. 26, (2018) č. 8, příl. Legislativa s. I-II

Seznámení s vládním návrhem zákona o zpracování osobních údajů, který adaptuje český právní řád na požadavky evropského nařízení č. 2016/679/EU (GDPR) a zároveň implementuje směrnici č. 2016/680/EU o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Implementací této směrnice budou pro orgány činné v trestním řízení stanovena zvláštní pravidla nakládání s osobními údaji v jejich evidencích, stejně jako možnost subjektů údajů domáhat se informací, opravy nebo výmazu svých osobních údajů. V příspěvku jsou identifikovány oblasti, které vnitrostátním předpisem stát musí v souvislosti s GDPR upravit. Je zdůrazněno, že návrh v maximální možné míře využívá výjimek, které GDPR členským státům umožňuje (např. omezení povinnosti zřídit pověřence, sankce, hranice 15 let věku s ohledem na nutnost souhlasu zákonných zástupců v dotčených oblastech, obrana svobody slova). -- Návrh zákona byl jako sněmovní tisk č. 138 projednán dne 18.4.2018 v prvním čtení na schůzi Poslanecké sněmovny.

Martin Smolek

Význam a dopady nového zákona o zahraniční službě

Správní právo, Sv. 51, (2018) č. 3, s. 155-187

Nový zákon o zahraniční službě č. 150/2017 Sb. nabyl účinnosti 1.7.2017. Jedná se o historicky první úpravu oblasti diplomacie v rámci vnitrostátního právního řádu. Autor stručně novou právní úpravu představuje, a to na pozadí širších souvislostí vzniku zákona i srovnáním příbuzných úprav ve vybraných státech (Německo, Rakousko, SR). Následně se zabývá třemi dílčími otázkami - povahou zastupitelského úřadu podle zákona ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu, otázkou spolupráce s ostatními subjekty při výkonu zahraniční služby a aspekty konzulární služby z pohledu správního práva. - Poznámky.

Radim Obert

Zastoupení insolvenčního správce třetími osobami při výkonu činnosti v provozovně

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 4, s. 24-25

Komentář se zaměřuje na přípustnost zastoupení insolvenčního správce třetími osobami při výkonu jeho činností ve zřízené provozovně. K předmětné tematice vydalo Ministerstvo spravedlnosti ČR dne 1.11.2017 výkladové stanovisko, které je dle autorova mínění argumentačně nepřesvědčivé a vzbuzuje spíše další otázky a dohady. Autor rozebírá právní úpravu odpovědnosti za výsledek činnosti insolvenčního správce a dovozuje, že insolvenční zákon umožňuje zmocnění, pověření či užití třetích osob k výkonu některých povinností insolvenčního správce v rámci provozovny. Svůj závěr zakládá také na nálezu Ústavního soudu z února 2016 (pl. ÚS 17/15). - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Jakub Fischer, Hana Lipovská

Coffee index as quick and simple indicator of purchasing power parity

Index kávy jako rychlý a jednoduchý ukazatel parity kupní síly

Statistika, Vol. 55, (2018) No. 1, p. 6-18

Příspěvek se zaměřuje na problematiku mezinárodního porovnání cen prostřednictvím parity kupní síly (purchasing power parity, PPP). Autoři krátce představují teorii PPP a některé ukazatele parity kupní síly, které získaly na popularitě vedle obecně užívaného indexu OECD PPP (Big Mac Index, KFC Index, iPad Index, Starbucks index velkého latté a IKEA index). Věnují se vzájemnému porovnání těchto indexů a dále vyvíjejí nový rychlý a jednoduchý cenový index založený na cenách kávových kapslí Nespresso. Přibližují výpočet Nespresso indexu a následně jej srovnávají s Big Mac indexem, upozorňují na jejich odlišnosti, zvažují roli DPH a provádějí mezinárodní srovnání států eurozóny dle Nespresso indexu.

Deutsche Bundesbank

Die Maastricht-Schulden: methodische Grundlagen sowie die Ermittlung und Entwicklung in Deutschland = Maastricht debt: methodological principles, compilation and development in Germany
Dluhy podle Maastrichtu: metodické základy, jakož i jejich zjišťování a vývoj v Německu

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 70, (2018) Nr. 4, S. 59-81

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 70, (2018) No. 4, p. 57-78

Zatímco míru deficitu státního rozpočtu k HDP podle maastrichtských konvergenčních kritérií (a Paktu stability a růstu) zjišťuje v Německu tamní statistický úřad, Německá spolková banka sleduje vývoj celkového veřejného zadlužení. Článek představuje základní metodiku NSB při sběru dat o veřejném dluhu podle maastrichtských kritérií a vysvětluje rozdíly mezi takto získanými výsledky a výsledky národní statistiky. Dále článek obsahuje analýzu vývoje německého zadlužení podle "Maastrichtu" v letech 1991 až 2017. - Poznámky -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Don't even ask! : economics statistics (1)

Ani se neptejte! : ekonomická statistika (1)

The Economist, Sv. 427, (2018) No. 9093, p. 56-57

Ve Velké Británii i v dalších vyspělých zemích klesá míra návratnosti u statistických průzkumů. Lidé jsou méně ochotni se výzkumů účastnit a zvyšuje se také zkreslení vyplývající z toho, že respondenti odpovídají méně pravdivě. Existují statistické metody, jak se s nižší návratností vypořádat, ale i ty mohou přispět ke zkreslení. V některých zemích se objevuje trend ve větší míře spoléhat na administrativní data, také tento přístup má však v praxi své limity. -- K tématu viz i článek na s. 57 ("Data hierarchies").

Jiří Procházka, Milan Bašta, Samuel Flimmel, Matej Čamaj

Long seasonal cycle modeling : the case of realized volatility

Modelování cyklů s velkou délkou sezónnosti : příklad realizované volatility

Statistika, Vol. 55, (2018) No. 1, p. 37-52

Článek představuje vybrané metody modelování časových řad s velkou délkou sezónnosti, zaměřuje se zejména na běžně používané metody založené na basis expansion. Autoři rozebírají vhodnost použití jednotlivých metod a následně provádějí empirickou analýzu roční sezónnosti v rámci denních časových řad údajů o realizované volatilitě u zvolených devatenácti burzovních indexů. Analyzují časové řady za období 2000-2017. Ukazují, že období s vysokou realizovanou volatilitou jsou přítomna v letech 2000-2001 (internetová horečka), v době poklesu akciových trhů v r. 2002 a zejména v průběhu hypoteční krize v USA (2007-2009), která se překrývá s finanční krizí a Velkou recesí. Identifikují i další období zvýšené volatility. - Poznámky.

Small isn't beautiful : demography and its consequences

Malé není hezké : demografie a její důsledky

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9090, p. 49-50

V řadě rozvinutých i rozvojových zemí klesá počet obyvatel v produktivním věku, což bude mít neblahý vliv na produktivitu v těchto zemích. Zmírnění tohoto problému je přitom alespoň někde na dosah: pomoci by mohlo zvýšení účasti žen na trhu práce, podpora prodlužování věku odchodu do důchodu (zrušení benefitů za předčasný odchod do důchodu a naopak zvýšení benefitů lidem, kteří zůstanou pracovat; průběžné vzdělávání) či umožnění migrace za prací. V článku je zmíněna i Česká republika jako příklad země, která se brání migraci za prací, ačkoli počet jejích obyvatel v produktivním věku klesne mezi lety 2015-2020 o 4-5 %.

Jarmila Marešová

V Česku žije a pracuje půl milionu cizinců

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 4, s. 18-19

Bližší statistický pohled na počet cizinců usídlených v Česku na konci r. 2016 i na účel jejich pobytu. Podíl cizinců na celkové populaci ČR dosáhl 4,5 % a v mezinárodním srovnání ji tak zařadil na 19. místo v rámci zemí EU28. Ženy tvořily 43,7 % u nás legálně žijících cizinců, 42 % z celkového počtu cizinců byly občané států EU (jejich podíl se nadále zvyšuje). Mezi nejvíce zastoupené skupiny patřili občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu, ti tvořili dohromady 55,5 % cizinců s povolením pobytu v ČR.

Převažujícím účelem pobytu cizinců zůstává zaměstnání a podnikání, následují rodinné důvody a studium. O mezinárodní ochranu v r. 2016 požádalo na území ČR 1478 osob, bylo uděleno celkem 148 azylů. -- Viz i další příspěvky z tematické přílohy Cizinci na s. 20-23 (počty trvalých pobytů, cizinci-senioři, mezinárodní ochrana).

Účetnictví

Markus Penatzer

Bilanzierung steuerlicher Risiken nach der Veröffentlichung von IFRIC 23: Unterschiede zum HGB und zu US-GAAP sowie praktische Bedeutung

Bilancování daňových rizik po zveřejnění standardu IFRIC 23: rozdíly vůči německému obchodnímu zákoníku (HGB) a účetním standardům US-GAAP, jakož i praktický význam

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 14, S. 777-781

Dne 1.1.2019 vstoupí v účinnost standard IFRIC 23, který ujednotí bilancování daňových rizik v ročních účetních závěrkách sestavených podle mezinárodních účetních standardů IFRS. Článek srovnává znění prováděcího předpisu k IFRIC 23 s pravidly podle německého obchodního zákoníku (Handelsgesetzbuch, HGB) a americkými účetními standardy US-GAAP. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Jürgen Diehm, Lukas Benzinger

Digital Finance: Digitale Rechnungsverarbeitung und Workflows als Basis für ein Rechnungswesen 4.0

Digitální finance: digitální zpracování faktur a procesování jako základ pro účetnictví 4.0

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 15, S. 841-847

Proces digitalizace je na úrovni podniků diskutován a implementován především v oblastech úzce souvisejících s výrobou a trhem. Lze si však obtížně představit, že by průmysl 4.0 dokázal efektivně fungovat s účetnictvím 1.0. To je však zatím smutná realita více než poloviny německých firem. Autoři nejprve diskutují nevýhody převažujícího analogového zpracování faktur v podnicích, proti kterým staví přednosti digitalizace práce s dodavatelskými fakturami a automatizace nákupních a platebních procesů, jejichž základní technické náležitosti v článku přibližují. Stručně je představeno i zakotvení digitálního zpracování faktur v německé legislativě a nastíněny otázky, jímž by se měl podnik při digitalizaci svých účetních procesů věnovat. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Zdeněk Morávek

Dohadné účty v účetnictví a daních - u vybraných účetních jednotek

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 13, (2018) č. 6, s. 63-66

Bližší k problematice dohadných položek v účetnictví vybraných účetních jednotek. Pravidla účtování dohadných položek, dohadné účty pasivní, dohadné účty aktivní. Dále k souvislostem účtování na dohadné položky v návaznosti na judikaturu Nejvyššího správního soudu ČR. Krátce také k daňovým dopadům účtování na dohadné účty (náklady/výnosy). Doplněno příkladem.

Great expectations gap : company audits

Velká mezera v očekávání : firemní audit

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9093, p. 64-66

Auditů dominují 4 velké firmy ("Velká čtyřka") - Deloitte, KPMG, EY a PWC. Ve Velké Británii se začínají ozývat hlasy po jejich rozdělení. Po celém světě se objevují soudní spory kvůli tomu, že auditorské firmy nedokázaly včas zabránit podvodu nebo že jej neodhalily. Investoři zase protestují, že jim auditorské společnosti působí ztráty. Hlavním problémem jsou rozdílná očekávání různých stran, k čemu má audit vlastně sloužit. Profesionální standardy a legislativní požadavky se liší. Auditóři většinou pracují pouze se vzorky údajů a zjišťují riziko podvodu, důkladnější forenzní audity jsou příliš časově i finančně náročné a provádějí se jen v případech již existujícího podezření. Investoři od auditu požadují co nejvíce informací. Z různých výzkumů vyplývá, že audit má sám "máslo na hlavě" - mnozí auditóři si například nejsou jisti, zda by podvod dokázali vůbec odhalit. Z britských auditorských firem odchází řada zkušených odborníků jinam (např. do poradenství), pro audit proto možná bude v budoucnu ještě těžší splnit očekávání, která jsou na něj kladena. -- K tématu viz i článek na str. 16.

Robert Jurka, Jaroslava Roubíčková

Možnosti využití blockchainu v účetnictví a auditu : rešerše literatury [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 13 (2018), č. 1, s. 61-75

Autoři v článku shrnují přehled literatury k tématu možností využití blockchainu, což je technologie nejčastěji používaná u kryptoměn, v oblasti účetnictví a auditu. Blockchain je druh distribuované databáze, která uchovává neustále rostoucí počet záznamů, které jsou chráněny proti zásahu zvenčí i od uživatelů. Technologie by mohla vést k výraznému snížení nákladů na vedení účetnictví, na daňové poradenství a audit, zároveň by se také zvýšila transparentnost, klesl by počet duplicít a chyb a data by byla rychleji dostupná. Zároveň však nejsou zatím vyřešeny některé technické otázky s touto problematikou související. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Cesky_finančni_a_ucetni_casopis_1_2018_str_61-75.pdf

Christian Brück, Nicole Nikiforow, Sebastian Wagener

Neue Verkettungen im Controlling durch die Blockchain-Technologie

Nová řetězení v controllingu pomocí blockchainové technologie

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 16, S. 905-912

Autoři článku mají za to, že zatímco diskuse o nasazení blockchainové technologie ve finančnictví značně pokročila, o její využitelnosti v controllingu odborná literatura téměř mlčí. Ve svém příspěvku nejprve stručně shrnují princip fungování blockchainu a věnují se jeho momentálním technickým limitům. Následně diskutují možnosti užití této technologie v různých oblastech účetnictví, zejména pak controllingu. Zde by podle nich bylo možné blockchain využít nejen v registru transakcí, ale také při sledování změn v majetkových vztazích. Rovněž by mělo dojít ke změně úkolů pro podnikové pracovníky provádějící controlling, kteří by se měli primárně stát informačními analytiky a interprety a méně sběrači a zpracovateli dat. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Michal Bobek

Podstata auditu a poptávka po auditu [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 13 (2018), č. 1, s. 5-23

Autor analyzuje z teoretického hlediska podstatu auditu - smysl existence auditu a jeho úkoly v současné době. Představeny jsou různé teorie vzniku auditu a hypotézy existence auditu, následně jsou tyto teorie a hypotézy vyhodnoceny ve vztahu k faktorům, které ovlivňují poptávku po auditu, a ve vztahu k aktuálnímu vývoji. Z analýzy vyplývá, že nejvýznamnějším důvodem pro existenci auditu je odtrženost mezi vlastnictvím a řízením. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Cesky_finančni_a_ucetni_casopis_1_2018_str_5-23.pdf

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Účetnictví v praxi

Sv. 18, (2018) č. 5

Rozdíly daňového řešení nájmu hmotného majetku zařazeného a nezařazeného v obchodním majetku (s. 11-15); Zasilání zboží - z pohledu daně z přidané hodnoty (s. 16-19); Základní přehled ke GDPR - ochrana osobních údajů od května 2018 (s. 20-22); Účtování o rezervách (s. 23-27); Některé daňové a právní aspekty podílu na zisku (s. 33-36).

Veřejná správa

Markéta Brtková, Aneta Boučková

Oznamovací povinnost a publicita v projektu

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 3 (květen), s. 46-49

Bližší ke specifikům veřejných zakázek financovaných z prostředků EU zadávaných v rámci projektu se zaměřením na oznamovací povinnost a publicitu. Autorky přibližují povinnost dodržování základních pravidel publicity během realizace projektu, seznamují s povinnými prvky vizuální identity i se sankčními postihy za nedodržení povinností. Dále rozebírají požadavky na informační a propagační opatření příjemců podpory, představují informační portál esfcr.cz a uveřejňovací povinnosti zadavatele

ve Věstníku veřejných zakázek i v Úředním věstníku EU. Uveřejňovací povinnosti mají za cíl umožnit kontrolu dodržování principů hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti při nakládání s veřejnými zdroji. -- Volně navazuje na články o zakázkách zadávaných v rámci projektu z č. 1 a 2/2018.

Martin Čech

Po obcích obchází strašidlo elektronizace zadávání

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 2 (březen), s. 14-17

Autor upozorňuje, že dne 18.10.2018 nabývá účinnosti ust. § 211 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb., podle kterého se povinnost elektronického zadávání veřejných zakázek vztahuje i na státní příspěvkové organizace, územní samosprávné celky nebo jejich příspěvkové organizace a další vyjmenované zadavatele. Dále uvádí výjimky z povinné písemné elektronické komunikace a zdůrazňuje, že povinnost elektronické komunikace se uplatní i na probíhající řízení. Poté rozebírá příjem nabídek za použití elektronických nástrojů, povinnosti zadavatele v této oblasti i fakt, že se povinná elektronizace zadávání nevztahuje na veřejné zakázky malého rozsahu.

Josef Chýle

Slovenská zkušenost vs. česká praxe: zásada přiměřenosti při vyloučení dodavatele

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 3 (květen), s. 36-40

Pohled na limity zásady přiměřenosti v postupech při zadávání veřejných zakázek. Zásadu přiměřenosti identifikuje § 6 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek jako základní a obecnou zásadu zadávacího řízení, nicméně v zadávací praxi i prostřednictvím rozsudků soudů je známa již dříve. Autor připomíná rozsudky ohledně zjevné nepřiměřenosti kvalifikačních předpokladů a rozebírá přiměřený postup jako samostatnou zásadu. Následně se věnuje otázce, co povinnost postupovat přiměřeně přináší a do jaké míry je tato zásada významná pro praxi. Poté přibližuje slovenskou diskusi nad otázkou vyloučení dodavatele zadavatelem ze zadávacího řízení a zvažuje přenositelnost některých souvisejících otázek a závěrů do českého práva.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 24, (2018) č. 5

Nad přerozdělováním výnosů sdílených daní mezi statutární města. Přepočítací koeficienty některá z nich diskriminují (s. 17-21); Nabídka bankovních produktů pro potřeby obcí je dostatečná - rozhovor s V. Vilímcem (s. 25- 26); Cloudové perspektivy veřejné správy v Česku (s. 34); Zatím pro mnohé novinka. Avšak brzy běžná praxe. Metoda BIM se u stavebních projektů vyplatí - nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce (s. 51-53); Ovlivní nová úprava ochrany osobních údajů svobodný přístup k informacím? (s. 63-64).

Veřejná správa

Sv. 29, (2018) č. 10

Slušná politika je hlavně o lidech - rozhovor s Milanem Lúčkou, starostou Hodonína (s. 2-3); Místa, kterými se Hodonín může pochlubit (s. 4-5); Aktuální otázky k novinkám eGovernmentu (s. 6-7); Vepříkovská deklarace: obce chtějí fěrové dotace a méně byrokracie (s. 8-9); Květa Vitvarová: Do regenerace historických sídel směřovalo už více než třináct miliard (s. 10-13); První kroky ke kvalitě ve služebním úřadu (s. 15-18); Pavel Kroupa: Město, které nemá historii, je o mnohé ošizen - Nepomuk (s. 20-23).

Veřejná správa

Sv. 29, (2018) č. 11

Téma, které hýbe obcemi: optimalizace matrik (s. 2-3); Společné komunitní mapování pomáhá knihovnám stát se obývkem obce či města (s. 4-5); Úkolem knihoven je přizpůsobit se době i zachovat literární díla. Na nosiči tolik nezáleží - rozhovor s Helenou Šlesingerovou, ředitelkou Knihovny města Plzně (s. 6-9); Elektronická identita občana pro komunikaci s veřejnou správou (s. 10-11); Doba plastová: Česko vyhláší boj odpadu (s. 12-14); Republika, naše vlast. Část 16. Tomáš Garrigue Masaryk, mládí na Slovácku (s. 15-18); Jak sdělit kontakt na pověřence? (s. 19); Ohlédnutí za V4DIS 2018 (s. 22); Whistlebloweri pod ochranou (s. 24); Sociální pracovnice (s. 26); V Unii se životní prostředí dotýká každého občana (s. 28-29).

Veřejné finance. Rozpočet

Valdis Dombrovskis ; rozhovor vedla Ruth Berschens

"Italien muss auf Kurs bleiben"

"Itálie musí držet kurs"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 96 (22.5.2018), S. 8-9

Rozhovor s místopředsedou Evropské komise a komisařem pro finanční trhy V. Dombrovskisem o hospodářské a politické situaci v Itálii, kde se ujímá vláda koalice eurokritických stran. Dombrovskis zdůrazňuje, že obě italské vládní strany své radikální požadavky na oddlužení a vystoupení z eurozóny stáhly a jednání mezi EK a Itálií o její fiskální politice ještě neproběhla. Připouští však, že Itálie je nejméně rostoucí zemí EU, což by mělo být zohledněno i v novém unijním rozpočtovém období, které by mohlo přinést vyšší podporu jihoevropským státům. V řeckém případě Evropská komise uvažuje o návrhu úlev pro řeckou dluhovou službu v návaznosti na další hospodářský a fiskálněpolitický vývoj. Dombrovskis se také přimlouvá za brzké dokončení bankovní unie pomocí projektů "common backstop" pro půjčky bankám v problémech u Evropského stabilizačního mechanismu v objemu až 60 miliard eur, zavedení systému Edis pro společné zajištění vkladů a přeměnu ESM na Evropský měnový fond. -- K fiskálněpolitické debatě v Itálii a zadlužení země viz také články na s. 1, 6-7; podrobněji k problémům italské ekonomiky a její pozici v rámci eurozóny viz HB č. 103/2018 (1.6.2018), s. 44-51. -- Ke špatným půjčkám a možnému vývoji po volbách v této oblasti viz The Economist č. 9093/2018, s. 68.

by Daniele Coen-Pirani and Michael Wooley

Fiscal centralization : theory and evidence from the Great Depression

Fiskální centralizace : teorie a poznatky z Velké deprese

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10, (2018) No. 2, p. 39-61

Během Velké deprese došlo ve Spojených státech ke zvýšení veřejných příjmů i výdajů, ke změně struktury daní a k centralizaci rozpočtů. Autoři zkoumají tyto jevy z teoretického i empirického hlediska - představují model, ve kterém jsou zahrnuty daně z nemovitostí a obratu a nezaplacené daně po době splatnosti ("tax delinquency"). Ve Spojených státech převažovala až do Velké hospodářské krize daně z nemovitostí, v důsledku krize však klesaly příjmy a sazby daně se neměnily, což vedlo k neschopnosti daně splácet. V době krize byla zavedena daň z obratu, což přispělo i k centralizaci rozpočtů (daně z nemovitostí byly vybírány místními vládami, daň z obratu se však vyplácelo vybírat na federální úrovni). Ačkoli byla krize pouze dočasná, změny v rozpočtové oblasti přetrvávaly i v období po jejím skončení (případ daně z obratu a financování školství). - Poznámky.

Jarmila Botev, Annabelle Mourougane

Fiscal consolidation : what are the breakeven fiscal multipliers?

Fiskální konsolidace : jaké jsou fiskální multiplikátory v bodu zvratu?

CESifo Economic studies, Vol. 63, (2017) No. 3, p. 295-316

V článku jsou odvozeny v čase proměnlivé hraniční multiplikátory pro země G7 a eurozónu, nad jejichž úrovní fiskální konsolidace poráží samu sebe, což znamená, že vede k růstu spíše než k poklesu poměru dluhu vůči HDP. Simulace ukazují, že tyto hranice od finanční krize poklesly. Kromě délky konsolidace a její rychlosti autorky řadí k hlavním faktorům, které ovlivňují příslušné multiplikátory, i počáteční úroveň veřejného dluhu. Výsledky analýzy ukazují, že by bylo vhodné zpozdit konsolidaci v zemích, kde je oživení stále křehké, protože podmínky pro fiskální konsolidaci, aby nebyla sebedestrukční, jsou striktnější než ty, které panovaly v období před krizí. Autorky rovněž docházejí k závěru, že úsporné balíčky by měly spoléhat na opatření, u nichž jsou multiplikátory nejnižší.

Guangrong Ma and Jie Mao

Fiscal decentralisation and local economic growth : evidence from a fiscal reform in China

Fiskální decentralizace a místní hospodářský růst údaje z fiskální reformy v Číně

Fiscal studies, Vol. 39, (2018) No. 1, p. 159-187

Autoři zkoumají dopady fiskální decentralizace na místní hospodářský růst v Číně. Představují reformu principu PMC (province-managing-county) z r. 2004, která přinesla změnu rozložení pravomocí mezi hierarchickými úrovněmi státní správy a poskytla větší fiskální pravomoc venkovským oblastem (některé kompetence týkající se daní a výdajové stránky se přesunuly z úrovně prefektury na úroveň okresu).

Prostřednictvím panelových dat na úrovni okresu za období 2001-2011 autoři zjišťují, že fiskální decentralizace vedla k výraznému místnímu hospodářskému růstu. Identifikují také kanály, které vedly k podpoře růstu místního hospodářství, a zdůrazňují, že k většímu růstu docházelo v okresech s vyšší počáteční kvalitou institucí. - Poznámky.

Eva Mihočková

Grécko hospodári lepšie ako Slovensko : grécke zotavovanie

Trend, Sv. 28, (2018) č. 19, s. 20-21

Řecko už druhý rok po sobě vykazuje přebytkový primární rozpočet, v srpnu 2018 definitivně opustí osmiletý záchranný program a nadále se bude financovat už jen na mezinárodních finančních trzích. Článek dokumentuje nedávný vývoj řeckých veřejných financí podpořený strukturálními reformami a upozorňuje na obrovský státní dluh ve výši 178 % HDP i na enormní závazky z mezinárodních půjček. Podrobněji se zaměřuje na otázky restrukturalizace řeckého státního dluhu. V té souvislosti upozorňuje na výrazný nárůst chudoby a vysokou nezaměstnanost s minimální podporou v nezaměstnanosti dopadající na obyvatele Řecka. Krátce také rozebírá význam eurovalu při záchraně země z krize.

Irena Szarowská, Ingrid Majerová, Jarmila Šebestová

Indikátory finanční stability pro potřeby obcí [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 13 (2018), č. 1, s. 25-45

Finanční stabilita obcí je podstatná pro jejich dlouhodobě udržitelný rozvoj. Autorky v článku vytvářejí soustavu finančních ukazatelů pro hodnocení finanční stability obcí. Soustava obsahuje tři skupiny indikátorů - indikátory rozpočtového hospodaření, indikátory zadluženosti a indikátory likvidity. Ukazatele zohledňují dva základní předpoklady rozpočtové rovnováhy a udržitelnosti financování: kladnost salda běžného rozpočtu, maximální dluhová služba nepřevyšující přebytek běžného rozpočtu. Nástroj využívá veřejně dostupné informace a je určen pro potřeby obcí. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/06/Cesky_financni_a_ucetni_casopis_1_2018_str_25-45.pdf

Michal Lehuta

Na dôchodky bude. Len treba prebytkový rozpočet : starnutie a verejné financie

Trend, Sv. 28, (2018) č. 19, s. 16-19

Pohled na dlouhodobou udržitelnost slovenských veřejných financí, zejména v souvislosti s výdaji na důchody a na zdravotní a dlouhodobou péči s ohledem na stárnutí populace. Autor dokládá odlišný pohled Rady pre rozpočtovú zodpovednosť a slovenského ministerstva financí na dlouhodobou udržitelnost státních příjmů a výdajů a tempo snižování deficitu státního rozpočtu. Rozebírá také přínos opatření penzijní reformy z r. 2012 pro udržitelnost i postupné odstraňování pozitivních účinků reformy sociálními balíčky a dalšími opatřeními současné vlády (např. záměr zastropovat věk odchodu do důchodu). Ke zlepšení situace v dlouhodobém horizontu by mohl pomoci přebytkový státní rozpočet a zvýšení růstu produktivity práce.

Lucie Beranová

Nejmenší dluh má Estonsko, největší Řecko

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 3, s. 24-25

Statistický pohled na dodržování maastrichtského kritéria veřejného dluhu (tj. poměru hrubého konsolidovaného dluhu k HDP na maximální úrovni 60 %) státy Evropské unie. Článek uvádí, že tuto hranici v r. 2016 překročilo 16 členských států. Trvale překračují hranici dluhu Belgie, Německo, Řecko, Francie, Itálie, Rakousko a Portugalsko, přitom více než dvojnásobně překračování u Itálie a Portugalska není ničím výjimečným a u Řecka se dluh dostal nad 180 % HDP. Nejlépe se dodržování hranice od r. 2000 daří Estonsku, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku a Slovensku, také ČR si v porovnání s ostatními státy vede dobře (míra zadluženosti je pod 45 %). Dále je v příspěvku přiblížena struktura dluhu a je uvedeno, že ČR měla v r. 2016 ze všech států největší podíl dluhu v dlouhodobých dluhových cenných papírech (90,5 %). -- K tématu statistiky dluhu evropských států viz také s. 20-21 a s. 25.

Karolína Sukupová

Sociální výdaje rostou : podíl výdajů vládního sektoru na HDP v Evropské unii i Česku v roce 2016 klesl

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 4, s. 16

Autorka informuje o publikování statistických dat o výši a podrobné struktuře vládních výdajů v jednotlivých členských státech EU za r. 2016 Eurostatem a předkládá vybraná zjištění (porovnání podílu výdajů vůči HDP, identifikace největších podílů na výdajích - sociální věci, zdravotnictví, všeobecné veřejné služby, ekonomické záležitosti). Graf dokumentuje podíl výdajů vládního sektoru na HDP v zemích EU v r. 2016 (u ČR je 39,4 %, průměr EU dosahuje 47,6 %).

Martin Greive, Jan Hildebrand

Sparen trotz neuer Milliarden : Bundeshaushalt

Šetření navzdory novým miliardám : spolkový rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 77 (20.4.2018), S. 12

Rozpočtový výhled německého ministerstva financí počítá se zvýšenými příjmy spolkového rozpočtu ve výši 70 miliard do r. 2022. Na 46 miliard těchto příjmů je již "rezervováno" pro plnění programového prohlášení vlády, kolem 23,5 miliard eur ale zatím nemá ve finančních plánech využití. Článek ale upozorňuje, že kvůli institutu dluhové brzdy může v Německu dojít k paradoxní situaci, kdy i přes vyšší rozpočtové příjmy dané hospodářským růstem bude muset stát více šetřit a dokonce hospodařit s přebytky. -- Shrnutí článku na s. 3; k německé fiskální politice kritický komentář publicisty W. Münchaua viz Financial Times č. 39774/2018 (7.5.2018), s. 9.

Václav Rybáček

Zadluženost přijetí eura nebrání

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 3, s. 22-23

Statistický pohled na dynamiku vývoje dluhu ČR a jeho struktury od r. 1995 do r. 2016. Blíže ke struktuře dluhového portfolia a ke vztahu salda hospodaření a změny dluhu. Autor uvádí, že současná úroveň zadlužení i poslední salda hospodaření ČR naznačují, že v dohledné době by neměl mít stát problém s plněním maastrichtských kritérií. Se zadlužeností 36,77 % HDP na konci r. 2016 patřila ČR mezi evropské premianty. Grafy ukazují saldo hospodaření a změnu dluhu v ČR a změny v míře zadlužení, příspěvky HDP a nominálního dluhu v období 1996-2016.

Zdravotnictví

Within reach

Na dosah

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9089, p. 9

Medicína dosáhla v uplynulých desetiletích obrovských pokroků, zejména v rozvojových zemích však zcela zbytečně umírají lidé kvůli absenci všeobecné dostupnosti zdravotní péče. Všeobecná dostupnost zdravotní péče přitom vůbec nemusí být nákladná - i s relativně nízkým objemem prostředků lze dosáhnout výrazného zlepšení. Podle jednoho z výzkumů tak dodatečné výdaje v objemu 1 amerického dolaru na osobu týdně mohou snížit počet předčasných úmrtí o čtvrtinu. Některé země (Chile, Kostarika, Thajsko) se již vydaly správným směrem, jiné země však upřednostňují poskytnutí co nejširšího množství výhod úzké skupině obyvatel s tím, že později budou zvýhodněny i další skupiny, k čemuž ale už nemusí dojít. Dostupnost základní zdravotní péče pro všechny je přitom prospěšná i pro celou společnost (zdraví lidé jsou produktivnější). -- K tématu systémů zdravotní péče také viz speciální dvanáctistránková příloha (následuje po s. 40).

Zemědělství

Solveigh Hennig, Gunnar Breustedt

The incidence of agricultural subsidies on rental rates for grassland

Dopad zemědělských dotací na výši pronájmů za pastviny a louky

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 238, (2018) No. 2, p. 125-156

Článek se zabývá vlivem zrušení navázaných přímých plateb v zemědělství v rámci společné zemědělské politiky EU v r. 2005 na cenovou hladinu pronájmů pastvin a luk. Autoři analyzují data ze západní části Německa z let 2001 až 2013, přičemž na základě svého modelu konstatují značný nárůst kapitalizace přímých plateb do cen za pronájem pastvin a luk: od rozpětí mezi 49-64 centů na každé subvencované euro a hektar půdy na začátku rozpočtového období po 87-94 centů v jeho závěru a po implementování harmonizačních národních úprav zemědělských dotací. Autoři proto pochybují o efektivitě nynější formy nenavázaných přímých plateb z unijního rozpočtu, neboť vlastní benefit pro zemědělce hospodařící na pronajatých travnatých plochách je zřejmě jen velmi malý. - Poznámky.

Životní prostředí

Gregor Schwerhoff and Max Franks

Optimal environmental taxation with capital mobility

Optimální environmentální zdanění v případě mobility kapitálu

Fiscal studies, Vol. 39, (2018) No. 1, p. 39-63

Bližší k problematice vztahu mezi tvorbou politiky ochrany životního prostředí a pohybem kapitálu. Autoři vycházejí z tvrzení, že jednotná politika ochrany klimatu způsobuje větší nerovnost mezi výrobními odvětvími v případě mobility kapitálu. Vytvářejí model se dvěma výrobními odvětvími s různou energetickou náročností a analyzují, zda domácnosti pracovníků v těchto odvětvích účinněji reagují na zdanění práce ve stanoveném sektoru nebo na sektorové osvobození od nákladů na snižování emisí. Uvádějí, že politika ochrany klimatu nutí ke snižování emisí, zatímco snižování zdanění práce vede k ochraně pracovních míst. Snižování zdanění práce ve stanovených sektorech je velice účinná forma náhrady pro domácnosti. Nicméně dodatečnou výhodou jednotné politiky ochrany klimatu jsou pobídky pro dlouhodobou dekarbonizaci výrobních sektorů. - Poznámky.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 21

Jak zvládnout revoluci v ochraně dat - téma čísla GDPR (s. 12-20); Další regulace by srazila trh hypoték: rozhovor s generálním ředitelem Hypoteční banky J. Feixem o nedostupných hypotékách, zpříšňování regulace ze strany ČNB a dostupnosti bydlení (s. 22-27); Chceš-li mír, připravuj se na válku - infografika s výdaji na zbrojení ve světě (s. 28-29); Kapsch vs. Dan Ťok 3:0. Teď se Kapsch pokusí svůj provoz státu prodat - zrušení tendru na výběr mýta (s. 30-31); Platební revoluce se nekoná. O licence na nové služby není v Česku zájem - fintechové společnosti a dopady PSD2 (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 22

Česko zachrání důchodci - v ČR je více než dva miliony obyvatel ve věku nad 65 let - téma čísla o důsledcích stárnutí populace (s. 10-18); Euro teď pro nás není užitečné: rozhovor s ekonomickým poradcem Jaroslavem Ungermanem o hospodářské politice ČR (s. 20-26); Prahu sužuje nedostatek nových bytů. A bude ještě hůř (s. 30-31); I roboti musí dodržovat zákon. Europoslanci pro ně chtějí povinné ručení - chatboty v oblasti finančnictví a pojišťovnictví (s. 44-46).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 62, (2018) č. 23**

Sedmero mýtů o potravinách - téma čísla (s. 10-17); Ekonomika potřebuje zchladit - rozhovor s viceguvernérem ČNB Mojžíšem Hamplm o přehřívání české ekonomiky, nových makroobezřetnostních opatřeních, omezení hypoték a kurzovém závazku (s. 18-24); Praha plánuje další mrakodrapy. Mají vyrůst na Pankráci nebo Jižním Městě - výstavba výškových budov (s. 32-33); Zajišťovací příkaz zlikviduje firmu za den. Na obranu tak zbývá jen pár hodin (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 20**

Sedláci, továrníci a pan prezident: většina vrcholných prvorepublikových politiků žila na úrovni. Babišovými miliardám se ale neblížil nikdo z nich - investice politiků (s. 16-18); Banky, platby, vteřiny: posílání peněz v Česku se brzy dramaticky zrychlí. Na cizí účet dorazí platby v řádu sekund, v noci i o víkendu (s. 29); Další stupeň závislosti: Evropa nejspíš promarnila šanci stát se globálním lídrem ve výrobě baterií. Velké automobilky se upsaly ke spolupráci s korejskými a čínskými producenty (s. 32); Svět podle Shkreliho - finanční podvody na Wall Street (s. 42-44); Zvětralé šampaňské na Krymu: podnikání na staronově ruském poloostrově v Černém moři je kvůli bezpráví a izolaci všeho druhu rok od roku obtížnější (s. 46-47); Permanentně mimo mísu: naprostá většina daňových změn v Česku byla zbytečná, nedotažená nebo vyloženě škodlivá - komentář P. Párala (s. 54-56).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 21**

Čeho je málo, toho cena roste: hypoteční sazby se zvyšují, ČNB avizuje další regulace (s. 17); Řeknu si o sociální byty: starosta Prahy 7 a kandidát na primátora Jan Čížinský chce přesvědčit developery, aby pro město postavili sociální byty (s. 21-23) a související článek na s. 22-23; Makáme aneb Mýty o mýtu: hnutí ANO zbyly už jen krizové varianty (s. 24-25); Plynová kapitulace: Evropská komise chce jít na ruku Gazpromu a nepokutovat jej za monopolistické praktiky - i za cenu ohrožení evropské jednoty (s. 28-29); Poslední bitva nevzplála - pohled na K. Marxe (s. 36-38).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 22**

Daňová výhoda pro CNG zůstane: vláda podepsala memorandum s plynaři. Chce dále podporovat zemní plyn v dopravě formou dotací a daňových úlev (s. 24); Špinavé důchody: stát vysává Fond privatizace. Peníze určené na placení ekologických škod chce posílat důchodcům (s. 30-31); Jak zkrotit Facebook: požadavek na účinnou regulaci sociálních sítí naráží na fakt, že nevíme, jak fungují (s. 36-38); Nakoupili jste naše dluhopisy? Tak je odepište: nápad Mattea Salviniho z italské (brzy)vládní strany Liga si budou investoři i politici dlouho a dobře pamatovat - italské vládní dluhopisy (s. 40-41); Potenciál a aktuální příležitosti kapitálových trhů ve střední Evropě (s. 5 komerční přílohy); Média v ohrožení: neschválení výjimky v GDPR může ohrozit svobodu projevu (s. 57).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 23**

Všichni řešili jen OKD: je to blíž, než se zdálo. Ostravsko balancuje na hraně a zjišťuje, kam dál (s. 24-26); Dubaj se probouzí: po dluhové krizi způsobené rychlým stavebním boomem se hlavní město arabského byznysu připravuje na další velkolepé investice (s. 30-31) a související článek o Češích v Dubaji na s. 32-34; Jaderný přelud se rozplývá: teď je ta nejhorší možná doba na rozhodování o nových reaktorech. V jejich neprospěch hrají faktory politické, obchodní, časové a hlavně finanční (s. 42-44); Mistři forsáže aneb jak to dělala CEFC: takto agresivní model expanze za krátké a cizí peníze, jaký předvedla CEFC, tady již dlouho nikdo neviděl - komentář M. Zámečníka (s. 50-51).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 103 (30.5.2018)**

Hluboký mzdový příkop: korunové mzdy v Česku se zvyšují rychlejším tempem než ty německé v eurech. Ale srovnání ve společné měně ukazuje, že se příkré rozdíly od roku 2010 v zásadě nezmírnily (s. 2); Bohatnete, vzkázal Brusel do Prahy. Česku sníží eurodotace - evropský rozpočet pro léta 2021-2027 (s. 3) a komentář na s. 9; Starostové mohou tajit příjmy - neveřejné údaje v majetkových přiznáních obecních politiků (s. 3); Trumpova cla na ocel mohou odstartovat obchodní válku s EU (s. 8).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 106 (4.6.2018)**

3 procenta: rekordně nízká nezaměstnanost v ČR (s. 2); Vláda chce rozhodovat, kdo přijde do Česka pracovat. Zjednoduší to přijímání lidí - pracovní povolení pro cizince (s. 3); Schodek bude podle plánu, Hrad přišel o 110 milionů (s. 5) a komentář k rozpočtu na s. 7; Obchodní konflikt mezi USA a jejich partnery propukl naplno (s. 6) a související komentář na s. 7; Svět opět zbrojí - růst zbrojních výdajů a navyšování obranných rozpočtů států světa (s. 8-9); Oceňování firem se změnil - provozní zisk EBITDA (s. 10).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 91 (14.5.2018)**

Prezident Macri draze zaplatí za úvěr od MMF. Argentinci s ním nesouhlasí, zemi hrozí krize (s. 7); Příjmy státu z hazardu klesají: díky nové regulaci se snížil počet výherních automatů. Za miliardový propad daní z hazardu mohou i opožděná získávání nových povolení (s. 11); Prvních 100 milionů jde na Start: Pražská burza pod vedením Petra Koblíce spouští trh pro menší firmy (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 92 (15.5.2018)**

Banky pykají za krizi: minulý týden zaplatila britská Royal Bank of Scotland pokutu 4,9 miliardy dolarů vládě USA - pokuty pro banky (s. 2); Dělení ČEZ se odsouvá, podle ministra průmyslu Hünnera to není na pořadu dne (s. 3) a související rozhovor s D. Benešem na s. 10-11; EET se zmírní, shodli se Babiš se sociální demokracií - zvláštní režim pro nejmenší podnikatele (s. 6); Potíže s irskou hranicí komplikují jednání o brexitu (s. 8).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 93 (16.5.2018)**

Stát chce regulovat Airbnb, chybí mu však informace, kdo byty pronajímá (s. 3); Burza ocenila dvě menší firmy na celkem půl miliardy - projekt burzovního trhu pro menší firmy Start (s. 12); Byty po zpřísnění ČNB kupuje méně lidí - Hypoindex za duben 2018 (s. 14); Nejvyšší soud povolil souběh funkcí: pracovní smlouvy členů statutárního orgánu společnosti už nepůjde označit za neplatné (s. 17).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 97 (22.5.2018)**

Na byty pro mladé dá stát miliardu: od letošního léta se mají rozjet nové státní půjčky pro lidi do 36 let (s. 1); Den pizzy a bitcoinu: bitcoinový nadšenec v USA si před osmi lety koupil nejdražší pizzu na světě. Dnes by jich za stejnou částku pořídil několik milionů. Jedná se o první známé použití kryptoměn na nákup zboží - historie bitcoinu a vývoj jeho ceny od r. 2010 (s. 2); Lidé mají dostat šanci vrátit peníze směnárníkovi - plánovaná novela zákona o směnárnické činnosti (s. 3); Nemáte bydlení? Většinu politiků je to jedno - komentář (s. 9); Lidé se přestali bát podílových fondů. Pomáhá tomu i růst akcií - investice do podílových fondů v ČR (s. 18).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 99 (24.5.2018)**

Soukromí míří pod lepší ochranu: zítra začíná platit evropské nařízení GDPR o ochraně osobních údajů (s. 1) a související článek GDPR krok za krokem na s. 2 i komentáře na s. 9; Chceme vzdělávat, ne tvrdě trestat, říká šéfka úřadu pro ochranu osobních dat - rozhovor s Ivanou Janů o GDPR (s. 3); Poslanci stvrdili novelu daňového řádu - implementace směrnice 2016/2258/EU a výměna daňových informací (s. 5); Vše...o oddlužení - komentář J. Plačka (s. 8); Trump nechce u oceli vyhovět EU (s. 15); Koruna je nejslabší v letošním roce. Dolů ji táhne také odliv dividend do zahraničí (s. 16).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 16, (2018) č. 5**

Sankce v daňovém řízení a možnost jejich prominutí (s. 3-9); Podepisování a publikace právních předpisů obce (s. 10-13); Praktické rady pro plnění informační povinnosti podle GDPR (s. 14-16); Účetnictví jako pohádka - účetnictví a audit nestátních neziskových organizací (s. 20-21); Výpočet ukazatelů podle ustanovení § 10 odst. 4 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. pro rok 2017 (s. 22-25).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	59
Ekonomické vědy. Ekonomie	59
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	60
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	60
Podnik a podnikání.....	60
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	61
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	61
Právo.....	62
Účetnictví	64
Veřejné finance. Rozpočet	65
Ostatní	66

Daně

29073

Veronika Dvořáková

Dan z příjmů společnosti s ručením omezeným ve vazbě na účetnictví a judikaturu : judikatura, praktické příklady

Olomouc : ANAG, 2018, 183 stran : tabulky

Základní principy zdanění příjmů běžné obchodní společnosti (s.r.o.). Účetní výsledek hospodaření a jeho transformace na základ daně z příjmů s.r.o. Vybrané výdaje (nákladů) z hlediska jejich daňové uznatelnosti, včetně tvorby opravných položek a odpisu pohledávek. Např. výdaje na ztrátové či zmařené investice, na reklamu nebo plnění poskytovaná zaměstnancům. Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob a účetní závěrka. Praktické příklady. - 1. vydání - Přílohy obsahují vzory tiskopisů a návrh účtové osnovy pro podnikatele. - ISBN: 978-80-7554-125-3 (brožováno)

29076

Daně 2018 a předpisy související :s přehledy změn

Olomouc : ANAG, 2018, 1623 stran

Úplná znění všech daňových zákonů, účinná k 1.1.2018 nebo během ledna 2018. Jednotlivé zákony jsou doprovázeny komentovaným přehledem změn. Znění prováděcích vyhlášek, nařízení vlády, informací a metodických pokynů či sdělení MF ČR a Finanční správy. Kromě daňových zákonů jsou v knize uvedeny další související zákony: zákon o mezinárodní spolupráci při správě daní, o finanční správě ČR, o účetnictví, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zákon o pojistném na veřejné zdravotní pojištění a zákon o evidenci tržeb. - ISBN: 978-80-7554-126-0 (brožováno)

29088

Lucie Plzáková, Petr Studnička, Šárka Tittelbachová

Místní poplatky v přímé vazbě na cestovní ruch, hotelnictví a lázeňství

Praha : Wolters Kluwer, 2018, 147 stran : ilustrace

Odborná monografie se zabývá problematikou místních poplatků v přímé vazbě na cestovní ruch, hotelnictví a lázeňství a možnostmi využití těchto finančních zdrojů pro financování jejich rozvoje na úrovni obcí v ČR. Práce je výstupem projektů, které se zabývaly analýzou výběru těchto poplatků a jejich vlivu na rozvoj cestovního ruchu. Současná právní úpravy přináší důvody a návrhy pro novelu zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Těmi jsou neaktuálnost znění některých paragrafů, ekonomické a administrativní důvody. Mezinárodní kontext problematiky místních poplatků a místních daní v přímé vazbě na cestovní ruch je podán formou komparativní analýzy vybraných evropských zemí. Připojeny jsou i případové studie z českých i zahraničních měst. Závěrečná kapitola je věnována vlivu sdílené ekonomiky na výběr místních poplatků v ČR. - Vydání první - ISBN: 978-80-7552-984-8 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29089

Ilona Švihlíková, Miroslav Tejkl

Kapitalismus, socialismus a budoucnost, aneb, Mikeš už přišel

V Praze : Rybka Publishers, 2017, 349 stran : ilustrace

Autoři kriticky analyzují oba dva systémy, které zkoumají především z hlediska jejich legitimacy. Vysvětlují, že pokud byl kapitalismus svého času legitimním systémem, dnes to již neplatí. Je stále zřejmější, že v současné fázi kapitalismu se místo standardního zisku čím dál více prosazuje princip renty, s níž jsou spojena privilegia úzké skupiny. Navíc budoucnost je spjata se stále dynamičtějším technickým rozvojem, automatizací a robotizací. Autoři se proto zabývají otázkou, jakým způsobem nové technologie proměňují současné mocenské vztahy, respektive jak se k nim současné mocenské a příjmové elity staví. Zaobírají se snahami o zneužívání vyspělých technologií k mocenským a represivním účelům, ale také se zamýšlejí nad potenciálem pracovní-úsporných technologií a moderních technologických postupů umožňujících sdílení. Povaha těchto technologií je jedním ze znaků svědčících o tom, že

nový, od kapitalismu kvalitativně odlišný systém je již „mezi námi“. Stoupenci změny kapitalismu v něco systémově odlišného a jiného přemítají, jak by měl nový řád vypadat a jak ho zavést. Autoři však poukazují na to, že už ho do značné míry mají vlastně „doma“. - ISBN: 978-80-87950-44-9 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29092

Martin Mandel & Vladimír Tomšík

Monetární ekonomie v období konvergence a krize

Praha : Management Press, 2018, 424 stran : ilustrace

Monografie tematicky pokrývá stěžejní otázky vnější rovnováhy v malé otevřené ekonomice, dynamiku měnových kursů v krátkém a dlouhém období a hlavní vývojové fáze měnové politiky v České republice za období 1993–2017, a to na pozadí problematiky konvergenčního procesu malé otevřené ekonomiky k Evropské měnové unii. Samostatné kapitoly jsou věnovány tématům měnové a finanční krize, příčinám vzniku úvěrové bubliny a nově koncipované makroobezřetnostní politice. Vedle základního teoretického výkladu kniha obsahuje i řadu tematických boxů. - V nakladatelství Management Press vydání 1. - ISBN: 978-80-7261-545-2 (vázáno)

29081

Jiří Tvrď, Adriana Vavrušková

Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2018, xviii, 563 stran

Komentované znění zák. č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění účinném od 1.7.2017. Znění Nařízení evropského parlamentu a rady č. 2015/847, o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků. Znění souvisejících předpisů, rozhodnutí, metodických pokynů a doporučení. Tento komentář zahrnuje požadavky nových doporučení FATF (Finanční akční výbor skupiny G7), evropských předpisů nařízení a pokynů Finančního analytického útvaru (dříve FAÚ MF). - 2. vydání - ISBN: 978-80-7400-688-3 (brožováno)

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

E-9599

European Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs

Quarterly report on the euro area. Volume 16, No 3 (2017)

Čtvrtletní zpráva o eurozóně. Svazek 16, číslo 3 (2017)

[Brussels] : European Commission, February 2018, 73 stran : tabulky, grafy, rámečky

Čtvrtletní zpráva o eurozóně z února 2018 zahrnuje pět kapitol týkajících se udržitelné konvergence, dopadu nejistoty a hospodářských šoků, dlouhodobých účinků velké recese na trh práce, dynamiky trhu s nemovitostmi v Evropě, programu nákupu aktiv Evropské centrální banky a změn pozice zemí eurozóny v mezinárodních investicích v letech 2014-2016. - Poznámky.

Podnik a podnikání

28990V

Petr Čech, kolektiv autorů

Právní úprava s.r.o. a a.s. v pátém roce své účinnosti. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2018, 64 stran

Právní úprava společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti v pátém roce účinnosti nové legislativy. Výklad názorových posunů, nových zkušeností a řešení dalších otázek, které v praxi vyvstaly (např. fungování valné hromady, zastupování společnosti členem statutárního orgánu, převoditelnost podílu - zánik účasti ve společnosti s.r.o., odměňování člena voleného orgánu společnosti). Druhá část publikace obsahuje pravidelnou rubriku se stanovisky k dotazům z praxe. V tomto čísle např.

uplatnění odpočtů při pořízení zboží z jiného členského státu, DPH a přeprava osob v Německu a silniční daň při použití soukromého auta k podnikání jinou OSVČ. - Obálkový podnázev: účetnictví, daně, mzdy, pojištění. - ISBN: 978-80-87367-87-2 (brožováno)

Pojišťovnictví. Sociální péče

29074

Marta Ženíšková

Pojistné na sociální zabezpečení 2018 : zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěným : s komentářem a příklady

Olomouc : ANAG, 2018, 159 stran

Výklad předpisů souvisejících s odvodem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Komentář k jednotlivým ustanovením zák. č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších zákonů, ve znění k 1.6.2018. Změny, které nabyly účinnosti v průběhu roku 2017 a od ledna, února a června 2018. Tabulka s údaji o minimálních částkách u OSVČ. Příklady a výklady v návaznosti na dosavadní praxi. Vzory tiskopisů. - 8. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-127-7 (brožováno)

29086

Marie Karfíková, Vladimír Příkryl, Roman Vybíral a kolektiv

Pojišťovací právo

Praha : Leges, 2018, 432 stran

Základní přehled právní úpravy soukromého pojištění. Výklad problematiky je podán z pohledu české právní úpravy i v kontextu unijního práva. V jednotlivých kapitolách jsou popsány: základní podmínky provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti včetně historického vývoje, činnost pojišťoven a zajišťoven, problematika dohledu v pojišťovnictví, základní podmínky přístupu k této činnosti, její výkon, právní úprava pojištění a pojistné smlouvy, přehled povinných pojištění, přehled zákonných pojištění a pojištění se zárukou státu. - 2. přepracované vydání - ISBN: 978-80-7502-271-4 (brožováno)

29070

Tomáš Červinka

Zdravotní pojištění zaměstnavatelů, zaměstnanců a OSVČ s komentářem a příklady 2018

Olomouc : ANAG, 2018, 167 stran : tabulky

Veřejné zdravotní pojištění v právních podmínkách roku 2017 a 2018. Výklad základních pojmů. Plnění zákonných povinností jednotlivými skupinami plátců. Konkrétní situace týkající se zaměstnávání a související pravidla odvodu pojistného na zdravotní pojištění. Legislativa pro OSVČ, státní pojištěnce a osoby bez zdanitelných příjmů. Pojištění osob ze zemí EU. Sankce, splátkové kalendáře a přeplatky. Výklad je doplněn o řadu konkrétních příkladů z praxe a o vzory tiskopisů. - 9. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-130-7 (brožováno)

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

29032

Josh Ryan-Collins, Toby Lloyd and Laurie Macfarlane ; foreword by John Muellbauer

Rethinking the economics of land and housing

Přehodnocení hospodaření s pozemky a byty

London : Zed, 2017, xxvi, 253 stran : tabulky, grafy, rámečky

Proč ceny domů v mnoha vyspělých ekonomikách stoupají rychleji než příjmy? Proč nejsou v moderních ekonomikách pozemek a místo považovány za důležité? Jaký je vztah mezi finančním systémem a pozemky? Autoři odhalují, kolik klíčových problémů, kterým čelí Velká Británie a další moderní ekonomiky, je úzce spojeno s pozemkovou ekonomikou - včetně krizí spojených s bydlením, finanční nestabilitou a narůstajícími nerovnostmi. Při pohledu na způsoby, jakými byly diskuse o pozemcích běžně vyloučeny jak z politiky bydlení, tak z ekonomické teorie, autoři ukazují, že pro řešení těchto stále naléhavějších otázek je zásadní, aby je přehodnotili politici i ekonomové. - ISBN: 978-1-78699-118-8 (brožováno)

Právo

29078

Jiřina Hášová, Tomáš Moravec a kolektiv

Insolvenční zákon : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2018, xxvi, 1786 stran

Komentované znění zák. č. 182/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zákon upravuje řešení úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů a oddlužení dlužníka. Výklad poukazuje na nejdůležitější změny, ke kterým v právní úpravě insolvenčního řízení došlo a taktéž se zabývá problémy, které se při aplikaci právní úpravy vyskytují. Komentář k jednotlivým ustanovením je doplněn o odkazy na aktuální judikaturu, odkazy na související ustanovení, předpisy a literaturu. - 3. vydání - ISBN: 978-80-7400-691-3 (vázáno)

29082

Jiří Rajchl, Květoslav Kramář, Jan Malíř

Právní aspekty hazardních her

Praha : Wolters Kluwer, 2018, xvi, 461 stran

Právní aspekty provozování sázek, hazardních her a losů po vydání zákona č. 186/2016 Sb. Obsah publikace je rozdělen do dvanácti kapitol, které se vedle filosofického a historického úvodu (pojem hry a hazardní hry) zaměřují jak na soukromoprávní, tak na veřejnoprávní aspekty provozování hazardních her. Více z obsahu: oprávnění k provozování, herní prostor a jeho provozování, internetové prostředí, průběh provozování hazardních her, správní dozor, trestní odpovědnost, právo EU a jeho vliv na vnitrostátní právní úpravu, další mezinárodní závazky a jejich vliv na vnitrostátní právní úpravu. Právní stav publikace je k 1.1.2018. - Vydání první - ISBN: 978-80-7552-646-5 (vázáno)

29079

Zdeněk Nový, Klára Drličková

Role veřejného zájmu v mezinárodní obchodní a investiční arbitráži

V Praze : C.H. Beck, 2017, xxi, 301 stran

Cílem publikace, která se věnuje tématu ochrany veřejného zájmu v mezinárodní obchodní a investiční arbitráži, je poskytnout aktuální přehled, zda mezinárodní obchodní a investiční arbitráže nabízejí možnost ochrany veřejného zájmu a nabídnout srovnání rozsahu této ochrany. První část vymezuje mezinárodní obchodní arbitráž a její povahu. Rovněž obsahuje pasáž o roli rozhodců, vztahu arbitrability sporů a veřejného zájmu, o ochraně lidských práv v mezinárodní obchodní arbitráži, o otázce transparentnosti a ochraně veřejného zájmu. Druhá část se věnuje mezinárodní investiční arbitráži, přístupům k ní, použitelnému právu, otázkám standardů ochrany ve vztahu k veřejnému zájmu se zaměřením na regulatorní činnost státu, dále úrovních transparentnosti a kontrole investičních rozhodovacích nálezů. Práce přináší nové poznatky z této oblasti včetně analýzy recentních rozhodčích nálezů a zahraniční odborné literatury. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-687-6 (brožováno)

29077

Stanislava Černá a kolektiv

Sbírka příkladů z obchodního práva

Praha : Wolters Kluwer, 2018, 399 stran

Učebnice obsahuje 53 řešených příkladů z oboru obchodního práva. Příklady jsou doplněny otázkami a zaměřují se na podmínky živnostenského podnikání, jednání podnikatele v právních vztazích a v zastoupení, firemní právo, obchodní rejstřík, soutěžní právo, průmyslové vlastnictví, jednotlivé druhy podniků, cenné papíry a specifika postavení podnikatele v závazkových vztazích. - 5. vydání - ISBN: 978-80-7552-962-6 (brožováno)

29030

general editors Stephen Jagusch, Philippe Pinsolle and Timothy L Foden

The guide to advocacy**Průvodce po advokacii**

London : Law Business Research, ©2017, x, 235 stran : rámečky

Praktická příručka pro odborníky, jak být přesvědčivý v mezinárodním rozhodčím řízení, s jedinečným pohledem známých arbitrů v advokacii. Průvodce je užitečným nástrojem pro mladší právníky, kteří chtějí rozvíjet své advokační schopnosti, stejně jako manuálem pro právníky, kteří by se rádi cítili více v klidu při křížovém výslechu. Rozděluje arbitrážní proces na klíčové kroky a vysvětluje "příležitost" advokacie, kterou každý zastupuje (zaměřuje se spíše na principy práce než na specifika). Druhé vydání obsahuje několik nových kapitol. - Second edition - Přílohy. - ISBN: 978-1-910813-99-7 (vázáno)

29031

general editor J William Rowley, editors Doak Bishop and Gordon Kaiser

The guide to energy arbitrations**Průvodce po energetických arbitrážích**

London : Law Business Research, ©2017, ix, 292 stran :

Příručka o energetických arbitrážích je základním referenčním dokumentem, který přináší nejnovější a nejlepší přístupy k nesčetným problémům, s nimiž se lze setkat v dnešních sporech týkajících se energetiky. Druhé vydání obsahuje zkušenosti některých předních odborníků v oboru a pět nových kapitol. Průvodce je rozdělen do čtyř částí: I. Spory mezi investory a státem v energetickém sektoru; II. Obchodní spory v energetickém sektoru; III. Smluvní podmínky; IV. Procesní otázky v energetických arbitrážích. - Second edition - Přílohy. - ISBN: 978-1-912228-99-7 (vázáno)

29080

Jan Ondřej, Josef Mrázek, Oto Kunz

Základy mezinárodního práva veřejného

V Praze : C.H. Beck, 2018, xv, 271 stran

Učebnice vykládá základní obecné pojmy mezinárodního práva veřejného (historie, teorie, prameny) a seznamuje s jeho jednotlivými odvětvími. Výklad zahrnuje např. tato témata: subjekty mezinárodního práva, obyvatelstvo a jednotlivci, definice mezinárodního práva veřejného a jeho prameny, státní území, mezinárodní prostory, mezinárodněprávní ochrana životního prostředí, státní orgány pro mezinárodní styky, mezinárodní orgány a organizace, mezinárodněprávní odpovědnost a donucení, právo mezinárodní bezpečnosti a právo ozbrojených konfliktů a další. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-487-2 (brožováno)

29093

Jan Slanina, Luboš Jemelka, Pavel Vetešník, Lucie Wachtlová, Jan Flídr

Zákon o spotřebitelském úvěru : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2017, xviii, 882 stran

Komentované znění zák. č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Zákon zapracovává příslušné předpisy EU a upravuje činnost osob oprávněných poskytovat a zprostředkovávat spotřebitelský úvěr, práva a povinnosti při jeho poskytování a zprostředkování a působnost správních orgánů v oblasti poskytování a zprostředkovávání spotřebitelského úvěru. Komentář je doplněn odkazy na související ustanovení, předpisy a judikaturu. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-645-6 (vázáno)

29083

Jaroslav Fenyk, Ladislav Smejkal, Irena Bílá

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2018, xviii, 251 stran

Komentované znění zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších zákonů. Zákon obsahuje tyto části: Obecná ustanovení; Základy trestní odpovědnosti právnických osob; Trestry a ochranná opatření; Zvláštní ustanovení o řízení proti právnickým osobám; Zvláštní ustanovení o řízení o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech

trestních; Účinnost. Právní stav publikace je ke dni 31.12.2017. - 2. podstatně přepracované a doplněné vydání - Na titulní straně pod názvem: Příloha: Modelová interní opatření k předcházení trestné činnosti právnické osoby a řešení vzniklých situací (compliance management systém). - ISBN: 978-80-7552-965-7 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29000/1264

Autorské právo. Průmyslová práva : redakční uzávěrka 9.4.2018

29000/1254a

Kontrola veřejných financí. Majetek státu : redakční uzávěrka 1.2.2018

29000/1261a

Penzijní spoření a připojištění : redakční uzávěrka 12.3.2018

29000/1265

Zemědělství, vinařství, lesnictví, myslivost, rybářství, ochrana zvířat : redakční uzávěrka 16.4.2018

Účetnictví

29098I

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2018, reflecting changes not yet required : issued at 1 January 2018. Part A.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2018, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2018. Díl A.

London : International Accounting Standards Board, 2018, 1608 stran : rámečky

Publikace přináší úplné znění Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), Mezinárodních účetních standardů (IAS) a jejich výkladů (IFRIC, SIC) vydaných k 1. lednu 2018. Doplněno Koncepčním rámcem finančního výkaznictví, předmluvou k IFRS a přehledem změn. Doprovodné dokumenty jsou sdruženy v částech B a C tohoto třídílného vydání. - Třídílné vydání (Red Book). -- Obsahuje slovníček pojmů. - ISBN: 978-1-911040-76-7 (brožováno)

29098II

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2018, reflecting changes not yet required : as issued at 1 January 2018. Part B.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2018, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2018. Díl B.

London : International Accounting Standards Board, 2018, 884 stran. : tabulky, diagramy, rámečky

Publikace obsahuje doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2018 - názorné příklady a návody k implementaci. - Třídílné vydání (Red Book). - ISBN: 978-1-911040-77-4 (brožováno)

29098III

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2018, reflecting changes not yet required : issued at 1 January 2018. Part C.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2018, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2018. Díl C.

London : International Accounting Standards Board, 2018, 2166 stran : rámečky

Publikace obsahuje zdůvodnění závěrů ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2018 a k názorným příkladům. - Třídílné vydání (Red Book). - ISBN: 978-1-911040-78-1 (brožováno)

29075

Jaroslava Svobodová

Inventarizace : praktický průvodce

Olomouc : ANAG, 2018, 479 stran +1 CD

Metodická pomůcka pro provádění inventarizací majetku a závazků. Po vymezení základních pojmů a principů následuje výklad postupu podle platných právních předpisů (tzn. zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhlášky č. 410/2009 Sb., vyhlášky č. 270/2010 Sb. a Českých účetních standardů). Jsou popsány jednotlivé fáze inventarizace majetku, závazků, jiných aktiv, jiných pasiv a skutečností zaúčtovaných v knize podrozvahových účtů tak, jak na sebe navazují, aby bylo jasno, jakým způsobem má být inventarizace prováděna a jak má účetní jednotka postupovat, včetně povinných obsahových náležitostí uvedených v průkazných účetních záznamech. Dále jsou uvedeny vzory plánu inventur a inventarizačních zpráv. - 8. aktualizované vydání - CD-ROM obsahuje vzory tiskopisů v editovatelné podobě. - ISBN: 978-80-7554-124-6 (brožováno)

29087

Karla Maderová Voltnerová

Praktický průvodce účtováním příspěvkových organizací : sbírka souvztažností a praktické souvislé příklady 2018

Olomouc : ANAG, 2018, 191 stran : tabulky

Výčet právních předpisů pro účtování příspěvkových organizací. Postupy účtování podle účetních standardů č. 701 až č. 710. Účetní souvztažnosti v praktických souvislých příkladech: dlouhodobý nehmotný majetek, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí, drobný dlouhodobý hmotný majetek, pozemky, kulturní předměty, zásoby, bankovní účty, pokladny, peněžní styk, ceniny, faktury, zaměstnanci a mzdy, transfery a fondy aj. - 2. vydání - Směrná účtová osnova. - ISBN: 978-80-7554-133-8 (brožováno)

29069

Jaroslava Svobodová a kolektiv

Účtová osnova, české účetní standardy : pro některé vybrané jednotky : 384 postupů účtování

Olomouc : ANAG, 2018, 639 stran : tabulky

Úplná znění předpisů v oblasti účetnictví vybraných účetních jednotek (územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace, státní fondy podle rozpočtových pravidel, organizační složky státu) a právní předpisy týkající se uvedené oblasti. Komentované znění vyhlášky č. 410/2009 Sb., vyhlášky č. 383/2009 Sb., zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, Českých účetních standardů č. 701 až č. 710 pro vybrané účetní jednotky, s účinností k 1.1.2018 včetně mnoha názorných příkladů postupů účtování. - Pokračování podnázvu na deskách: (pro územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace, státní fondy podle rozpočtových pravidel, organizační složky státu). - ISBN: 978-80-7554-131-4 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

29072

Jiří Paroubek

Rozpočtová skladba v roce 2018 : výklad a koncepce rozpočtové skladby, 151 praktických příkladů

Olomouc : ANAG, 2018, 335 stran

Systematika rozpočtové skladby a vymezení základních pojmů. Úplné znění vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů (poslední zapracovaná novela je vyhláška č. 12/2018 Sb.). Změny pro rok 2018 v oblasti rozpočtové skladby. Praktické příklady použití rozpočtové skladby. - 7. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-129-1 (brožováno)

Ostatní

29084

Petr Nutil

Média, lži a příliš rychlý mozek : průvodce postpravdivým světem

Praha : Grada, 2018, 189 stran : ilustrace

Obsahem této publikace jsou kritické myšlení, orientace v informacích a manipulace s nimi. Jak odhalovat falešné zprávy, poznat pravdu od lži a nepodlehnout konspiračnímu myšlení? V první části knihy popisuje autor zákonitosti lidského chování a rozhodování (přání formující budoucnost, iracionalita, podléhání skupinovému názoru, myšlenkové chyby). Druhá část knihy se zaměřuje na běžně užívané argumentační lži a na odhalení manipulativních a propagandistických postupů v politice i v médiích. Seznamuje se zákulisím mediálního průmyslu a výroby zpráv i technik, kterými mohou média s občany manipulovat. - První vydání - ISBN: 978-80-271-0716-2 (brožováno)

Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:
9:00 - 12:00
13:00 - 16:00
(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:
9:00 - 12:00
13:00 - 15:00

Čtvrtek:
9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:
9:00 - 12:00
13:00 - 16:00
(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:
257042588

e-mail:
knihovna@mfc.cz

Informace pro veřejnost:
<http://www.mfc.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:
<http://knihovna.mfc.cz/oknihovne.php>

management VAT monitor Finan-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finan Soudní rozhledy T
náňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie T
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pap
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Kapital Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obce
rávní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozpr
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biater
cal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Finanční, daňový a účetní bulletin Ot
Finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of money